

NOVI tednik

GLASILO OBCINSKIH ORGANIZACIJ SZDL CELJE, LAŠKO, SLOVENSKE KONJICE, SENTJUR, ŠMARJE PRI JELSAH IN ŽALEC

Z UREDNIKOVE MIZE

Minuli teden smo v uredništvu bili zelo zavzeti. Bil je kongres v Celju, pa je naši hiši bilo naloženo, da se brigamo za kolege-novinarje iz vse Jugoslavije — no, pa tudi poročati smo morali o 8. kongresu slovenskih sindikatov, kar lahko preberete na prvi, drugi in tretji strani — in seveda na zadnji, toda tam bolj sabavne zadeve.

Naš glavni in odgovorni se ta teden potepa po Aziji na svoji poti okoli sveta, mi pa se pripravljamo na slovesno številko za Dan republike. Ker bo številka bogata, obsežna, prihodnji teden v četrtek Novega tednika ne bo, pač pa bo slavnostna številka v vaših rokah v ponedeljek 25. novembra. Izjemoma bo oglasna služba sprejemala oglase do četrтка. Ima kdo kak prijeten zapis, ki bi bil kot nalašč za praznik republike? Pošljite nam ga.

pozdrav iz uredništva

Osmi kongres slovenskih sindikatov je za nami. Številni delegati so se razšli v svoje delovne sredine, kjer bodo kongresni sklepi zaživeli svoje polno življenje. Vse seveda ne bo šlo tako gladko. Toda delegatski duh je v organizaciji delavcev, v sindikatu že dovolj močan, da bo lahko razbijal ovire, ki so še ostale. Delo bo potekalo naprej, kakor je rekel predsednik Janez Barborič ob koncu kongresa: »To je začetek, ne konec!«

Foto: Drago Medved

8. KONGRES ZSS USPEŠNO KONČAL DELO

NE ZAKLJUČEK - ZAČETEK

S temi besedami Janeza Barboriča, ki jih je izrekel ob zaključku 8. kongresa Zveze sindikatov Slovenije lahko najkrajše in najbolj točno označimo vse tisto, kar je aktivnost sindikalnega članstva pokazala in dokazala v predkongresnem in kongresnem obdobju.

Takšne enotnosti res skorajda ne pomnimo. Enotnost in odločnost, da kongres resnično sprejme tiste sklepe, ki jih sindikalni člani potrebujejo za svoje delo, je bila temeljna značilnost minulih mesecev. Da sprejme sklepe, ki dajejo pogoje, možnosti in obveznosti za skladno in odločno delovanje najmožnejše razredne organizacije delavcev v tistih smereh, ki so delovnemu človeku najbližje.

Predkongresni čas in seveda tudi kongres sam, sta to nalogo dobro opravila. Sindikat je sprejel smernice in sklepe za svoje bodoče delo. Dobre sklepe, ki so jih pomagali izoblikovati v vseh delovnih sredinah, saj skorajda ni sklepa, ki v javni razpravi ali na kongresu samem ne bi doživel dopolnitev in sprememb.

Sklepi, kot osnova bodočemu delu so torej tu.

»Vendar kongres ni zaključek ampak pričetek novega obdobja.« Te besede predsednika slovenskih sindikatov obvezujejo za prihodnje. Z novo organiziranostjo sindikatov smo dobili takšen sindikat, ki je sposoben združiti delavce in njihove interese na vsakem koraku in v vsakem okolju. Tak sindikat je sposoben izbrati si vse tisto, kar je dobro za delavce. In takšen sindikat je dober sindikat.

To seveda še ni vse. Sami sklepi bodo bore malo pomenili, če jih ne bomo pričeli takoj in od-

ločno izpolnjevati. Vsi! Za izpolnjevanje sklepov 8. kongresa, ki ga že danes, mimogrede povedano, označujejo kot prelomnico v sindikalnem delu, smo zadalženi vsi. Kajti vsi mi smo člani sindikata. To, da ne rabimo forumskega sindikata pa smo že večkrat jasno in odločno povedali.

In prav v tem je tudi smisel obeh citiranih stavkov Janeza Barboriča. Prav to povesta stavka: »kongres ni zaključek ampak začetek« ter »mujmo enotnost članstva kot osnovo naše uspešnosti«.

Kongres obljublja veliko. Ne samo zato, ker je sprejel dobre sklepe. To je bila konec koncev njegova naloga. Samo delo kongresa, komisij, sieh, nega delegata je tisto, ki obeta, da bo 8. kongres dejansko ostal zapisan kot prelomnica v delu sindikata. Kajti kongres je jasno pokazal, da so člani sindikata siti dolgih a praznih govorov, še bolj siti zgolj poslušanja. Delegati kongresa so pokazali in dokazali, kot so poudarili na zasedanju komisije za družbeni standard in socialno varnost, da želijo člani sindikata tudi sami kaj povedati, saj najbolje vedo, kje jih žulji. In če so bile te odločne besede delavcev temeljna značilnost predkongresnih razprav, pred dnevi pa tudi kongresa, res ne moremo pričakovati drugega, kot da bo to postala temeljna značilnost dela celotnega sindikalnega članstva. To pa je tisto, za kar se vsi zavzemamo. In če tole pokongresno razmišljanje zaključim še z enim citatom, bi se ponovno odločil za besede Janeza Barboriča: »Z enako zavzetostjo, kot v pripravi na kongres se moramo vreči z vsem srcem, prepričanjem, revolucionarno ostrino, a prav zato človeško pošteno, v uresničitev sprejetih nalog.«

BRANKO STAMERČIČ

CELJE: OBISK FRANCETA POPITA

V četrtek, to je danes, bo obiskal Celje France Popit, predsednik centralnega komiteja ZKS. Dopoldne se bo najprej srečal s 40 komunisti celjske občinske organizacije ZK in se z njimi pogovarjal o najpomembnejših nalogah ter dejavnosti ZK v občini. V štorski železarni se bo sestel z razširjenim svetom ZK. Štorski komunisti ga bodo seznanili s samoupravno organiziranostjo delavcev v tovarni. Nato pa se bo France Popit sestel s samoupravno delovno skupino in si ogledal varljarno. Tudi popoldanski program predsednikovega obiska bo zelo bogat. Ogledal si bo novo osnovno šolo Slavka Slandra in imel pogovor z razširjenim svetom ZK — prosvetnih delavcev o najpomembnejših vprašanjih s področja vzgoje in izobraževanja v Celju. Odšel bo še v EMO, kjer bodo govorili s člani ZK o mestu EMA v združenem podjetju Iskra-Gorenje. Predsednika Popita je povabil v Celje komite občinske konference ZKS Celje.

BOJ Z MLINI NA VETER?

Mesec november, mesec boja proti alkoholizmu, nas je spet opomni na hobotnico, ki steza roke v našo družbo — na pijančevanje, več ali manj specifično za ves slovenski narod.

Grobi in neprimeren izraz, v preteklosti prepovedan (izogibamo pa se ga še danes), rabimo danes nameroma. Zato, da bi podkrepli nemoč boja proti alkoholizmu.

Ce hočemo biti resnično pošteni, potem ne smemo zanikati dejstev, da je bilo v zadnjih treh letih v boju proti alkoholizmu nekaj le narejenega.

Moramo se ji bližati in v tej zavesti tudi temu primerno ukrepati, izhajajoč iz dejstev, da je v lanskem letu v Jugoslaviji zamujenih zaradi alkoholizma 25 milijonov delovnih dni. Da je samo v Sloveniji okoli 80 tisoč alkoholikov, da imamo za nje samo 200 bolniških postelj, da pri nas popijemo okoli 15 litrov čistega alkohola na prebivalca letno, da nimamo dovolj dispanzerjev za bolnike, ki se drogirajo s alkoholom, da nimamo ...

Dovolj! Boj bo neuspešen še naprej, če ne bo vsestranske družbene podpore, ki pa jo je sicer opaziti v posameznih občinah. Te podpirajo klube zdravljenih alkoholikov, prispevajo celo finančna sredstva — a to ni dovolj. Širšega prodora v srčiko naše družbe pa boj proti alkoholizmu še ni zajel. Skrivamo glavo v pesek in armada bolnikov prepuščamo pešiči entuziastov, ki v tem boju že omagujejo. Barikade so postavili, boj izza njih pa je toliko utrudljiv, da sami ne zmorejo več. Potrebujejo pomoči, naše pomoči, širše družbene pomoči, rehabilitacijsko zdravljenih alkoholikov, ki po zdravljenju ostajajo sami. Največkrat zaradi našega neznanja, ker mislimo, da je ozdravljeni alkoholik že zdrav in urejen človek. Kot zavrtja osebnost se alkoholik po zdravljenju ponovno vključuje v družbo in se začne po lestevci svojega življenja ponovno vzpenjati. Če ne bo pri tem našel na razumevanje najbližnjih ljudi v družini in kolektivu bo njegova rehabilitacija neuspešna. Tako zanj in za vso njegovo družino, ki je še na poti ozdravljenja. Vsak ozdravljen bolnik je v vsaki sredini svetel vzgled, ki pa mu moramo pomagati tudi naprej, tako, da bo lahko uspeval, delal ustvarjalno in dobitel tisto, kar je zamudil v svojih pivskih časih.

Premalo takih svetlih ljudi je še med nami in predrski so, da bi lahko v kratkem času boja proti alkoholizmu s svojim vzgledom vplivali na hitrejši in učinkovitejši način. So pa in njim se bomo pridružili še ostali, če bomo zmogli pripraviti več dispanzerjev, več terapevtov, ki bodo za svoje delo dobili tudi priznanja, več bolniških postelj, več materialnih sredstev, več izobrazbe, več osveščenosti.

A začnimo pri sebi, v delovnem kolektivu, med prijatelji in sorodniki.

Vidimo jih in ničesar ne ukrepamo, pri tem pa pozabljamo, da smo za nje soodgovorni. Da za nje več ne storimo je krivo neznanje o alkoholni borbi in posledicah, ki izvirajo iz nje. Le kadar homo vsi dojel širok spekter razkrajajoče rane, potem bo delo lažje.

ZDENKA STOPAR

MOZAIK KONGRESNIH VTISOV

SLAVNOSTNO IN DELOVNO

Praznik na vsakem koraku in vendarle delovno razpoloženje. Celje je z zastavami in primerno okrašeno za tiste deževne jesenske dni sprejelo delegate in goste osmega kongresa zveze sindikatov Slovenije.

Na trgu pred kongresno dvorano (kino Union) je igrala godba, zunaj, na pločnikih se je zbrala množica ljudi.

Kongres je začel s svojim delom natanko ob napovedani uri. Bilo je v četrtek, 7. novembra ob devetih dopoldne.

Začelo se je zaključno delo tiste aktivnosti, ki se je pričelo pred meseci. Začelo se je delo okoli potrjevanja in dokončnega oblikovanja statuta Zveze sindikatov Slovenije in sklepov, o katerih je ogromna večina vseh sindikalnih članov v naši republikli sklepala že v pripravah na kongres.

Med gosti velikega dogovora in srečanja delegatov sindikalnih organizacij v Sloveniji so bili tudi FRANC LESKOSEK-LUKA, SERGEJ KRAIGLER, FRANCE POPIT, MITJA RIBIČIČ, MARIJAN BRECELJ, LIDIJA SENTJURC, ANDREJ MARINC, JANKO RUDOLF, LJUBO JASNIC, FRANC TAVCAR-ROK in drugi. Drugi dn je bil med gosti tudi STANE DOLANC. Tu so bili tudi drugi predstavniki sindikata naših delavcev, zaposlenih v Avstriji in Zvezni republiki Nemčiji, pa gosti sindikalnih organizacij in zbornice iz Avstrije, Italije in Madžarske.

Uvodne formalnosti. Pozdravi in volitve kongresnih organov.

Delegati so z enominutnim molkom počastili spomin umrlih članov sindikata med sedmim in osmim kongresom.

Izredno pozornost sta vzbudila poročila predsednika Janeza Barboriča o nalogah sindikatov pri uresničevanju vodilne vloge delavskega razreda in pozdravni govor predsednika CK ZKS Franceta Popita.

Ze prvi dan dopoldne je kongres sprejel sklep, ki je vzbudil viharno odobravanje. Zlati znak sindikatov Slovenije za velike revolucionarne zasluge so podelili FRANCU LESKOSKU-LUKI, MIHI MARINKU, in IVANU MAČKU-MATIJI. Visoko odličje je sprejel le Franc Leskošek-Luka,

ker sta bila Miha Marinko in Ivan Maček zaradi bolezni zadržana.

Takoj na začetku druge plenarne seje je predsedujoči dejal: »Danes slavimo 57. obletnico oktobrske revolucije in na današnji dan, sedmega novembra, sovpada 30. obletnica smrti komandanta Staneta, človeka, ki je zrasel iz naših delavskih vrst, revolucionarja, španskega borca, legendarnega partizanskega komandanta. Predlagam kongresu, da na komemoracijo v počastitev kamandanta Staneta v Lokve pri Črnomlju pošljemo delegacijo, ki naj v imenu kongresa položi k spomeniku spominski venec.« Delegati so predlog sprejeli.

Kongres je nadaljeval delo v komisijah, drugi dan, na zaključku pa ponovno na plenarni seji, o čemer poročamo posebej.

Tako je sprejel sklepe, statut ... skratka akcijski program za delo v prihodnje.

Kongres so počastili tudi številni delovni kolektivi, saj je sedmega in osmega novembra prišlo na naslov kongresa slovenskih sindikatov nad 250 pozdravnih brzojavk iz najrazličnejših delovnih sredin širom po Sloveniji.

Tik pred zaključkom so delegati sprejeli tudi besedilo pozdravne brzojavke predsedniku Titu:

»Danes se v delavskem Celju končuje naš sindikalni kongres. To je bil, po večmesečnih razpravah med delavci Slovenije, sklepni dogovor o naših stališčih in nalogah za uveljavljanje samoupravnega položaja, odgovornosti in pravic delavcem. Obdobje priprav na sprejemanje nove ustave, kongresi Zveze komunistov in naša lastna aktivnost v uresničevanju skupno dogovorjenih nalog so nas idejno, organizacijsko in akcijsko utrdili. Močni smo in pripravljeni smo delati.«

Celjski kongres slovenskih sindikatov bo ostal kot trajen dokument obračuna minulega dela in zlasti kot napotilo za nadaljnjo krepitev samoupravnega položaja delavca.

OBSODBA OŽIVLJANJA NEOFAŠIZMA

Kongres slovenskih sindikatov je na predlog občinskega odbora sindikata delavcev družbenih služb Celje sprejel tudi ostro obsodbo kršitev pravic Koroških Slovencev in gradiščanskih Hrvatov.

Ob tem, ko je izrazil ogorčenje nad avstrijsko politiko sistematičnega zavlačevanja in neizpolnjevanja obvez državne pogodbe, je kongres podprl prizadevanje naše vlade, pri reševanju teh vprašanj.

Delavski razred republike Avstrije pa je kongres pozval, da v skladu z načeli proletarskega internacionalizma in solidarnosti zahteva od svoje vlade, naj neутegoma prične izvajati prevzete mednarodne obveznosti.

ZA SMOTRNO DELITEV

Tako nekako so izzvenile razprave na komisiji za dohodek in njegovo delitev, v kateri je sodelovalo 154 delegatov, razpravljalo pa 31 delegatov in dva gosta. Večina delegatov se je zavzela za predlagane osnutke sklepov, ki, dopolnjeni z javno razpravo, dejansko ustrezno opredeljujejo naloge sindikatov v zvezi s produktivnostjo in dohodkom, samoupravnimi odnosi pri razporejanju dohodka in delitvi sredstev za osebne dohodke ter na področju planiranja in družbenoekonomskega sistema. Razpravljalci pa so želeli, bolj kot dopolniti te sklepe, opozoriti na nekatera strukturna neskladja v našem gospodarskem sistemu, informirati kongres o položaju v svojih panogah in podobno. Nekateri diskusanti so opozarjali tudi na nujnost zagotovitve skladnega razvoja regij, opozarjali na hitrejši proces povezo-

nja med panogami, zlasti še med proizvodnjo in trgovino ter podobno.

Skratka delo v komisiji je bilo dovolj plodno, o čemer pričča tudi dejstvo, da je kongres na osnovi dela komisije sprejel več pomembnih dopolnitev k sklepom. Opozoriti velja zlasti na dopolnilo, ki zahteva več discipline in povečano odgovornost pri delitvi dohodka. Kljub temu pa nismo mogli mimo dejstva, da je večina diskutantov v svojih razpravah načejala problem cen, kar ni izzvenelo najbolj smotno, pa tudi klasično »delavsko-sindikalno« ne.

VSAK POJAV IMA SVOJ VZROK

V komisiji za razvoj samoupravljanja nismo imeli bistvenih pripomb na predložene sklepe, ki naj bi jih kongres sprejel. Nedaj dlje so se ustavljali pri nekaterih formulacijah, zlasti pa so hoteli točno zapisati, kaj

vse se podrazumeva v splet aktivnosti v samoupravnem procesu, ki naj ima javno priznan status, ki ne more biti predmet volje ali muhavosti posameznika.

Posebno pozonost so ponesvečali razvoju samoupravnih delavske kontrole, ki baje zlasti v velikih kolektivih ne pride dovolj do izraza. Zavzemali so se za večjo družbeno, predvsem marksistično izobrazbo delavcem-samoupravljalcev in nastopali proti pojemanju samoupravnih vnevm v nekaterih panogah, predvsem pa pravosodnih organih, ki so med družbenimi službami nekoč nosili zastavo samoupravljanja.

Delegati s področja prometa so si le izborili pravico, da ob samoupravnih problemih razgrnejo tudi nekatere druge, takšne ki zadevajo ekonomska in sistema vprašanja. Zelja predsedstva v tej komisiji je namreč bila, da bi se delegati čim bolj držali okvirne teme — to je samoupravljanja kakršno je v praksi in kakršno naj bi bilo. No če pa po eni strani radi poučimo, da ni samoupravljanja brez pristojnosti v sferi delitve in ekonomske osnove, potem tudi samoupravnih procesov ni moč raz-

ložiti, ne da bi pojasnili in razgrnili vzroke, ki tiče v bazi, iz katere izvirajo vsi odnosi.

POVEZAVA JE NUJNA

V komisiji za družbeni standard in socialno varnost je veliko delegatov razpravljalo na temo zdravstvenega varstva delavcev, beneficirane dobe v posameznih poklicih in ne na zadnjem mestu tudi o težavnem položaju zdravstvenih delavcev.

Zlasti so opozarjali na invalidnost, ki je zlasti v celjski regiji izrazita. Zaprepasčujoč je podatek, da se v delovnih organizacijah celjske regije vsako leto nabere od 1.200 do 1.500 invalidov vseh treh kategorij, od tega 550 do 700 invalidov prve kategorije, ki so zrela za upokožitve. Te številke pomenijo eno četrtnino vseh invalidov v Sloveniji. Zakaženo tako, kakšni so pogoji, v katerih delajo ljudje, bodoči invalidi? Je to »bogastvo revnihe« ali pa še vedno ne dovolj organizirana skrb za delovne pogoje, v katerih so

se znašli predvsem v zaostalih in od centra odmaknjenih krajih, predvsem nerazviti predeli Slovenije? O tem so spregovorili zdravniki, ki v teh krajih delajo, spregovorili pa so tudi ljudje, strošniki, ki čutijo premajhno zdravstveno zaščito v mestih, po zdravstvenih domovih. Kakšna doba je že vrsto let v ospredju, kadar govorimo o zaščiti delavčevih zdravstvenih pravic.

Žal, le govorimo, kdaj pa bo bolje, so se vprašali tudi delegati na osmim kongresu sindikatov v Celju.

NE POZABIMO OBMEJNE KMETE

Pomemben delež k uspešnemu delu kongresa je dala tudi komisija za organiziranost in razvoj sindikatov. Odpria je nekaj problemov, ki so sicer potrdili celovitost in skladnost kongresnih dokumentov pa navlače temu opozorili, da so tu vprašanja, ki jim moramo posvetiti večjo pozornost. Hvaležna je ugotovitev, da se delegati v razpravi niso ustavljali pri ozkih »sindikalnih« vprašanjih. Navlače temu so misli o drugačni delitvi članarine vzbudile pozornost. Sicer pa, tudi to vprašanje bo rešeno na sedmem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije enotno za vse.

Hvaležna je ugotovitev, da je veliko delegatov opozorilo na delež sindikatov pri krepitevi splošnega ljudskega odpora, pri samozasčiti in podobno. Delegati so pozdravili predlog, da naj bi v tem okviru skrbeli zlasti za obmejne kmečke preddele, jih gospodarsko krepili in tako preprečevali odhode ljudi s teh posestev.

V razpravi sta med dvajsetimi delegati govorila tudi dva iz celjskega območja. Vtem kot je Antonija Perović (Celje-Ingard) opozorila na nalogo informativnih sredstev v delovnih sredinah s

Drugi in zaključni dan kongresa je prišel v Celje tudi sekretar izvršnega komiteja CK ZKJ Stane Dolanc. Foto: D. M.

MOZAIK KONGRESNIH VTISOV

stališča nadaljnje krepitve samoupravljanja, je aplavz požel tudi Sinjo Jezernik (Celje-Tehnomercator), ko je dejal, da moramo bratstvo in enotnost med jugoslovanskimi narodi krepiti in razširjati.

ČAKAL, NE DOČAKAL

Med 53-timi delegati, ki so razpravljali v komisiji za družbeni standard in socialno varnost, sem kot poročevalec zaman čakal na razpravo o športni rekreaciji in oddihu v delovnih organizacijah. O tem je sicer imel namen razpravljati delegat iz Celja EDO ROZANC, vendar je na željo predsedujočega — kdor želi zaradi velikega števila razpravljalcev oddati pismeno razpravo — tudi storil. Tako je to pomembno področje, ki je zlasti razširjeno v celjskih delovnih organizacijah (desetletne uspešno organizirane sindikalne športne igre z več tisoč sodelujočimi v različnih panogah in še drugih oblikah), ostalo žal nekako v senci, saj tudi drugi o tem niso spregovorili.

Tudi Edo Rozanc je po kongresu povedal, da ga to moti in da je bilo premalo konkretnega povedanega o rekreaciji med zaposlenimi. Lahko rečemo, da je to škoda, saj gre za področje, ki je v današnjem času vsakakor še kako aktualno.

POZDRAV CELJU

Iz zaključnih besed predsednika slovenskih sindikatov Janeza Barboriča citiramo sklepno misel:

«... pozdrav kovinarjem, tekstilkam, kemikom, jedru delavskega razreda v Celju. Zahvala vsem občanom, zahvala vsem delavcem v sindikalnih organizacijah tega mesta. Veseli smo, da je bil kongres v delavskem Celju, saj smo prepričani, da bo prav delavsko Celje sklepe tega kongresa tudi učinkovito uresničevalo.»

Del predsedstva na kongresu

Foto: Drago Medved

čelu je ponovno Janez Barborič, diplomirani inženir metalurgije iz štorske železarne. Poleg njega so v svetu še naslednji delegati iz našega območja: Danilo Dobovičnik (Velenje), Marjan Grossmann (Zreče), Anika Krumpačnik (Nazarje), Majda Meštrov (Celje) in Tone Romih (Velenje).

TUJI GOSTI

Med gosti osmega kongresa slovenskih sindikatov v Celju je bilo tudi devetnajst sindikalnih delavcev iz Italije, Avstrije in Madžarske. Poleg tega, da so prisostvovali delu kongresa, zlasti plenarni seji, so obiskali še celjsko zlatarno, Celjsko koč in Stari grad, sprejel pa jih je tudi predsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije inž. Janez Barborič.

DOMAČE PRIZNANJE

«Osmi kongres Zveze sindikatov Slovenije je za nami, za nami so tudi napor, ki so jih delovne organizacije, kakor tudi posamezniki vložili v priprave za izvedbo kongresa.

Ob tej priložnosti izrekamo iskreno zahvalo v imenu občinskega sindikalnega sveta Celje vsem delovnim organizacijam in posameznikom za njihovo nesebično in požrtvovalno delo v pripravah, kakor tudi pri izvedbi kongresa — Občinski sindikalni svet Celje, predsednik Ivan Kramer.

Pismo s to vsebino, je občinski sindikalni svet v Celju te dni naslovil naslednjim delovnim organizacijam v Celju in nekaterih drugih krajih:

Kino Union, Dom JLA in koenandantu garnizije, Kovinotehna, Tehnomercator, Zavod za socialno zavarovanje, Beklarna, Oprema, Aero, Zlatašna Aurea, Topor, Skupščina občine Celje, EMO, Cinkarna, Železarna Štore, Celjska mestna hranišnica, Žična, EKO, Kuma, Libela, Kolodvorska restavracija, Avtomotor, ITC, Elektro, Elektrosignal, Remont, hotel Cetina, Rakstarsko društvo, Javne naprave, gostinstvo Merx, Izletnik — TOZD promet, Majolka, Evropska, dom železničarjev pri Milinarjevem Janezu, Slovenski Lesnina, Novi tednik — Radio Celje, Dejo, RTV, Ljubljanski dnevnik, Večer, Dijaški domovi, UJV, Postaja mlince, gasilsko društvo Gaberje, Elegent, PTT, Prometna sekcija, Plinarna-vodovod, Stanovanjsko podjetje, Sekcija za vzdrževanje proge, Ojstrica, Ceste-kamničarje, Sekcija za splošno varnost in telekomunikacijske naprave Vevča, Komorni moški zbor, ansambel Viktija Ašiča, tehniška šola, Kreamor, Tapetinstvo (vsa Celje) ter turistični center Golte, zdravilišči Rogasika Slatina in Dobrna, Pača Velenje, Gorenje Velenje, Ledko Korošec in pianistka ter Beno Hvala (Ljubljana).

BESEDA KOLEGOV

DUSAN BOGAVAC, novinar-urednik »Komuniste Beograd:

«Kot prvo bi rad poudaril, da je lahko takšen dogovor v Sloveniji najpomembnejši pri nas, saj imajo slovenski delavci najbogatejše izkušnje in velikansko delovno tradicijo. Mislim, da je kongres to potrdil.

Predvsem bi rad podčrtal govor tov. Popita in usmeritev v to, kako čim kompleksneje izgraditi vlogo delavca v p.o.vodnji.

Kot drugo me je navdušilo Celje. To mesto ni bilo izbrano slučajno. Tu je doma tradicija, prisotne so iniciative, ki se ne zadržujejo samo v občinskih okvirjih itd.

Na kratko, kongres je dal veliko, Celje pa je bilo pravo mesto gostitelja.»

V DELEGA-CIJI IVAN KRAMER

V delegaciji Zveze sindikatov Slovenije, ki bo sodelovala na sedmem kongresu Zveze sindikatov Jugoslavije, je tudi Ivan Kramer, predsednik občinskega sindikalnega sveta v Celju.

V NOVEM VODSTVU

Novi, na osmem kongresu izvoljeni, republiški svet Zveze sindikatov Slovenije ima 68 članov. Na njegovem

RAZPRAVLJALI SO:

Med delegati 8. kongresa ZSS, ki so se prijavili za razpravo, jo oddali ali tudi dejansko razpravljali je bilo tudi 16 delegatov iz celjskega območja. Iz Velenja: Ignac Hanzič, Branko Brišnik in Franc Miklavčič. Iz Slovenskih Konjic Slavko Burja. Iz Celja pa: Ivan Slamnik, Ivan Zelenšek, Zdenka Zimšek, Jože Kramer, Miroslav Gajšek, Maks Pečnik, Nela Sajovic, Milan Brecl, Sinjo Jezernik, Antonija Perovič, Edvard Izanc in Dora Mohorko. Tudi v našem imenu: hvala za vaš prispevek k delu kongresa.

-stab-

DELEGATI O KONGRESU

ANICA KRALJ: NISMO SE PONAVALJALI

«Na kongresu sem sodelovala v komisiji za družbeni standard in socialno varstvo. Imela sem pripravljeno razpravo, a sem od nje odstopila, saj je o enaki stvari — vzgoji in izobraževanju izčrpano razpravljalo delegat iz Ljubljane. Delo v naši komisiji je bilo izredno plodno, saj je razprava prinesla precej pomembnih dopolnitev sklepom kongresa. Največ razprav je bilo o gradnji delavskih stanovanj, vzgoji in izobraževanju, predšolskemu delu z otroki, delu žensk ponoči in podobno. Naša komisija je razpravljala o največjem številu sklepov. Pokazalo se je, da delegati vedo kaj hočejo s svojimi razpravami. Vsakdo je hotel povedati tisto, kar lahko pripomore k boljšim

sklepom. Nismo se ponavljali.

Na kongresu sem se dobro počutila. Delo ni bilo prenaporno, posebej zanimivo je bilo prvi dan, v komisijah.

Nalog je veliko in zahtevne so. Na področju vzgoje in izobraževanja, od koder so me delegirali na kongres, bo v naši občini veliko dela. Naši cilji so: celodnevna šola, celoletna mala šola, več idejnosti v pouku in podobno. K uresničitvi veliko pripomorejo vsi občani tudi na bližnjem referendumu.»

STANKO VOLER: BESEDA O GOZDNIH DELAVCIH

«Kaj naj rečem, sprejeli smo akcijski program, sprejeli smo obveznosti in naloge, s katerimi se bomo morali spoprijeti pri našem prihodnjem delu. Sprejeli smo

konkretne naloge. To pa je največ. Osebnostem zadovoljen, ker je kongres spregovoril tudi o beneficiranjem delovnem stažu za gozdne delavce in ker je tekla beseda tudi o gospodarsko manj razvitih območjih ter o pomoči, ki jo bo družba morala dati.»

MILAN BRECL: IZREDEN ZAKLJUČEK

«Kongres je bil izreden zaključek vse tiste dejavnosti, ki se je pričela s pripravami na to veliko srečanje in dogovor sindikalnih delegatov iz vse Slovenije. Po mojem mnenju je kongres dosegel ni sprejel vse tisto, kar so delavci od njega tudi pričakovali. Zda nas čaka nova naloga — kako kongresne sklepe uresničiti v življenju. Prav zato pričakujem tudi v prihodnje izredno sindikalno aktivnost.»

Predsednik slovenskih sindikatov Janez Barborič vstopa v unionsko dvorano. Posnetek zgovorno prica, da je bil kljub »berglam« vedno nasmejan.

Foto: Tone Tavčar

MAGDA GRIZER, novinarka Radia televizije Novi Sad:

«Nisem prvič na takšnem kongresu, zato lahko trdim, da organizacija tako velikega dogovora služi vsem za primer in vzor. Vse je bilo točno pripravljeno in novinarji smo vedno vedeli, kdo bo razpravljaj, kakšna je te-

ma in podobno. To je še posebej pritegnilo mojo pozornost in mi dalo bogate napotke za bodoče delo.

Morda je prav ta točnost in jasnost — še posebej v biltenih — malo olajšala delo tistim, ki niso najbolj doma v slovenskem jeziku. Naj poudarim še predhodno informacijo. Začudena sem bila, ker sem vse materiale dobila tako zgodaj. Zato sem se lahko odlično pripravila na kongres in z njega tudi dobro poročala.»

POROČALI SO:

Za novi tednik in radio Celje smo kongres spremljali: Jože Volfand, Milan Božič, Jure Krašovec, Milan Šeničar, Zdenka Stopar, Tone Vrabl in Branko Stamejčič z beležkami, s fotoaparati pa še Drago Medved, Tone Tavčar, Sašo Zorko, Konrad Končan in Viktor Berk.

EMO

RES PRIDNIM — VEČ!

Delitev dohodka urediti tako, da bodo pridni resnično nagrajani

V predstavljanju temeljnih organizacij združenega dela smo izbrali eno najstarejših tovarn v Celju — tovarno posode EMO. Z zaposlenimi smo govorili predvsem o učinkovitem nagrajevanju tistih, ki to zaslužijo.

TOZD Tovarna posode v EMO sestavljata dva obrata — surovinski in emajlirnica. V surovinskem obratu so zaposleni predvsem moški, v emajlirnici pa so v večini ženske. Takoj je bilo že od nekdaj, čeprav ni v emajlirnici lahko delo. Težka delo so večinoma pri žarilnih pečeh in pri ročnem nanašanju emajla.

V surovinskem obratu je strojna oprema stara, pa kljub temu še vedno »prilaga« zato, ker stroje negujejo skrbne roke delavcev. Sicer pa je v tem obratu več vidnih kontrastov. V eni vrsti stare stiskalnice, na nasprotni strani pa se tu in tam bohotijo nove, na katere so delavci zelo ponosni.

Za razliko od surovinskega obrata se je emajlirnica po vojni bolj »modernizirala«. Postavljene so bile nove kontinuirane žarilne peči in marsikaj drugega, v zadnjem času pa nova naprava za avtomatično nanašanje emajla. Izvršeno je bilo nekaj koristnih racionalizacij v emajlirnici in v surovinskem oddelku. OSNOVA VSEGA PA SO LJUDJE, PRIDNE LJUDJE

Predsednik delavskega sveta Anton Cerar nam je povedal glede uveljavljanja ustavnih

Anton Cerar

določil v TOZD: »Seje delavskega sveta za sedaj še niso vsebinsko dovolj bogate. Vse pre malo razpravljamo o denarju, o gospodarjenju z vsemi sredstvi in seveda tudi o delitvi dohodka in osebnega dohodka. Ta delitev še ni urejena tako kot si želimo. Delitev osebnega dohodka je na žalost taka, da lenega ne moreš kaznovati, pridnega delavca pa ne učinkovito nagraditi. Moram reči, da je 99 odstotkov vseh delavcev izredno prizadevnih in pridnih in tem ljudem se moramo zahvaliti, za dosežanje uspehe. Doslej

Stanko Hrovatič

smo plan dosegli in ni ovire, da ne bi dosegli tudi letnega plana.»

Doigoletni delavec Franc Belak pa nam je v razgovoru povedal: »Zelo si prizadevamo, da bi dosegli najboljše uspehe v našem gospodarjenju. Doslej smo presegli vse težave in tako jih bomo tudi v bodoče.

Za sedaj še marsikaj teče po starih tirih toda s postopnim uveljavljanjem pravilnika o organizaciji in sistemizaciji delovnih mest, ki bo sprejet, se bodo razmere izboljšale.»

Naša delitev osebnega dohodka kot vsi vemo še ni urejena tako kot si želimo. Postaviti bomo morali namesto zastarelih kriterijev nove, take, ki bodo zares omogočali nagrajevanje po dejansko opravljenem delu. Ko bomo to storili, nam bo mnogo lažje in dosegli bomo tudi večje uspehe.

Z delavcem Stankom Hrovatičem smo se pogovarjali na njegovem delovnem mestu pri stiskalnici. Kot član delavskega sveta TOZD nam je povedal: »Delegatski sistem se počasi postopoma uveljavlja. Pred sejo delavskega sveta se vedno pogovorim z delovnimi skupnostmi kaj menijo o gospodarskih problemih, ki bodo obravnavani na seji. Tako lažje povem na seji, mnenje sodelavcev. Če bomo pošteno zavijali rokave vsi brez izjeme, bomo lahko v letošnjem letu dosegli dobre gospodarske rezultate. To moramo storiti vsi brez izjeme. Zal so pri nas tudi meni pridni, čeprav jih je malo. V bodoče bomo morali bolje urediti naš sistem nagrajevanja. Tisti, ki ne opravi določenega dela in pohajkuje med delovnim časom, ne more biti plačan tako kot tisti, ki da vse moč od sebe za večjo storilnost dela in do zadnje sekunde izkoristi svoj delovni čas da dobro opravi svoje delo in čim več naredi.»

EMIL JEJCIC

ŽALSKO GOSPODARSTVO VSE BOLJŠE

V žalski občini so po letošnjih 9. mesecih gospodarjenja zabeležili ugodne gospodarske dosežke, ki jih dosti bolj ocenjujejo kot tiste, o katerih smo poročali ob polletju. Celotni dohodek je za 44% višji kot v enakem lanskem obdobju, dohodek se je v povprečju povečal za 38%, ostanek dohodka pa je primerjajo z enakim lanskim obdobjem za 42% višji.

Ze danes je torej jasno, da se zastavljeni plan — 10% letna realna rast družbenega proizvoda, zadovoljivo uresničuje. Povsod seveda ni idealno. Posebej zaskrbljuje položaj v strojni industriji in kmetijstvu, ki sta še vedno pod vplivom cen. Ob visokih stroških surovin so cene ostale zamrznjene. Če vemo, kako velik delež v gospodarstvu občine zavzemata ti dve panogi, ki sodita med nosilce gospodarskega razvoja, smo lahko z dosežki še bolj zadovoljni.

Za primer le nekaj podatkov. V SIP-u na primer so ob izrednem porastu celotnega dohodka — kar 65% je nad lanskim, zabeležili 88% manj ostaneka dohodka kot lani v primerjavnem obdobju. Podobne indekse najdemo tudi v nekaterih TOZD KK Hmezd in še kje.

Na drugi strani pa se pozna izreden premik v tako imenovanem spodnjem delu gospodarstva v občini. V tistem delu, ki so ga zaradi neuspešnosti pričeli lani in letos sanjariti. Uspehi tu niso izostali. Montana, KIL, Ferralst, Južeks, Gradnja, Zarja in nekateri drugi so zabeležili visoke indekse rasti celotnega dohodka, dohodka in ostaneka dohodka. Če

prav gre v absolutnih številkah pri večini od tega dela gospodarskih organizacij za sorazmerno nizke zneske, pa postaja ta del skupaj izredno močan v gospodarstvu občine.

Se na nekaj podatkov naj opozorimo. Izredno je v minulih mesecih naraslo število zaposlenih, kar za 7% jih je več kot septembra lani. Največ novih delavcev so zaposlili v SIP-u, Avto-prevozu Sempeter ter Minervi. Poseben problem, o katerem pa smo že podrobneje pisali, so izredno nizki osebni dohodki. Ti so v povprečju le za 22% nad lanskoletnimi, povprečnimi OD v žalski občini pa je 236 starih tisočakov. Postavlja se vprašanje, če so v vseh delovnih organizacijah speljali sprejeto sindikalno listo in če so — ali se že srečujejo z uravnilovko. Tretje možnosti za tako nizke povprečne osebne dohodke skorajda ni. Še vedno je v občini nekaj delovnih organizacij, kjer je povprečni osebni dohodek pod 2000 dinarjev.

Za zaključek le še en spodbuden podatek. Čeprav je likvidnost delovnih organizacij v žalski občini še vedno slaba, se je v primerjavi s podatki za prvo polletje znatno izboljšala. Zmanjšale so se namreč razlike med teravnami dobaviteljev in terjatvami do kupcev.

Vse kar smo zapisali pa priča o tem, da je žalsko gospodarstvo kljub nekaterim težavam na dobri poti, da je reproduktivno sposobno in stabilno izpolnjuje zastavljene nartre.

Braniko Stanejčič

OD BESED K DEJANJEM V ŠOLSTVU

Tako bi lahko najkrajše označili nedavno sejo vseh ravnateljev žalskih osnovnih in posebne šole. Na njej so namreč naredili prve korake k ustanovitvi organizacije združenega dela za vzgojo in izobraževanje v občini, ki naj bi jo tvorile vse osnovne in posebna osnovna šola v občini. Vse samostojne osnovne šole s svojimi podružnicami bi dobile status temeljnih organizacij združenega dela. Pričakujemo lahko, da bo do ustanovitve OZD prišlo v prihodnjih tednih.

Razgovor pa so ravnatelji šol izkoristili tudi za govor o oblikah dela z učenci, ki imajo za svoj cilj izboljšanje idejnosti pouka, ter uresničevanje resolucij obeh partijskih kongresov ter nedavne občinske konference Zveze komunistov o vzgoji in izobraževanju.

-stab-

ŽIVAHNO DELO ZK V ŽALSKI OBČINI

Žalske komuniste odlikuje v zadnjih mesecih izredno živahna dejavnost. Prav v teh dneh dozrija ta nekako kulminacija saj tečejo v vseh večjih krajih občine akcijski dogovori med vodstvom občinske konference ZK in sekretarji osnovnih organizacij v OZD in TOZD.

Teme dogovorov o bodočih akcijah so izredno pestre. Naj jih vsaj nekaj naštejemo. Težišče razgovorov je na dogovorih o poglabljanju dosežene stopnje razvoja samoupravnih odnosov. Tu govorijo o spodbudah za nadaljnjo rast samoupravljanja v že ustanovljenih TOZD, pa tudi o možnostih za nadaljevanje akcij TOZD. Marsikje v občini je namreč delo na tem področju zastalo, saj tudi številično izredno močni kolektivi delujejo le v eni organizaciji.

Komunisti govorijo nadalje o sprejemih v organizacijo, o nalogah komunistov v pripravah na referendum o samoprispevku, preložen del razprav pa namenjuje tudi dogovorom o akcijskih spomladih v izobraževalni sezoni. Izobraževanju komunistov in neposrednih proizvajalcev posvečajo v žalski občini namreč maksimalno pozornost. Tudi letos bodo zato pripravili več oddelkov političnih šol prve in druge stopnje. Oddelke bodo pripravljali v posameznih delovnih organizacijah.

Se o eni akciji se žalski komunisti konkretno dogovarjajo. Gre za njihovo udeležbo pri kandidacijskih postopkih in v pripravah na volitve v skupščino temeljnih interesnih skupnosti.

Skrajka, komunisti v žalski občini pladno zastavljajo svoje delo na vseh tistih področjih, kjer je njihov prispevek lahko dragocen.

-stab-

TRŽIŠČA BODOČNOSTI

Na zadnjem partijskem kongresu jugoslovanskih komunistov so upravičeno označili kot veliko zablodo mnenje, da je gospodarsko sodelovanje z deželami v razvoju predvsem mednarodna solidarnostna poteza, ne pa obojestransko koristna in perspektivna akcija. Kljub temu, da so to že zdavnaj zgotovile razvite kapitalistične države, pa se v slovenskem gospodarstvu ne moremo pohvaliti, da bi tako spoznanje že prodrla in v praksi rodilo obilne sadove. Vemo za posamezne izredno uspešne primere sodelovanja s temi deželami, (na primer Slovenija in Emona) vemo za posamezne zelo koristne in s sredstvi podprte pobude za pospeševanje takega sodelovanja (na primer pobuda Ljubljanske banke in Industrije usnja Vrhnika za ustanovitev sklada za pospeševanje sodelovanja z deželami v razvoju), vemo pa tudi, da so rezultati še daleč za potrebami in možnostmi. In predvsem, da Slovenija manj intenzivno sledi procesu sodelovanja z deželami v razvoju kot jugoslovansko gospodarstvo v celoti. Resda smo dosegli določen napredek, ki ga prikazujejo podatki o deležu trgovinje z deželami v razvoju v slovenski zunanji trgovini:

Leto	delež v slov. izvozu	delež v slov. uvozu
1972	6,3 %	4,2 %
1973	6,5 %	4,2 %
1974 (I. pol.)	8,9 %	5,1 %

Napredek je očiten, vendar je sodelovanje z deželami v razvoju glede na strukturo naše zunanje trgovine videti še vedno obrobne pomena. V jugoslovanskem merilu presega njegov obseg vsaj desetino zunanjetrgovinskega prometa in to je le veliko ugodnejše. Glede na potrebe po surovinah, ki jih ne manjka v naravnih bogastvih dežel v razvoju, bi pričakovali ravno nasprotno — da bi Slovenija to sodelovanje hitreje krepila. Prav tako zaradi velike odvisnosti dinamike slovenske industrijske proizvodnje od izvoza. Naslednja pomanjkljivost je preozka regionalna razporejenost našega sodelovanja s temi državami in verjetno je tudi to eden izmed vzrokov za prepričan napredek. Predvsem se zanimamo za Afriko in Bližnji vzhod, dokaj zanemarjamo pa predvsem dežele Južne Amerike in velik del Azije. Še tam, kjer smo se že dokaj uveljavili so neredko nastopi naših gospodarskih organizacij preveč razdrobljeni.

Vse to so pomanjkljivosti, ki jih moramo v našem sodelovanju z deželami v razvoju odpraviti zaradi obojestranskih koristi. Gre za pomembna tržišča bodočnosti, za katero si oblikujemo pomembno etapo z novim srednjeročnim planom razvoja do leta 1980 in z dolgoročnim razvojnim konceptom Jugoslavije za prihodnje desetletje. Takrat bo trditve o tržiških bodočnosti v gospodarski praksi že krepko potrjena. Zato je prav zdaj čas, da se teh nalog lotimo bolj organizirano in bolj učinkovito.

Tone Krašovec

LIP KONJICE

ZAGOTOVITI KAKOVOST

Pred nedavnim so člani delavskega sveta OZD LIP Slovenske Konjice obravnavali na svoji seji tudi poslovanje podjetja v devetih mesecih letošnjega leta. Ugotovili so, da se je v tem letu izrazito dvignila proizvodnja stavbnega pohštva ter da je bilo povpraševanje po teh izdelkih, kakor tudi po ostalih izdelkih podjetja večje od ponudbe. Lesno industrijsko podjetje bo v letošnjem letu povečalo svoj dohodek za 75 odstotkov, saj bo predvidoma znašal ob koncu leta 225 milijonov novih dinarjev. Tudi storilnost se bo povečala — računajo, da bo večja kar za 18 odstotkov.

Prihodnje leto bo v Lesno industrijskem podjetju vse teklo v znamenju tehnologije in kvalitete ter boljše stopnje obdelave lesa. Cilji vseh planov za naslednje leto so zelo ambiciozni in postavljajo pred celoten kolektiv obilni nalog. Naj naštetjem le nekaj teh ciljev: celotni dohodek podjetja naj bi znašal v letu 1975 300 milijonov dinarjev, amortizacija 10 milijonov, izvoz 50 milijonov in povprečni osebni dohodek naj bi znašal 3000 dinarjev.

Breme kolektiva je torej težko, še posebej zato, ker se pogoji poslovanja iz dneva v dan bolj zastružujejo. Pa vendar člani delavskega sveta in vodilni delavci v podjetju zatrjujejo, da so postavljene številke realne in priprave na poslovanje že v teku. Novi in rekonstruirani obrati bodo namreč dali še kvalitetejši proizvod, kar pa je eden boljših pogojev za poslovanje vsakega podjetja.

Kamin, dimnik št. 1

SCHIEDEL — YU —

v Evropi

PGP

GRADNJA ŽALEC

NOVI TEDNIK MED DELEGATI

CELJE

DELEGATSKI SISTEM JE ZAŽIVEL

V delovni organizaciji KLIMA v Celju smo se najprej ustavili pri vodji delegacije TOZD industrijska montaža Romanu Bastli, ki se je prijazno odzval povabilu na pogovor. Takole je pripovedoval o delu delegacije v TOZD industrijska montaža:

»Naše delo je predvsem vezano na teren, in je po navadi težko sklicati vse ljudi skupaj. Zato pošljemo delegate na teren, leti prenesejo že predelan in skrčen material z izpisanimi glavnimi točkami ljudem na teren. Domenijo se tudi za rok, ko naj bi delavci na terenu odgovorili na prineseno gradivo. Moram povedati, da je zanimanje pri naših ljudeh za tak sistem in način dela izredno veliko. Seveda so bile v začetku majhne težave s seznanjanjem in vpeljevanjem ljudi v nov sistem.

Zavedali smo se, da potrebujejo ljudje določen čas, da se prilagodijo in dodobra seznanijo z novim sistemom. Zdaj se zbere na sestanku včasih tudi 50 ljudi, ki sprožajo zelo pomembna vprašanja in hkrati zelo aktivno sodelujejo pri vseh razpravah. Radi prihajajo na sestanke, saj tako vidijo svoj neposreden vpliv na delo. Take živahne razprave pa ne tečejo samo takrat, ko dobimo gradivo iz skupščine, temveč tudi takrat, ko se v beležkah delegatov zberejo vprašanja in pripombe, ki so vredne širšega razgovora. Prav zato delavci na terenu z veseljem sprejemajo delegate in se z njimi radi pogovarjajo.

To so torej prvi koraki v nov delegatski sistem in moram priznati, da se pri nas kažejo z zelo lepe strani.

V TOZD industrijska

Miha Močnik

proizvodnja pa smo našli namestnika vodje delegacije, Miha Močnika, strojnega tehnika. Pripovedoval je o delu v TOZD industrijska proizvodnja:

»Na naših sestankih pregledamo gradivo, ki ga dobimo, se pogovorimo o vseh pomembnih stvareh ter določimo delegate za sejo zborna proizvajalcev. Gradivo dobi vsak delegat, v pogled pa je vsakomur, ki to želi. Navadno to gradivo pregledamo doma in vnesemo svoje pripombe. Delegatski sistem je zelo praktičen in zaenkrat še sploh nismo naleteli na pomanjkljivosti.

Kadrovski sestav delegacije je zelo raznolik. Stavljamo jo ljudje s srednjo, višjo in visoko izobrazbo ter kvalificirani in nekvalificirani delavci. Vodja naše delegacije pa je Tine Vrhovec.

Tako sta nam pripovedovala Roman Bastli in Miha Močnik o delovanju delegatskega sistema v delovni organizaciji KLIMA Celje.

ŠENTJUR: TTKS K MNOŽIČNOSTI

Prav te dni so v polnem teku kandidacijske konference za sestavo odborov in skupščin interesnih skupnosti. Na teh konferencah, ki so v vseh delovnih organizacijah, ustanovah in krajevnih skupnostih, seznanjajo občane z delom in uspehi različnih skupnosti v minulem letu in predlagajo načrte dela za leto 1975, ki so količinsko ovrednoteni.

Oglejmo si eno izmed teh skupnosti, ki ima razmeroma kratko življenjsko dobo, saj je bila ustanovljena šele lani. To

je temeljna telesna kulturna skupnost TTKS (v okrajšavi). Ob svoji ustanovitvi v l. 1973 je TTKS našla na področju občine razmeroma slabo razvito telesno kulturo. Ze v letošnjem letu pa je dosegla znatne premike v povečanju množičnosti in pridobitvi novih prostorov za telesno kulturo. Materialni pogoji so se v društvu znatno izboljšali, kar pa ne moremo trditi za kadre; prav zato v nekaterih društvih še ni prišlo do večjih premikov. V občini je čutili veliko pomanjkanje stadiona z

atletsko stezo, kjer bi lahko organizirali večja občinska in medobčinska tekmovanja. V letu 1975 bodo pripravili načrte za stadion — kakih posebnih izgledov za njegovo izgradnjo v letu 1975 pa zaenkrat ni. Ker sta od lani v občini odprti že dve telovadnici, so se možnosti za zimsko vadbo znatno izboljšale. Z gradnjo nove šole na Ponikvi, pri kateri bo tudi telovadnica in ki bo naredil do septembra 1975, se bodo tudi tam delovni pogoji znatno izboljšali.

Osnovna usmeritev TTKS

v letu 1975 bo v množičnosti organizacije krosov, smučanja, kolesarjenja, akcije naučimo se plavati in širiti sindikalnih športnih iger, nadalje v pridobivanju kadrov s štipendiranjem in izgrajevanju objektov za razvoj množične telesne kulture v občini. Sem sodi asfaltiranje šolskega igrišča v Dramljah, priprava del za izgradnjo stadiona v Sentjurju ter sodelovanje pri osnovni šoli Gorica pri Slivnici.

E. REČNIK

SAMOUPRAVNE INTERESNE SKUPNOSTI PREVZEMAJO FUNKCIJO DRŽAVE

Le malo časa nas loči do volitev članov delegacij za skupščine SIS, ko bodo delavci 5. decembra v TOZD volili svoje delegacije, v nedeljo, 8. decembra pa vsi delovni ljudje in občani v KS člani delegacij za skupščine vseh samoupravnih interesnih skupnosti. To pomeni, da bodo delavci dvakrat volili: v svoji temeljni organizaciji združenega dela in v krajevni skupnosti.

S konstituiranjem SIS bo zaključen krog ustavnega oblikovanja samoupravnega mehanizma v sistemu socialističnega samoupravljanja. Zakon bo uredil odnose v skupnem in enakopravnem odločanju znotraj skupščinskega sistema ter postopek, po katerem bodo reševali spore, do katerih lahko pride med skupščinami SIS ter ustreznimi zbori skupščine družbeno politične skupnosti. Samoupravne interesne skupnosti bodo morale poskrbeti za strokovno in kvalificirano spremljanje in načrtovanje razvoja na svojem področju, predvsem zaradi funkcije, ki jo nase prevzemajo. To zahteva, da organizirajo racionalno

strokovno službo. Ker bodo SIS sodelovale pri sklepanju skupščine družbeno politične skupnosti, se prepleta odgovornost strokovnih služb in izvršilnih organov SIS z odgovornostjo izvršnega sveta občinske skupščine za stanje v občini. Dvoje osrednjih vprašanj na katera moramo odgovoriti že zdaj, kajti s konstituiranjem SIS je treba zagotoviti tudi pogoje za njihovo odgovorno prevzemanje državnih funkcij, ki so do družbe ostale, le da njihovo izvrševanje pogajamo. Seveda pa gre pri tem za celo vrsto še drugih, nič manj pomembnih vprašanj.

V razmišljanjih o racionalni organizaciji strokovnih služb SIS izhajamo iz tega:

1. da je treba za vse ali več samoupravnih interesnih skupnosti na ravni občine oz. za tiste, ki niso specifično organizirane enaka opravila enotno opravljati;
2. da je treba na področjih za katera so ustanovljene SIS organizirati strokovno službo, ki bo spremljala in načrtovala skladen razvoj na vseh teh področjih;
3. da je treba strok.

službe SIS povezati v odgovornost izvršnega sveta obč. skupščine in tako zagotoviti njegovo celovito odgovornost za stanje v občini.

V sklopu enakih opravil v samoupravnih interesnih skupnostih na ravni občine sodijo zlasti administrativno tehnična služba in služba evidentiranja in preverjanja pravilnosti in pravočasnosti vplačanih združenih sredstev. Nobene ovire ni videti, čemu teh služb ne bi organizirali enotno za več SIS, s tem, da se ta služba organizira ob tisti sedanjih službi SIS, ki je najbolj razvita. Ob tem se poraja še vprašanje enotnih strokovnih finančnih služb izvajalcev dejavnosti v občini (npr. za vse osnovne šole enotna, prav tako za vse vzgojno varstvene zavode itd.).

Doslej SIS niso bile niti organizirane, niti usposobljene za spremljanje in načrtovanje skladnega razvoja na vseh družbenih področjih. Skladnega, ne samo z gospodarsko sfero, temveč tudi na družbenem področju. Cemu npr. ne bi organizirali enotne strokovne službe za vse SIS v občini, ki bi spremljala in analizirala stanje

na družbenih področjih in načrtovala skladen razvoj. Mar bi škodovalo interesom in potrebam delovnih ljudi, če bi takrat ko gradimo novo stanovanjsko sosesko načrtovali in pravočasno zgradili tudi šolo, vrtec itd? Ali drugače, delovni ljudje in občani ne morejo uspešno načrtovati in zagotavljati uresničitve svojih skupnih potreb in interesov le na posameznem družbenem področju, temveč svoje celovite potrebe. Na integracijo človekovih interesov opozarja že ustava SRS (npr. 59. in 175. člen, ko določa, da se SIS lahko združujejo v združenje SIS zaradi soodločanja v skupščini družbeno politične skupnosti. Pa tudi sicer zakoni za posamezna področja SIS glede strokovnih služb določajo, da SIS lahko ustanovi svojo službo ali pa se za opravljanje teh opravil dogovorijo z ustreznimi drugimi interesnimi skupnostmi, organizirajo ali organoma (npr. 24. čl. predloga zakona o SIS za vzgojo in izobraževanje).

Zakoni o samoupravnih interesnih skupnostih določajo, da skupnost upravlja skupščina skupnosti, da člani SIS nadzo-

DELEGATOV LEKSIKON

AMANDMA - KAJ JE TO?

V minulih dveh letih smo veliko slišali o amandmajih, zlasti v zvezi z nastajanjem nove ustave.

Amandman prevaja slovenski pravopis dobesedno v dopolnilni oziroma spreminjalni predlog. Ustavni amandmaji so torej spreminjali ali dopolnjevali prejšnje ustavne člene in ko so bili vsi temeljito ter vsestransko predebatirani, plebiscitarno in množično potrjeni, je bila sprejeta nova ustava.

Amandma je torej zelo pomemben in posebej določen samoupravni instrument, ki ga seveda ne kaže uporabiti za vsako malenkost in ki ga po drugi strani tudi ne gre podcenjevati. V nekaterih občinah celjskega območja že imajo prve izkušnje s to rečjo. Amandma je vse kaj drugega kot delegatsko vprašanje, predlog posameznika ali skupine, pa naj bo kar cele delegacije. Predlog ni vselej nekaj novega, je morda le prispevek za lažje in boljše reševanje kakšnega problema. Seveda je lahko tudi preprosto predlog spreminjalni, dopolnilni, vendar na ravni debate, tehtanja, presoje. Amandma pa je vselej dobesedno spreminjalni ali dopolnilni. Predlog je na primer, če rečemo, da naj bo na nekem področju prispevna stopnja višja, amandma mora vsebovati natančno besedilo novega predloga ali predloga odločka, zakona in podobnega instrumenta, in sicer s konkretno navedbo, za koliko višja naj bo stopnja.

Seveda lahko napisano novo besedilo in konkretni predlog vsebuje tudi navaden predlog. Toda čim predlagatelj, ki v našem delegatskem sistemu mora biti le delegat v pooblastilu celotne delegacije (o tem mora biti predložen zapisnik), nikoli pa delegat kot posameznik svoj predlog imenuje amandma. Amandma seveda sproži precej zapleten in včasih dolgotrajen postopek, vsaj v sedanjem delegatskem sistemu. Najprej mora o njem razpravljati izvršni svet občinske skupščine in ga z vsjo potrebno dokumentacijo posredovati vsem delegacijam v razpravo, ker le tako lahko delegati na seji skupščine glasujejo za prvotni ali pa za spreminjeni ali amandmajski predlog.

Amandma je zelo pomemben in demokratičen instrument, seveda pa ni za igračkane, kajti postopek, ki mu sledi ni zastoj in kar je še važnejše, zaustavilo tek neke družbene zadeve za daljši čas — to pa je tvegana odgovornost, ki jo sprejme nase predlagatelj.

J. KRASOVEC

Prav zaradi te svoje funkcije, ob dejstvu, da SIS prevzemajo največji del družbenih nalog, se mora v organizaciji IS odraziti dogovarjanje in usklajevanje dela med državnimi in samoupravnimi strukturami. To povezovanje bo moč doseči s pritegnitvijo vodij strokovnih izvršnih služb SIS v delo organov IS (komiteji, odbori), določiti pa bo tudi treba v katerih primerih je strokovna služba SIS odvisna od uskladitve z upravnimi organi.

Seveda pa s tem niso izrpana vsa vprašanja bodočega delovanja samoupravnih interesnih skupnosti. Se posebno pozornost bodo SIS morale nameniti obveščanju delegatov in pri tem skrbni pripravi gradiv, da bodo leta kratka in bistvena ter razumljiva za slehernega delegata, da bi ta skupaj z drugimi lahko odločal. Ne preveč obsežna pa tudi zato da »gore papirja« ne bodo vlekle delegatskega sistema in delegatskih razmerij v slab odborniški sistem.

PIŠE: BOJAN VOVK (2)

NOVI TEDNIK MED DELEGATI

CELJE IN MOZIRJE

VELIKA AKTIVNOST

V četrtek, 21. t. m. se bodo zbrali k četrtem sejnam delegati vseh zborov dveh občinskih skupščin na našem območju, v Celju in Mozirju.

V središču pozornosti na sejah v Celju bo o cenah družbenega dogovora o enotnih osnovah kadrovske politike v občini, zatem delo komisije za ugotavljanje izvora premoženja ter obravnava stališč in ukrepov o skupni in splošni porabi v občini v obdobju devetih mesecev letos. Izredno zanimiva zna biti tudi razprava o onesnaženju zraka in voda v Celju, še zlasti, ker je izvršni svet na eni svojih zadnjih sej ugotovil, da se je stanje bistveno izboljšalo. Navzlic temu problemov ne manjka oziroma stanje ni takšno, da bi lahko rekli — vse je v redu in prav. Zato pričakujemo, da bodo tudi delegati občinske skupščine potrdili stališče izvršnega sveta, ki narekuje namestitve čistilnih naprav na vseh mestih, ki so vir za onesnaževanje okolja in nadaljevanje opazovanj ter meritev za onesnažitev okolja.

V zaključnem delu se je se bodo delegati srečali z odlokom o ureditvi nekaterih vprašanj s področja obrti, zatem z odlokom o urejanju, vzdrževanju in varstvu zelenih površin v občini, z odlokom o gradnji cest in garaž na Otoku ter z odlokom o prekrških zoper javni red in mir.

Končni del zasedanja bo

veljal poročilo sklada za gradnjo osnovnih šol in vzgojno varstvenih zavodov v celjski občini.

Tako v Celju. In v Mozirju?

Delegati se bodo znova srečali s prostorsko stisko. Gre za značilen problem mozirske občine. V središču doline namreč nimajo prostorov za ločene seje posameznih zborov, sicer pa je tudi edina velika sejna dvorana skoraj pretesna za hkratno srečanje delegatov vseh treh zborov.

Delegati mozirske občinske skupščine bodo odločali o družbenem do-

govoru o financiranju s nacije, povečanju zmogljivosti, vzdrževanju in gradnji visokogorskih planinskih postojank in nadelavi planinskih potov. V predlogu dnevnega reda za skupno sejo sta še predloga o ustanovitvi skupnosti socialnega skrbitva ter skupnosti otroškega varstva v občini. Sicer pa bodo odločali še o razporeditvi delovnega časa in sprejemanju strank pri organih občine, o združitvi veterinarske postaje v Mozirju v veterinarski zavod v Celju itd.

MB

In nemarna razvalina sredi novega naselja v Laškem čaka... čaka... in čaka na kdo ve katero po vrsti... delegatsko vprašanje (Foto: J. Kr.)

ŽALEC: O REFERENDUMU

Jutri bo v Zalcu že 5. skupna seja vseh treh zborov občinske skupščine. Glavna točka dnevnega reda tega zasedanja bo tudi tokrat razprava in sklepanje o predlogu programa vtičan v družbene dejavnosti iz sredstev samoprispjevka in družbenega dogovora. Delegati bodo razpravljali o spreminjenem in dopolnjenem predlogu programa, kot so ga izoblikovali po javni razpravi. Če bodo program sprejeli, bodo delegati sprejeli tudi predlog odloka o razpisu referenduma, s katerim bodo delno sofinancirali izgradnjo objektov iz programa A. Ta zajema, kot je znano, objekte otroškega in šolskega varstva, posebnega in osnovnega šolstva, srednjega in poklicnega šolstva, zdravstva, dejavnost krajevnih skupnosti ter komunalno izgradnjo. Delež sredstev iz referenduma in družbenega dogovora skupaj bo za program A dobrih 12 milijard starih dinarjev.

ZA PRAZNIK - AMBULANTA

Pri predsedniku krajevnih skupnosti Radeče, Tonetu Zupanciču, je stekel pogovor o delu in načrtih radeške krajevnih skupnosti. Načrti, ki so jih sprejeli za letošnje leto, so že skoraj izvršeni, do konca leta pa bodo prav gotovo. In kar na začetku je treba povedati, da naloge, ki so si jih naložili, niso tako majhne. Prva naloga in skrb jim je bila: dograditi zdravstveni dom, kajti sedanji je bil čez noč premajhen. Pri financiranju so pomagale vse delovne organizacije na področju krajevnih skupnosti, ki so dale za izgradnjo zdravstvenega doma celodnevne zasluge štirih delovnih dni. Slavnostna otvoritev ambulante bo 29. novembra.

Med izvršenimi nalogami iz načrta za letošnje leto so tudi urejeni pločniki. Upajo, da bodo do konca leta zgradili tudi vodovod »Briunke«, kar pa je odvisno od vremena, ki jim je letos kar precej časa kazalo roge. V načrtu umajo tudi raziskavo novih zajetij za vodovod. Čeprav pitna voda v Radečah še ni problem, je prav, da ob povečanju in nenehni rasti industrijske proizvodnje ter pospešeni gradnji stanovanjskih blokov, mislijo naprej. V teku je tudi regulacija Sopot, ki so jo financirale delovne organizacije s področja Radeč in Vodna skupnost Novo mesto. Za krajevni praznik so odprli prepotrebni mladinski klub.

Tako je tudi mladina dobila svoj prostor, kjer se lahko sestaja in prireja družbene večere.

Iz samoprispjevka občine

nov in najetih kreditov se začneja gradnja še enega novega trakta osnovne šole. V kratkem bo rešenih precej stanovanjskih stisk. Dograjen je namreč 24-stanovanjski blok, začeli pa so graditi še enega, ki ga bodo financirale delovne organizacije, zveza borcev in solidarnostni sklad.

Na področju krajevnih skupnosti Radeče bi lahko bilo narejenega še veliko več, pa še vedno ni končan urbanistični načrt, od katerega je vse odvisno.

Se eno delovno zmagovo bodo slavili 29. novembra. V »Petia« bodo odprli nov obrat v vrednosti ene stare milijarde in pol. V proizvodni hali bo nova kotlovnica in moderni stroji za boljši tehnološki postopek; kupili pa bodo tudi novo žago.

Bliža se konec leta, torej čas novoletne obdaritve otrok. V radeški krajevni skupnosti so na konec mislili že na začetku. In prav je tako. Planirali so sredstva za obdaritev otrok in tudi starejših ljudi, kar je še posebno lepa in humana poteza.

Tako smo preleteli delo krajevnih skupnosti Radeče od začetka do konca letošnjega leta. Veliko načrtov za letošnje leto je torej uresničenih, ostanejo še razmišljanja in tekoči problemi, ki pa se jih v tej prizadevni krajevni skupnosti gotovo ne bodo prestrašili. K tako uspešnemu delu pa prav gotovo pripomore izredna povezanost med delovnimi organizacijami in krajevno skupnostjo Radeče.

MATEJA PODJED

PODRUŽBLJANJE LOKALNIH INFORMACIJSKIH SREDSTEV

PIŠE: JOŽE VOLFAND (2)

Čutimo, da je vse več sredin, ki so začele spoznavati zaklad vseh možnosti lokalne informacije. Kot dober primer moremo navesti program lokalne radiodifuzije na Slovenskem, ki ga je sprejela republiška skupščina. Ta za začetek vsaj načelno, s predvideno konkretno udeležitvijo nakazuje razvojne vidike lokalne radiodifuzije. V minulih letih komisija za informativno in propagandno dejavnost pri CK ZKS ni vselej vabila na različne posvete urednike pokrajinskih časnikov in tudi SZDL je prepustila združenju pokrajinskih časnikov in lokalnih radijskih postaj, naj se samo spopada z natrpano lestvico neubrano uglasenih problemov. Toda lani in letos smo bili tudi pokrajinski časniki privikrat deležni republiške subvencije za papir (50 odstotkov). Ni pelika. A več kot materialna kompenzacija je upoštevanje družbenega statusa lokalne informacije. Novega vrednotenja, torej.

Načelni politični odnos, spremenjen v času ustavne reforme, da lokalna informacija ne odmeva v enakih intervalih tudi v občinah in regijah. Organizacijo obveščanja kot primarni pogoj boljšega samoupravljanja niso vnesli med prednostne naloge v vsaki občini, kaj šele v vsaki delovni sredini. Ko smo v Sloveniji nekatere redakcije ponudile kolektivom, naj naročijo časopis (lokalni in republiški) delegatom, so ponekod v tej ponudbi videli samo komercialne namene. Le zakaj bi se spraševali, plačevali časopise delegatom? Če hočejo biti obveščeni, naj si časopis kupijo. Ti isti modrijani so molčali na vprašanje, ali v kolektivno razpravljajo v takem slogu tudi takrat, ko naj bi kopica vodilnih delavcev odšla na »velepomembno« ekskurzijo v tujino za devize, ali pa ko morajo odločati o višinah potrebnih in nepotrebnih dnevnice. O banketih in podobno. V tem vprašanju je lep kos demagogije, vendar nekatere strukture, predvsem tehnomenadžerske, drugačne interpretacije slabše razumevajo.

Se jasneje se nedefiniran lokalni odnos do lokalne informacije kaže v pisanem spletu materialnih, kadrovskih, ustanovitelskih, organizacijskih, samoupravnih in drugih problemov lokalcev. To neskladje med

povečano vlogo lokalne informacije, ki je ne zahteva le politika, ampak jo življenjsko naglašata delegatski sistem, z realnimi razmerami v občinah, pokrajinah in v lokalnih informacijskih sredstvih, je navedlo združenje pokrajinskih časnikov in lokalnih radijskih postaj Slovenije na iskanje poti, ki bodo uveljavile politično ustvarjalno funkcijo lokalcev za uresničevanje delegatskih razmerij in stališč X. kongresa ZKS.

Katere naloge smo si zapisali v redakcijske delovne načrte?

Kot izhodišče smo si zavestno izbrali v ustavi nakazano pot podružbljanja lokalnih sredstev obveščanja. V ustavi smo zapisali, da si delavski razred zagotavlja oblast, vladajočo pozicijo v družbenem odločanju »z obveščanjem delovnih ljudi o vseh vprašanjih, ki so pomembna za njihovo družbeno ekonomski položaj in za kar najbolj popolno in kvalificirano odločanje pri opravljanju funkcij oblasti in upravljanju drugih družbenih zadev. Za sama narava obveščanja skriva v sebi elemente doziranja, monopolnega ravnanja (izvirni in selekcija informacij), etatične oziroma proračunske odvisnosti (dohodek lokalnih informacijskih sredstev se pretežno formira na trgu in na osnovi subvencije ali ustanoviteljskega deleža) in to naštetu, poleg vsega ostalega, se zliva v eno samo značilnost bivanja lokalne informacije — v odtujenosti.

V kolikor lokalna sredstva obveščanja v delegatskih razmerjih ne bi prislunhna korenitima spremembam v družbenih odnosih, bi se nenadoma znašla na levem bregu združenega dela in ne bi zmogla prekoračiti Rubikona. Če si hočemo še tako trdno povezati oči pred resnico, se vendar ne moremo izogniti kritičnemu pogledu v odtujenost delovnega človeka in občana od NJEGOVE lokalne informacije. Kajti informacija je bila njegova le v toliko, da jo je sprejel ali ne, ali pravilneje, da je bila novica odtisnjena na papirju in poslana skozi eter široki, nepregledni množici recipientov ali anonimnemu posamezniku.

Kritičnica, kdor ima v rokah informacije, ima tudi moč, je zrasla iz korenine, ki je trdno oprijeta zemlje.

Res pa je seveda tudi, da vrč toliko časa hodi k vodnjaku po vodo, dokler se ne razbije.

Podružbljanje lokalnih sredstev obveščanja je potemtakem neločljivo del revolucionarne borbe ZK, da delavec odpravi spono alienacije na vseh področjih združenega dela. Da postane tudi informiranost dejavnost, kot dejavnost posebnega družbenega pomena področje združevanja, povezovanja, dogovarjanja in odločanja svobodni proizvajalcev in občanov. Njegova moč v utrditvi samoupravnega življenja v vseh delovnih in krajevnih sredinah. In tudi bič, ki bo oškrnil in boleče razgalil vse, kar nasprotuje naši temeljni usmeritvi — uveljavitvi Marzove vizije svobodnega, socialnega, neodtujenega človeka.

Prvi konkretni odgovor na teoretično jasne želje je zahteval, da smo se čvrsto dogovorili za ustanovitelja. To je SZDL, ki prevzame poleg pravic tudi dolžnosti. Podružbljanje se začneja z izdajateljskimi sveti, s sosveti bralcev, z drugimi oblikami neposrednega vključevanja bralcev in poslušalcev v politiko obveščanja. Neizčrpano globok je vodnjak pisanih kanalov tvornega vplivanja recipientov lokalne informacije na redakcijsko politiko.

Najbolj prepričljivo izraža zven zavestno sprožene podružbljanja lokalne informacije koncepcija uredniške politike. Register novinarskih časov v pokrajinskem časniku ali lokalnem radijskem programu govori, čemu daje prednost v komentiranju, poročanju, usmerjanju bralcev ali poslušalcev informacijske radovednosti posamezni medij.

Lokalni mediji smo v središče postavili človeka. Ne le »forumsko« poročanje. Ne le politiziranje s sklepi in stališči. Ne le odsevi in registracije dejavnosti političnih forumov. Takšna pot novinarskega ravnanja se bo morala postopoma posipati z nepriljubljenimi praški dnevnice politike. Sredstvo obveščanja pa mora ostati v redakcijski politiki avtonomno kakor zahteva programska zasnova ustanovitelja in politika ZK, usmerjena k človeku, k njegovemu tvornemu iskanju.

DOGODKI

VINSKI VRH: TRBOVELJČANI MARLJIVO GRADE

Sola na Vinskem vrhu, ki jo grade zasavske občine, dobro napreduje kljub slabemu vremenu, vendar upajo, da jo bodo spravili pod streho vsaj še to leto.

Tudi Banjalučani in Celjani v Sentvidu ter Mestinju dobro napredujejo, prav kmalu pa bo, po videzu sodeč, tudi uradni začetek del na šoli v Pristavi, ki jo bodo gradili Mariborčani.

—msl—

KONJICE: DELAVCI O SAMOUPRAVLJANJU

Komisija za samoupravljanje pri občinskem komiteju ZK Slovenske Konjice pripravlja obsežno poročilo o uveljavljanju določil ustave in temeljnih organizacij združenega dela in OZD v občini. Člani komisije so imeli doslej več razgovorov z neposrednimi praviteljci v večjih delovnih organizacijah konjiške občine, že prihodnji teden pa se bodo pogovarjali tudi z delavci manjših podjetij. Iz teh razgovorov bodo izvedeli, ali so v delovnih organizacijah storili res vse, da bi neposredno odločanje čim bolj približali delavcem, zvedeli bodo, kakšen je položaj delavcev v TOZD in če se je nov sistem neposrednega upravljanja in odločanja delavcev spremenil samo formalno ali tudi vsebinsko. O vseh ugotovitvah, ki jih bodo člani komisije za samoupravljanje izločili iz razgovorov z delavci, bodo poročali na konferenci ZK, ki bo sredi meseca novembra. Na njej bodo komunisti sprejeli tudi konkretne predloge, kako naj v posameznih delovnih organizacijah, ki še niso izpolnile vseh zahtev nove ustave, vsebinsko spremene položaj delavcev v združenem delu.

D. S.

ŠENTJUR: Z UMAZANO VODO JE KONEC

Nedvomno smo vsi potrošniki vode iz šentjurskega vodovoda veseli take vesti, pa še to, da nam zlepa ne bo zmanjkalo vode. Na komunalnem podjetju smo zvedeli, da je 10 km dolg cevovod, premera 30 cm, od Skofje vasi do šentjurskega izvora svojemu namenu. Tisti trije zloglasni vodnjaki v Primožu, ki so zajemali vse preveč površinske vode in so ob slahem močnejšem dežju prispevali v vodovod pravo »zlabudro« so opuščeni in bodo postojal služili le še kot skrajna rezerva. Po plati vode za nadaljnje gradnje ne bo ovir.

E. Rečnik

LOKA PRI ŽUSMU: ŠE MALO PA SELITEV

Dela pri gradnji montažnih hiš na potresnem področju Loke pri Žusmu so v polnem razmahu, šentjursko komunalno podjetje zaključuje gradbena dela, pri katerih je imelo vsled nenadnega dežja in razmočenih tal hude ovire. Marlesovi monterji hito z deli, kolikor morejo, tako se bodo prve stranke preselile iz stanovanjskih prikolice v hiše do konca novembra. Čestno podjetje Celje izdeluje načrte za ureditev okolja in če ne bo prehudih vremenskih motenj, bo do konca leta urejena tudi okolica novega montažnega naselja.

E. Rečnik

POKLICNO USMERJANJE

PIŠE 35
ROMAN BOBEN

KRIZIŠČE

Zdaj, ko smo se pogovorili o tem, kdo vam bo pomagal pri končni odločitvi in kje boste lahko rešili tudi svoje materialne probleme, je prav, da spregovorimo tudi o vseh možnih odločitvah. Danes je to namenjeno osmošolcem in vsem tistim, ki bodo šolanje zaključili v šestem in sedmem razredu.

Ce nekoliko poenostavimo celotno stvar in si zamislimo, da stojimo na sredini križišča, jo potemtakem lahko mahnejo po eni od štirih cest, ki so nam na razpolago. Torej, izbirati moramo med štirimi možnostmi. To je seveda šele prva odločitev — zelo pomembna — ne pa edina. Ko jo bomo mahnil po cesti, ki smo jo izbrali, nas čaka še ena odločitev. Z glavne ceste se namreč odcepi še nešteto manjših poti in tudi eno od teh

bo potrebno izbirati. Vendar ostanimo pri naši prvi odločitvi. Na križišču moramo izbrati eno od štirih cest. Katero?

Jože se bo po izstopu iz osnovne šole odločil, da se ne bo vpisal v nobeno posebno strokovno šolo, ampak se bo kar zaposlil ter se strokovno usposabljal na delovnem mestu. Kot vidimo, se bo Jože odločil za priučevanje. Ta pot strokovnega usposabljanja je danes razmeroma še najmanj poznana in nekako najmanj uhojena, pa čeprav je glede na splošni razvoj poklicev najmodernejša, najbolj v skladu s potekom tehničnega in industrijskega razvoja. Marija pa se bo vpisala v industrijsko šolo. Industrijske šole spadajo v isto skupino kot šole za razne obrtne poklice, kmetijske šole, administrativne in podobne šole.

le. Vse te imenujemo poklicne šole. To je ena od možnih odločitev.

Druga cesta pa nas bo popeljala v tehniške in njim podobne šole. Sem spadajo tehniške, zdravstvene, ekonomske šole, pedagoške gimnazije itd. Po tej poti bo gotovo odšlo mnogo deklet in fantov. Posebno rad pa bi opozoril dekleta, da je prav tu mnogo poklicev, ki so se jim do sedaj bolj ali manj izogibala — kar pa prav gotovo ni bilo dobro.

Manj se jih bo odločilo za cesto, ki vodi v umetniške šole. Saj to je tudi razumljivo — v teh šolah se zahtevajo posebne sposobnosti, ki pa niso prav pogoste. To so, posluš, ročne spretnosti, sposobnost dobrega opazovanja in podobno. Za tiste, ki imajo nekaj od tega, tudi odločitev po navadi ni težka.

In četrta cesta! Ta pelje v gimnazijo. Po tej poti bosta npr. odšla Peter in Alenka. Ze v osnovni šoli sta si pridobila veliko znanja pa tudi zunanjo šolo sta nabirala znanje

iz knjig z najrazličnejših področij. Ze od nekaj sta imela največjo željo, da bi zvedela in spoznala čim več. Zato je zanj res najboljša, da se bosta vpisala na gimnazijo in se dokončno odločila šele čez štiri leta.

Torej, dragi fantje in dekleta, v splošnem poznamo štiri glavne smeri usposabljanja za poklic. Štiri ceste nas vodijo s križišča in to:

— cesta, ki pelje k priučevanju na delovnem mestu ali pa v poklicno šolo,

— cesta, ki pelje v tehniške ali njim podobne šole,

— cesta, ki pelje v umetniške šole in

— cesta, ki pelje v gimnazijo.

Ko boste izbrali eno od teh štirih cest — in to morate napraviti čim prej — ste napravili prvi korak. Manjka še drugi — toda lažje ga bo napraviti, če bo za vami že prvi.

Se nekaj. Nikar ne pobegnite s križišča. Na vseh štirih cestah je prostora za vse.

MEDKONGRESNI ODMEVI

PRIZNANJE PRIZADEVANJEM

Ko so zastave na celjskih ulicah še plapolale in je potekal drugi dan kongresa sindikatov v Celju, smo se z beležko v roki napotili v delovne kolektive, da bi poizvedeli za mnenje o delu kongresa, o sklepih in izhodiščih pa tudi o tem, kako bodo zastopane delavčeve zahteve in interesi.

Boris Suštar iz RTV servisa na Trgu svobode je o kongresu dejal, da je nedvomno priznanje prizadevanjem celjskega sindikalnega življenja za boljši delavčev jutri in hkrati potrditev vseh že sprejetih aktov in uresničevanje nove ustave. »Celje je dostojno sprejelo delegate, organizacija pa je bila na višku,« je še dejal za zaključek.

Dragiša Vuković, vlakovodja je bil v dneh kongresa sicer polno zaposlen, ker je delal, zato ni mogel kongresa zasledovati v celoti, vendar pravi, da so delavci kot tudi on pred kongresom pričakovali od njega mnogo. »Mislim, da je kongres fronta, kjer se bije boj za nas, delavce, in da je potrditev in manifestacija vseh predkongresnih akcij, ki jih je bilo v Celju precej. Odveč bi bilo misliti, da je s kongresom, s sklepi in izhodišči za nadaljnje delo, opravljeno vse. Še malo ne: če bomo do potankosti izvrševali vse, kar je bilo izrečenega, določena, potem lahko upamo, da bodo dosegli to, kar govorimo že dolgo: popolno osvoboditev delavca in njegovega dela.«

Jože Jesenek je spremljal kongres kolikor mu je dovoljeval njegov prosti čas šoserja pri Izletniku v Celju.

»Upam, da se bo položaj delavca po kongresu še izboljšal in da bi se mi vsi, skupaj z vodilnimi

držali sklepov in stališč, od katerih se nemalokrat preveč oddaljujemo. Celje je staro industrijsko mesto z delavsko tradicijo in zaradi tega je prav, da je bil kongres pri nas. To je

tudi zadoščenje za naše delo in prav zaradi tega smo lahko ponosni.«

Jože Jesenek je še dejal, da upa, da se bo po kongresu premaknilo z mrtvega tira vprašanje ben-

ficiranega staža za šoferje, kajti, vsi vemo, da je naše delo izredno naporno in ne vidim razloga, zakaj nam nasprotujejo.

MILENKO STRASEK

Boris Suštar

Dragiša Vuković

Jože Jesenek

V ŠMARJU JE BIL NABOR

Iz Celja se je naborna komisija preselila že prejšnji teden v Šmarje pri Jelšah, kjer je dva dni odločala, kdo je in kdo ni sposoben za službo domovini. Na prvi pogled je večina mladeničev, ki so hrupno komentirajoč vso zadevo, stali pri vohodu v svečo no okrašen prostor, izgledala zdravstveno in tudi drugače docela sposobna, vendar smo o samem naboru v šmarški občini želeli izvedeti bolj tehtne podatke.

O rezultatih nabora je spregovoril dr. SAVA CALASAN ob pomoči predsednika naborne komisije Branimira Petroviča:

»V teh dneh, kolikor je trajal nabor v Šmarju pri Jelšah, smo bili pravzaprav kar zadovoljni še posebej zato, ker je območje šmarške občine manj razvito ob-

močje in bi torej človek pričakoval, da bo stanje veliko slabše. To je praksa že od nekaj. Reči moram, da je zdravstveno stanje kandidatov zelo v redu, žal pa tega ne moremo trditi za šolsko izobrazbo, ki je pod slovenskim povprečjem. Mnogim kandidatom zaradi tega ne moremo ugoditi. Nekateri bi radi služili vojsko tam, kjer se zahteva več izobrazbe, kot pa jo lahko večina teh kandidatov nudi. Tu mislim pred-

vsem na nepopolno osemletko. Vsi pa bi več ali manj radi bili šoferji v katerem koli rodu vojske, kar pa je seveda prav tako nemogoče.«

Nabor v šmarški občini je znova pokazal, da mnogo prevleko učencev prekmalu konča obvezno šolanje in da bo v bodoče prav temu problemu treba posvetiti mnogo več pozornosti. Dogaja se, da se precej teh mladih ljudi pozneje vpisuje v večerne osemletke. Milenko Strašek

V VSAK DOM
NOVI TEDNIK

ZLATA POROKA

ZLATA POROKA — vse bolj redke so. Čeprav nas čas neusmiljeno priganja in imamo vedno manj časa, da bi se posvečali dragocenemu in toplemu družinskem življenju, nas takole od časa do časa le kdo razveseli kot svetel žarek. To sta bila v soboto dopoldne v celjski poročni dvorani zakonca ZINKA in FRANC KOSTOMAJ, ki sta v svojem skupnem življenju prehodila marsikatero bridko pa tudi prijetno pot. V soboto dopoldne sta po petdesetih letih skupnega zakonskega življenja ponovno stopila pred matičarja in si izmenjala poročna prstana. Oba sta rojena Celjana. Franc Kostomaj je imel pred zadnjo vojno v Celju trgovino, deset let pa se je ukvarjal tudi s pirotehniko. Od začetka vojne pa vse do upokojitve je delal na železnici kot prometnik. In FRANC KOSTOMAJ je bil tisti, ki je zadnje leto svetovne vojne rešil Celje pred veliko katastrofo na železniški postaji. Tam je namreč stal vlak naložen z eksplozivom in bi moral biti tam tudi razstreljen. Ko je Franc Kostomaj to ugotovil, je hitro preemstil celotno kompozicijo proti Storam. A to so spomini, o katerih Franc Kostomaj noče zgubljati veliko besed. Soproga Zinka nam je zaupala, da je bilo teh petdeset let skupnega življenja dolgih in kratkih. Štiri otroke, Vero, Milana, Staneta in Dušana sta vzgojila tako, da so danes lahko vsi ponosni na svoje starše. Le Dušana ni več med njimi. V devetnajstem letu starosti ga je ljubezen in strast do planin veljala življenje. Pred 26 leti se je v gorah smrtno ponesrečil.

Toliko let skupnega življenja terja premnogo naporov in premagovanj. To vzdržijo resnično močni, v sebi trdni a z ljubeznijo polni ljudje. Brez vsega tega ne bi takne poti zmogla ZINKA IN FRANC KOSTOMAJ, ki sta že med redkimi, ki nas lahko razveselita s tako visokim jubilejem. Mnogim iskrenim čestitkam se pridružujemo tudi mi

dm

pisma

VZGLED

V Slovenskih Konjicah imamo tudi vzorno in prijazno mladino. Mednje štejem tudi dekleta, pri kupni prodajalki v naši samopostrežbi. Stranka se enostavno mora ustavititi pri delikatesnem pultu, če to želi ali pa ne. S svojo prijaznostjo, vedno nasmejanim obrazom in pozornostjo do stranke, te kar samo od sebe potegne v trgovino. Veliko strank si pridobi s svojo ljubeznivostjo in prijetnim obnašanjem. Pri njej boste vedno solidno, hitro in lepo postreženi. Tudi pri tehtanju je zelo natančna, raje vidi, da je kakšen gram več kot pa manj.

Zelim, da bi bilo takšnih prodajalk še več, saj človek veliko raje stopi v lokal, kjer te pozdravi prodajalec z nasmejanim obrazom.

Bralka MARIJA
iz Slov. Konjic

KUPEC IN PRODAJALEC

Dne 22. oktobra letos, sem obiskala trgovino »Volna« z namenom, da si izberem plašč za zimo. S tem namenom je vstopila v trgovino tudi moja sosedka. K njej je pristopila mlada črnolasa prodajalka. Ker med zimskimi plašči ni našla nič sebi primerne, jo je prijazno vprašala, če imajo morda na zalogi tudi plašče iz »diolen Iofta«. »Saj vidite, da teh plaščev pri nas nimamo«, ji je osorno odgovorila prodajalka. »Pojdite jih iskat tja, kjer jih imajo«, je še

dodala. V zadregi ob tako neprijazni postrežbi, je moja sosedka odšla iz trgovine.

Jaz pa sem še nekaj časa ostala v trgovini in si ogledovala plašče. Silšala sem glasen komentar te prodajalke, češ, kakšni čudaki so kupci in kaj vse zahtevajo. Bila sem priča skromnim željam moje sosedke in me je zato nastop prodajalke tem bolj začudil. Prodajalec je v trgovini vendar zato, da strankam, če se le da, ugodi, jim pri nakupu pomaga in svetuje. S takim nastopom prodajalec škodi stranki, trgovini in tudi sebi.

Prodajalka v »Volni« ni osamljen primer. Ničkolikokrat se kupec, razočaran nad nevljudno postrežbo, nikdar več ne vrne v to trgovino. Na srečo imamo tudi prijazne prodajalce, ki znajo biti do kupca pozorni in prijazni, mu pomagajo in svetujejo ter ga na tak način še večkrat privabijo v svojo trgovino.

Bodimo kulturni in krepimo medsebojne odnose!

MARJANA LESKOVSEK
Dobje pri Planini

AKCIJA ODVEČ

Naj vam opišem, kaj mislim o vaši akciji »od naročnika do naročnika«. Najprej vam povem, da kupujem NT že od takrat, ko je bil še Celjski tednik. Ker sem družinska upokojenka z bolj tanko pokojnino, si Novi tednik ne naročam. Tako je treba zanj več odšteti, kot pa takole vsak teden 2 din. Raje si kaj drugega

Letos smo se že drugič zbrali pri prijazni Svetkovi mami s Podvina pri Polzeli, kamor nas je povabila na veselo martinovanje. Nekaj kostanja smo spekli pod zadnjimi sončnimi žarki letošnje jeseni, mošt je bil že tako čist in prosojen, da smo ga kar upravičeno imenovali vino in sploh ni manjkalo dobrot. Muzikant Jože je še harmoniko raztegnil in... Svetkova mama, še enkrat hvala za vse in mnogo sreče.

ne kupim za ta denar, da lahko prihranim za NT.

Takole si mislim o tej vaši akciji. Kdor želi imeti NT, si ga bo kupil. Za to ni potrebno, da mu ga kdo pod nos rine. Jaz tega že ne bi naredila, ker če je revež, ga težko kupi, če je pa bogat, pa nima časa čitati časopise, saj mora tekatati okoli, da si še več »luksusov« pribori.

Po mojem bo ta akcija čisto odveč saj vidim, da dostikrat NT ves teden leži v trafikah pa ni nobenega zanimanja zanj. Pa brez zamere!

KARLA TRPIN

DRAGA KARLA!

Veseli nas, da, kljub tanki mesečni kuverti, redno kupujete Novi tednik. Upamo, da boste tudi v prihodnje ostala naša zvesta bralka.

Mi pa smo vam dolžni kratko pojasnilo glede akcije »od naročnika do

naročnika«. Moram vam povedati, da nikogar ne silimo, naj postane naš naročnik. Tednik ponujamo tistim, ki ga še nimajo. Več vas bo bralcev in naročnikov, lažje bomo izhajali in bolj obširno, zato nam kar privoščite še kakšnega tako zvestega bralca Novega tednika, kot ste vi. Hvala za pisemce in oglasite se še kaj!

VOJAK SEM

Bosno mnogi smatrajo za manj kulturno republiko, vendar moram takoj povedati, da se tisti, ki tako mislijo, motijo. Naši bratje znajo ceniti in spoštovati človeka, še posebno vojaka. Ze ob prvem stiku z Banjaluko sem naletel na težavo, ker nisem vedel, kako naj pridem v kasarno. Vprašal sem za pot mlado dekletko in kar verjeti nisem mogel, da me je dekletko spremljalo čisto do sprejemnih

vrat kasarne. Bilo je to zanj nekaj vsakdanjega in spomnil sem se vzvišenih slovenskih deklet, ki vojaka še pogledajo ne.

Nekaj dni sem bil doma na dopustu. Ko sem odhajal, sem seveda spet oblekel vojaško sukunjo. Na postajo me je spremljal brat in ker je bilo do odhoda vlaka še nekaj časa, sva se napolnila v »Zvezdo«. Prisedla sva k mizi, pri kateri so že sedela tri dekleta. Grenak občutek me je spreletel, ko sem slišal šepet deklet prijateljicam: »Poglej, tam le še prosta miza, presedimo se, tu je vojska.« Le kaj si mislijo dekleta? Da vojak morda ni človek? Biti vojak in služiti domovini je vendar čast! Doživel sem še več podobnih primerov in to v istem dnevu. V trgovini sem bil postrežen zadnji, čeprav sem prišel med prvimi, ko sem na ulici ustavljal znanko, se ni zmenila zame.

Tu, v Banjaluki kaj takega ne doživi noben vojak.

VILI JAZBEC
Vojak iz Banjaluke

ZAKAJ TAKO

Dne 17. oktobra t.l. sem ob 5. uri in 15 minut, tako kot ostali potniki, čakal na avtobus za Celje, na avtobusni postaji v Sentjurju. Za lokalnim avtobusom je pripeljal na postajo avtobus celjskega Izletnika, z registracijo OE 220-91. Med »stopajočimi« je bila tudi žena z otrokom. V trenutku, ko je hotela izstopiti iz avtobusa, je voznik začel izpeljevati. V zadnjem trenutku se je žena ujela in mogoče je manjkalo, da ni padla.

Mislim, da je bilo ravnanje voznika tega avtobusa skrajno malomarno. Naj omenim še to, da mi ni razumljivo, zakaj omenjeni voznik ni hotel vze- ti v avtobus potnikov, ki

ZGORNJA SAVINJSKA DOLINA:

8

30 LET OSVOBODITVE

PIŠE: FRANJO
FIJAVŽ

Še veliko bolj kot opisane in nekatere druge manjše akcije političnih aktivistov (propagandne — trošenje letakov po cestah in naseljih ter ekonomske — za prekrbo partizanov), je odmeval po vsej dolini v prvih dneh novembra 1942 napad na poštni avtobus, ki je vzdrževal vsakodnevno zvezo od Gornjega grada do železniške postaje v Smartnem ob Paki. Avtobus je spremljalo motorizirano vojaštvo. To se je zgodilo v bližini Sp. Kraš. Napad je bil dogovorjen in pripravljen na pobudo sekretarja okrožnega komiteja KP za Savinjsko dolino Albina Vipotnika — Strgarja. Sestanka, na katerem so se dogovorili za napad, sta se za štab II. grupe odredov udeležila namestnik komandanta Peter Stante — Skala in politkomisar Dušan Kveder — Tomaž, medtem ko je odšel tiste dni komandant II. grupe Franc Rozman — Stane s skupino partizanov na Pohorje k Pohorskemu bataljonu. Partizanom, ki so jih takrat na dogovorjeno mesto akcije pripeljali iz Dobrovelj vodič—domačini oz. politični aktivisti Franci Zmavc — Mrazkov, Ivan Moğu — Marko in Tone Turnšek — Cene, je uspelo uničiti del vojaškega spremstva tega transporta in upleniti precej orožja in hrane ter požgati vojaška vozila. Ni jim uspelo zažgati avtobusa, ker so pritekli Nemcem v pomoč wermanni iz bližnje postojanke. Toda, od tedaj in vse do osvoboditve, po zadreški dolini avtobus ni več vozil. Tudi vojaški kamioni so se poslej na relaciji Mozirje—Gornji grad obnašali po svoje! Če so prevažali vojake, so morali le-ti v Pustem polju izstopiti in nekaj kilometrov pešati, tako da so ostali v kamionih le šoferji.

Nazarje je doprineslo za NOB
velike žrtve.

Ker se v teh sestavkih zadržujemo časovno v glavnem v prvem in drugem letu narodnoosvobodilnega gibanja, je treba za Nazarje poudariti, da so bili le redki presledki — od tistih prvih znakov podtalnega giba-

nja v avgustu 1941. leta, namreč poškodovanja prometnih znakov, razbitja nemških krajevskih napisov, podžiganja telefonskih drogov in sl., pa vse do osvoboditve zgornje Savinjske doline — ko na njihovem področju ni bilo živahnejše dejavnosti političnega aktivna in partizanov. Na spomeniku, ki je posvečen ustreljenim talcem, v borbi padlim borcem in sploh vsem žrtvam okupatorjevega nasilja, je vklesanih 49 imen, ki zadolžujejo preživele, da naj nikdar ne pozabijo na njih in številne druge žrtve, padle v boju za svobodo in boljše življenje. V veži gasilskega doma se nahaja spominska plošča, posvečena šestim gasilcem, ki so padli v boju z okupatorjem.

Nemci so iz Nazarij izselili sorazmerno z nekaterimi drugimi kraji v Zgornji Savinjski dolini (Mozirje, Gornji grad, Bočna) manjše število ljudi. Zato pa so jih kasneje na veliko pošiljali v internacijo. Interniranih je bilo 33 oseb, od katerih se jih 12 ni več vrnilo med svoje domače. Ustreljenih je bilo pet oseb, ena je preminila ob sovražnem obstreljevanju naselja. V zaporih je bilo razen tistih, ki so bili ustreljeni ali odvedeni v taborišča, zaprtih in mučenih še 14 oseb. V Nazarjih je bilo požganih nekoliko hiš in gospodarskih poslopj.

Ob tem opisovanju žrtev je prav, da se na kratko spomnimo, razen tistih, ki smo jih v opisovanju že srečali, še dveh, ki sta tako značilni za tista grozna leta. Malo je še živelih, ki so poznali tedanjega predstojnika frančiškanskega samostana in nazarskega župnika. To je bil Kerubin Tušek, rojen 1876. letav št. Lenartu nad Skofjo Loko. Nemci so ga skupno z drugimi frančiškani zaprli. Odselili so jih v Rajhenburg in še dalje. Tuška so zaradi bolezni izpustili. Vrnil se je nazaj v Nazarje. Domači izdajci so ga večkrat ovajali, dokler ga ni okupator ponovno aretirali in odgnal v taborišče Dachau v januarju 1943. leta, kjer je v maju istega leta podlegel. Naj bi bil ta mož, lahko rečemo, po starostni dobi, najstarejša žrtev iz centra

Nazarij za vzgled tistim, ki v težki preizkušnji niso čvrsto in zvesto stali na strani svojega ljudstva in domovine. In potem žrtev še ne devet let starega otroka — ponirja, ki je v letih 1944 in 1945 dostikrat nesel partizanom važna poročila skozi sovražnikove zasede! Franjo Urteč, junaški deček, rojen 1936. leta, je bil v Zlabru nekaj tednov pred osvoboditvijo tik poleg svoje rojstne hiše ob nemškem obstreljevanju zadet od mine. Na licu mesta je izkravrel kurirček, ki ima marsikako zaslugi za dobre izide bojev tamkajšnjih partizanov.

Zavedne hiše v dolinskih naseljih, gorske kmetije in prav tako bajte gozdarjev in kočarjev, raztresene po obronkih hribov in planjavah, so bile aktivistom topla zatočišča

Seveda bi morali za popolnejšo sliko tedanjih razmer opisati na desetine hiš in domačij, ki so nudile v prvem in drugem letu vojne, torej v dobi najtežjih vojnih let, zatočišče političnim aktivistom in partizanom. O tem bi nadaljevali drugič kaj več in med njimi o Ježovnikovih, vulgo Rebernikovi, a partizansko Piki imenovanih, kjer so vse od jeseni 1942 do osvoboditve imeli politični delavci bunker in zelo močno oporišče. Vsa družina je enotno delovala po preskrbovalni in obveščevalni plati. Opisati bo treba še več takšnih hiš kot je bila hiša Zupanovih, kjer so poleg aktivista Zvoneta pomagali širiti gibanje OF vsi člani družine, posebno njegove sestre. Težko usodo je delila v tistih letih Julka, poročena z mežnarjem Antonom Remicem na Creti. Remica so Nemci po znameniti borbi na Creti 1941 aretirali in ga v januarju 1942. leta v mariborskih zaporih ustrelili. Julka sama pa se je vsa leta vojne v glavnem zadrževala v gozdovih in bunkerjih ter pomagala partizanom. Veliko je bilo takšnih hiš, ki so zelo veliko prispevale k uspešnemu delovanju političnih aktivistov.

so se hoteli odpeljati proti Štoram, oziroma proti Celju, čeprav je bilo v avtobusu še dovolj prostora.

Zaradi podobnih dogodkov se velikokrat zgodi, da so nekateri avtobusi v jutranjih urah le malo zasedeni, medtem ko so ostali nabito polni.

V imenu potnikov bi želel, da do podobnih prijetij ne bi več prišlo in da bi imeli nekateri vozniki avtobusov lepši in bolj human odnos do potnikov.

Verjetno ni treba poudarjati, da lahko nekateri vozniki z neodgovornim ravnanjem kvarijo ugled drugim voznikom in celotnemu kolektivu Izletnika Celje.

BOGDAN PODPLATAN,
Sentjur pri Celju

KOZJANSKEGA ZMAJA SVETLEJŠI DNEVI

Kozjanski zmaj se prebujal, mišljen je namreč tisti v kozjanskem grbu, prebujal pa ga tendenciozno, enostransko besedičenje o kraju, do konca pa ga je razdrazil in prebudil članek v Novem tedniku z datumom 10. oktobra pod naslovom Kozjanskega zmaja hude noči. Novinar je namreč prišel v Kozje z željo, da nenkrat prileti celo Kozje skupaj in daje izjave, kakršnekoli, samo da se nekaj piše. Ker pa je to bilo nenadoma, tudi je bilo slabo obveščeno in ker je bil to delovni dan in so Kozjanci tudi zaplesli in ker imajo Kozjanci tudi svojo voljo, niso prileteli vsi na en mah, da ugodijo želji novinarja, se je pač pisalo v njih delni odsotnosti. Pisalo pa se je neresnico čes, da so Kozjanci med sabo skregani da se grizejo in da ne upajo dati nobenih izjav. Ker pa to ni res in kar ni res, boli, je to zbudilo celo kozjanskega zmaja v grbu ker se mu je zadelo, da tu nekaj ni v redu in da je ost naperjena tudi v njega.

Objektivna resnica je ta, da se Kozjanci med se-

boj zelo dobro razumejo in tudi iskreno sodelujejo, še posebno sedaj v skupnosti, posebno pa še primejo ob vsakem večjem problemu in so v sila vsi skupaj kot en mož. Dejstvo pa je, da Kozjanci v svojem žargonu govore bolj glasno in bi nekdo ob strani mislil, da se kregajo in upajo dostikrat povedati resnico, kar pa očitno nekaterim ni po volji, ker ne morejo ribariti v kalnem Kozjani želijo čiste račune.

Ze pred meseci je tudi izšel izpod peresa istega pisca članek v Novem tedniku o sprstosti in nerazumevanju med občani Kozjega in Lesičnega, kar ni bilo nikdar res, ker se ta kraja od nekaj dobro razumeta in tudi gospodarsko sodelujeta. Torej, ne vidi se nam Kozjanom prav, da nekdo skuša umetno narediti razdor med samimi občani kraja in dobrih sosedskih odnosov.

Kozjanci sami so znali vse obdobje nazaj organizirano in sporazumno reševati svoje probleme v vseh akcijah, naj bo to v zbiranju sredstev ali pa v prostovoljnih akcijah, ki jih v Kozjem ni bilo malo. Nismo čakali samo na tuja sredstva, ampak smo čvrsto prijeli sami in šele potem ko je bilo že kaj videti, prosili za dodatna sredstva druge. Tako smo bili uspešni v gradnji šole, bencinske črpalke, gradnji vodovoda, gasilnega doma in tudi pri gradnjah naših mladih industrijskih obratov.

Vedno in povsod pa se najde med pšenico ljuljka, plevel in zato je bil sprejet tudi sklep, oziroma želja, da ne more vsakdo dajati kakršnihkoli izjav v imenu krajevne skupnosti, oziroma SZDL, lahko pa v svojem imenu daje izjave vsak, ki to želi, saj velja zakon o svobodi tiska in govora tudi v Kozjem.

Tako je bilo na eni zadnjih sej v Kozjem sklenjeno, da naj se pokliče novinarja zaradi problema gostišča v Kozjem. Na tej seji smo tudi zadeli tajnika krajevne skupno-

sti, da z novinarjem to uredi, ker problem tudi dobro pozna. Ko pa je novinar naenkrat prišel v Kozje, je hotel imeti pred seboj množico krajanov za dajanje izjav o vseh mogočih problemih, kar pa se je na žalost izjavilo iz znanih vzrokov, ki so že zgoraj navedeni. Če bi to vedeli že prej, bi sklicali množični sestanek in se o vsem generalno pogovorili.

Vidimo, da ni čisto res, da se v Kozjem nekoga bojimo in zato ne dajemo izjav, pač pa je naša notranja politika enotna in se vsi borimo za boljši jutrišnji dan Kozjega. Priznamo pa delno slabost in sicer pri nekaterih posameznikih, ki v preveliki vnemi in zanosu za kraj grede nekoliko predaleč v takozvani lokalpatriotizem, posebno še, če so v to izzvani. Kozjanci so s svojim delom znali ohraniti trg Kozje kot naravni center ožjega Kozjanskega in je tudi v perspektivnem razvoju jasno zapisano, kakšno bo mesto Kozjega. Od občanov samih pa je zelo veliko odvisno, ali bodo nakazani razvoj pospeševali ali pa zavirali.

FRANC VALENCAK
Kozje

MOJA SRAKA

Nekega junijskega dne me je pot zanesla v gozd. Nenadoma sem zagledala na tleh tri drobne ptičke. Bile so čisto neboljane in odnesla sem jih domov. Očka mi je povedal, da so to srake. Sklenila sem, da odnesem eno tovarišu v šolo, drugi dve pa obdržim. Zal mi je od njiu ostala samo ena. Da la sem ji ime Sraki. Za Sraki se je začelo novo, kaj nenavadno življenje. Poskušala sem jo lepo vzgajati in privaditi na hišni red. Toda nastopile so težave. Ker je bila nekaj dni zaprtja v zaboju, je postala žalostna. Odnosla sem jo na dvorišče. Postajala je vse bolj radovedna in naučila se je tudi letati. Po nekaj dneh je že odletela v gozd, a se je kmalu vrnila. Bila sem vesela, da se

Moja mama šola
Potres je nam je uničil staro šolo.
Zahvaljujemo se Velenju, ker nam je
regrualo novo šolo. Zgradilo so jo
v nekaj mesecih. Šola ima čeno
človese. V Kosturnico smo se
vožili v avtobusom, ker nismo se
imeli čaka: šole. Šola ima štiri
učilnice. V razredu je zelo lepo.
Vrti se. marama vidna.

Anica Kovač, 2. R.
Osnovna šola Šibika

je tako privadila našega doma in da je postala naš družinski član.

Vse lepo in prav, ampak ta moja Sraki je vse bolj uveljavljala svoje navade. Tega je nisem učila, a glejte kaj vse dela. Prenočuje v hiši, včasih kar v zaboju. Nekega jutra je bila strašno glasna, zato jo je oče izpustil. Priletela je naravnost v mojo posteljo in me povlekla za lase. Zbudila sem se, pogledala okrog sebe in tudi na uro. Glej, glej, kot bi Sraki vedela, da moram v šolo! Moja Sraki rada je meso. Višek

obroka skriva in ga poje kasneje. Zelo je nagajiva. Če le more, mimogrede spuli kokoškam kakšno pero, utrga cvet na kakšni roži, da se mama jezí. Najraje se zadržuje kar v kuhinji. Ima dober nos! Točno ve, kdaj se kuha meso. Takrat oblega štedilnik in stopicija okrog mame. Šele dober zalogajček jo pomiri. Pa tudi rumena barva domačih rezancev je zelo vabljiva. Kadar jih mama reže, ji tudi Sraki pomaga cefrati.

Ob jesenskih turobnih dnevih pa se moja pored-

nica najlepše počuti v topli kuhinji, kjer ob prijetnih zvokih radia rada zadremle. Ko se prebudi, se gleda in občuduje v ogledalu ter tako vrešči in žvrgoli, kot bi bila ona gospodar v hiši.

Vem, da bo nekega dne odletela v gozd za vedno, ta moja Sraki. Vem pa tudi, da mi bo zelo hudo za njo, saj me je v tem času, ko je odrasčala, naučila opazovati in razumeti tudi čudoviti svet ptic.

ZUČKO VANJA, 7. b
Članica biološkega krožka
Osnovna šola Hudinja

SODNIKOVE BELEŽKE

PIŠE: **8**
LUDVIK VIDMAR

1. ena od teh so avtobusna postajališča. Na našem območju so precej redka tista, ki so zgrajena izven ceste in avtobusi obstajajo na cestišču ter v takšnem trenutku predstavljajo oviro. V takšnih situacijah so tudi pogoste nesreče avtobusnih potnikov;

2. ni urejenih parkirišč in počivališč, niti ob glavnih cestah. Vozila, ki se vključujejo s počivališč, predstavljajo nevaren objekt, zlasti ob pomanjkljivi signalizaciji;

3. pešci so premalo zavarovani in obratno — tudi preveč brezobzirni. Označbe v obliki »zembre« prehodov za pešce so na vozišču navadno izbrisane. Obstaja večni spor o tem, kdo naj počaka in kdo ima prednost, ali pešec ali voznik. V zadevah, ki jih obravnavamo, se javljajo tudi ustrezni ugovori, češ nenadoma je stopil na cesto oz. prehitro je pripeljal. Te težave bi lahko zmanjšali z zarisano belo črto na vozišču in sicer na ustrezni razdalji od prehoda za pešce. Ta, ki je zarisana sedaj, tik pred prehodom za pešce, je brez potrebe in brezsmiselna;

4. prometna signalizacija je marsikdaj pomanjkljiva. Opozorilnih znakov je premalo in še ti po velikosti ne ustrezajo, ker so premajhni ali na neustreznih mestih. Za znake prepovedi velja v bistvu enako. Označbe na cestišču so skromne, pomanjkljive, slabo vidne in izbrisane.

V ilustracijo stanja bi lahko navedli primer prometne nesreče na Frankolovem, kjer je voznik tovornjaka zbil otroka. Bilo je to v času, ko je bila vožnja skozi Frankolovo omejena na hitrost 60 km. Izvedenec v tej zadevi je rekel, da je takšna hitrost že sama po sebi prevelika glede na specifičnost naselja. Ne glede na vse to, pa je pozneje ta prometni znak bil odstranjen in

je dejansko sedaj vožnja skozi Frankolovo sproščena.

V to skupino bi lahko prištevali še ureditev enosmernega prometa, probleme zimskega prometa, različna dela na cestah, vendar bi vse to postajalo monotonno. Menimo, da pa bo že vsaj teh nekaj opozoril predstavljalo naš prispevek k reševanju prometne problematike.

Ne bo odveč, če omenimo še dva primera, ki predstavljata posebno skupino faktorjev, namreč **tehnično stanje vozil**.

Ni še dolgo od prometnih nesreč, v katerih se je tovrnjaku med vožnjo v Zalcu oz. prikolici pri Radečah snelo kolo in zdrvelo naprej, v smeri vožnje. V obeh primerih sta bila pešca mrtva. Izvedensko delo je pokazalo, da ni šlo za napako v materialu ali kaj podobnega, ampak da so bile matice slabo pritrjene.

Primer navajamo zato, ker gre za voznikovo dolžnost po eni strani, glede pregleda vozila, kot tudi da se postavlja vprašanje odgovornosti njegovega predstavljenega, po drugi strani, in ki je v razsojenem primeru bila tudi ugotovljena, poleg voznikove.

Tudi tahograf je del opreme vozila. Po svoji funkcionalnosti bi lahko pomenil dokazno sredstvo, ki bi lahko bilo tako v korist kot v škodo vozniku, pod pogojem, da je pravilno deloval. Zato tudi pri ogledih zasežemo celotno aparaturo, ki jo pozneje pregleda izvedenec. Pravilnost delovanja pomaga pri ugotavljanju hitrosti. To je posebno pomembno, če ni zavornih sledi, hitrost pa je bila morda odločilna. V delu smo imeli primer, ko je prikolica zadel pešca do smrti, voznik pa se je branil, da ni vozil prehitro in se skliceval na tahograf. Izvedenec je ugotovil, da tahograf ni

pravilno deloval, ter je nasprotno zaključeval, v okviru svojega mnenja, da je ravno prevelika hitrost bila posredi in tudi vzrok zanašanja prikolice.

Prisotna je lahko še vrsta okvar tako na zavornem ali krmilnem mehanizmu, svetlobnih teles, vzmetenju, ki se lahko pokažejo kot neprijetne za voznika, če jih je pred nesrečo poznal. Danes pa že razpolagamo s takšnimi tehničnimi bazami ter izkušenimi izvedenci, ki tako takoj po dogodku presodijo, kako je bilo z okvarami, ki so bile vzrok nesreče, ali so torej bile že pred nesrečo in jih je lahko voznik poznal ali pa so nastopile tako nenadoma, da jih vozniku, njih in posledice ni mogoče pripisati v krivdo.

Ob zaključku ni naš namen dati recepte ali napotila. Prometne nesreče s svojimi žrtvami so dialektična nujnost in del človeškega ravnanja. Verjetno bomo že veliko storili, če jih spravimo v okvir nujnosti. Tu pa nikdar ne storimo dovolj. Naši ukrepi bi morali biti usmerjeni na tri osnovne grupe dejavnikov: človek—vozilo—cesta. Od tod naprej pa se deli vpliv in možnost ukrepanja. Preprečevanje bi moralo biti usmerjeno tja, kjer so faktorji najvplivnejši, to pa lahko ugotovimo le ob poznavanju vzrokov in povodov. Reševanje takšnih zadev zahteva zato osveščena pravo sodnega delavca, ki ne bo reševal zadeve, kot številke svojega dela in se pri tem izčrpaval v drastičnih kaznih, temveč bo iskal vzroke dogodka ter potem skušal pomagati posamezniku zaradi njegovega bodočega ravnanja, skupnosti pa s primernim preventivnim ukrepom. Zato naj bodo ta razmišljanja le eden od pripomočkov, da širša javnost spozna tudi to plat pravo sodne problematike.

KONEC

BALNEOLOŠKI INŠTITUT V CELJU

ZDRAVILNE VODE — SKUPAJ!

Naše območje je bogato po izviri naravnih mineralnih vod, zato misel, ki bi združila vsa dosedanja dognanja iz balneologije ali vede o naravnih mineralnih vodah, ni čisto nova. S prizadevanjem pionirja te vede na Slovenskem, mag. sc. dr. JANEZA KRAŠEVCA, je Celje dobilo v teh dneh prvi balneološki inštitut v Sloveniji.

Intervju z magistrom je pripravila Zdenka Storarjeva.

Kaj je balneologija v sklopu celotne medicine?

Pod pojmom balneologija razumemo razne metode zdravljenja s pomočjo naravnih mineralnih vod in to s pitjem, kopelmi, inhalacijami ter drugimi oblikami kot npr. s peloidi. Pri vsem tem iščemo mehanske, termične in kemične, pa predvsem druge fiziološke efekte na človeško telo v fazi rehabilitacije, ko telo ni moglo z drugimi metodami ozdraveti. Lahko tudi rečemo, da je balneologija interdisciplinarna stroka, se pravi, da posega ne samo v vse medicinske, ampak tudi sorodne stroke fizike, kemije in biologije. In kaj smatramo za mineralno vodo? Na sestanku Izvršnega

odborna evropskega združenja GESEM marca 1974 je bilo rečeno, da je mineralna voda bakteriološko zdrava voda, katere poreklo je v podzemeljskih slojih in prihaja navzven skozi eno ali več naravnih ali umetnih vrtin in se ocenjuje v odvisnosti prisotnosti nekaterih mineralov in drugih sestavin. Praktično pa imenujemo to vodo, ki vsebuje več kot 1 g topljivih trdnih snovi na 1 liter vode in ima naravno temperaturo večjo od 20 stopinj Celzija ter vsebuje male količine snovi s posebno močnim fiziološkim delovanjem.

Zakaj se je pokazala potreba po ustanovitvi nekega centra v Sloveniji, ki bi koordiniral to dejavnost?

Kot vse medicinske stroke, tudi balneologija potrebuje koordinacijski, organizacijski in predvsem raziskovalni organ. Že pred leti je bil v Rogaški Slatini Zavod za balneologijo, pa je zaradi raznih subjektivnih in objektivnih razlogov ugasnil, kasneje pa se je v Mariboru razvil »Center za razvoj in znanstveno raziskovanje mineralnih vod«, katerega usta-

novitelj je bilo Zdravilišče Rogaška Slatina. Ta center zelo uspešno posluje, vendar je usmerjen v analize mineralnih vod, izdajo atestov, tehnologijo eksploatacije in druge kemično tehnološke analize. Nujno pa se je pokazala potreba še po drugem delu te stroke, to je raziskavah in razvoju biomedicinskih vej. Marsikaj v balneologiji ni dorečenega, še več, vsi vemo za učinke in uspehe, raziskav pa na tem področju ni bilo dosti niti pri nas, niti v tujini. Tudi ocenjevanje uspešnosti zdravljenja je bolj subjektivno gojeno. Računati moramo tudi z najnovejšo »kuglo«, če jo tako imenujem, to je naraščanje onesnaženja človeškega okolja. Zato tudi najbližja povezava balneologije s klimatologijo. To je veja, ki se bavi z vplivom ozračja in vremenskega stanja na človeški organizem. V Sloveniji sami pa imamo že dosedaj preko deset bolj ali manj razvitih zdravilišč in še mnogo termalnih vrečev, ki so neraziskani. Na drugi strani pa tudi nekaj klimatskih zdravilišč in krajev. Važna naloga klimatologije kot dela meteorologije pa so tudi raziskave in vplivanja na izboljšanje ozračja in zmanjšanja onesnaženja.

Kaj so naloge inštituta?

Odgovor: Inštitut naj ima predvsem sledeče naloge: spremlja razvoj in napredek medicinske znanosti, naravoslovja in tehnologije na področju balneologije in klimatologije, opravlja v zdraviliščih s tamkajšnjimi strokovnjaki in opremo raziskovalne naloge. Pri tem pa se povezuje tudi z drugimi institucijami, ki s tako opremo in kadri razpolagajo. Nadalje skrbi za napredek balneoklimatološke stroke, pomaga metodološko in strokovno z lastnim kadrom in s strokovnjaki posameznih drugih raziskovalnih organizacij, skrbi za medsebojno povezavo zdravilišč in usklajeno strokovno sodelovanje, uvaja izsledke svojih dognanj v prakso, organizira dokumentacijsko informacijsko službo s področja balneo in klimatologije ter mejnih medicinskih vej in podobno. Smatram, da se bodo naloge kar same ponujale, saj je še toliko nedorečenega. Ena od specifičnih nalog za Celje kot druga industrijska središča pa bi bilo tudi v naprej slediti vpliv klime na človekovo zdravje, posebno s področja dihal, saj v meritvah onesnaženja ozračja in obdelavi podatkov vodimo v slovenskem in jugoslovanskem merilu.

Problematika, ki bi jo ta inštitut raziskoval?

Odgovor: Ravno kar sem podal nekaj nalog s področja raziskovanj. No, nadalje gre tudi za raziskave na področju srca in ožilja, kjer imamo vodilno zdravilišče v Radencih, raziskave na področju prebavil v Rogaški Slatini, področje revmatologije in drugih degenerativnih obolenj gibal v Dobrni, Cateških toplicah, Smarjskih toplicah in drugod. Pred nami je razvoj Atomskih toplic v Podčetrku, poznamo še mnogo termalnih vrečev v Sloveniji, kot so Kotlje, Ptuj, Moravci, Topolšica in drugi. Po eni strani je logično, da vsako zdravilišče zagotavlja za svoj razvoj določena če ne vsa finančna sredstva, na drugi

strani pa morajo biti strokovno raziskovalne naloge tako zastavljene, da jih osvoji in sofinancira tudi Republiška raziskovalna skupnost, pa celo drugi činitelji, kot so Skupnost zdravstvenega zavarovanja, Invalidsko-pokojninskega zavarovanja in podobno.

Kako ste prišli vi do ideje, da se bavite s to problematiko?

Odgovor: Problematika s katero se bavi balneologija mi je znana kot zdravniku že 14 let, saj sem v prvih letih službovanja lahko sodeloval z zdraviliščem, kasneje sem tudi deloval v njem. Tudi kot otorinolaringolog sem se srečaval in se še s problemi, ko ni dovolj efektna vsa kirurška in medikamentozna terapija. Potreben je še tisti del, ki bi popravil ali pa preprečeval nadaljne okvare, v moji stroki predvsem dihal. Ne spuščam se v vso obsežno problematiko otroške astme, kroničnih bronhitisov otrok in odraslih, kroničnih vnetij obnosnih votlin, pa seveda brezmejnata patologija okvar živčno mišičnega aparata po poškodbah ter poškodbe hrbtnice v zgornjih in spodnjih okončin in ne nazadnje problem nekaterih dolgotrajnih in slabo zazdravljenih obolenj kože kot npr. luskavica. Glejte, vsak zdravnik se dnevno srečuje s tem problemom in rehabilitacijo v zdravilišču. Meni osebno pa še posebej zanima učinek morske in mineralne vode pri alergičnih in drugih kroničnih bolelih nosu, obnosnih votlin in spodnjih dihalnih poti. Z balneologijo se srečujem že več let na področju alergologije, da ne govorim o zadnjih petih letih na sedanjem delovnem mestu. Že prej sem omenil, da me kot otorinolaringologa še posebej zanima tisto, o čemer ni dosti raziskanega, to je objektivne, dokazljive spremembe, ki nastopajo pod vplivom pitja in inhalacijske terapije na dihalno sluznico, pa tudi to, da nas v modernem vsakdanjem življenju obdajajo tudi

škodljivi aerosoli v ozračju. Uporabljamo množico aerosolov kot terapevtskih in metičnih sprayev, medicinsko neuporabljene inhalacije podobno. Vse to naravno zahteva organizirano, ekološko raziskovalno delo tam, kjer ti pogoji že obstojajo in tako strokovnjakom kot nikom najbližji.

Kaj pomeni ta inštitut celjsko regijo v sklopu Slovenije?

Odgovor: Predvsem bi poudaril, da je prišla potreba, če tako rečem iz sveta, to je od zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije. Drugo kar pa je omogočilo na našem območju poudariti interes in razumeti samoupravnih organov Slovenije zdravstvenega zavarovanja in varstva v Celju, tega strokovnega sveta Izvršnega odbora, da se li pripravljeno na soustaveno delovanje. Dejstvo, ki ga je Medicinska fakulteta v Ljubljani poudarila je, da je na našem območju naravnih zdravilišč, je bilo toliko, da se institut ustanovi v Celju. Je bilo sprejeto tudi na samoupravnih in strokovnih forumih Zveze naravnih zdravilišč in zdraviliških krajev Slovenije. Na podlagi sklopa ustanovitvi v Celju s strani te Zveze 25. septembra 1974 in Skupnosti zdravstvenega varstva in zavarovanja 29. oktobra 1974 je dal republiški sekretariat zdravstvo in socialno varstvo 4. nov. t. leta svoje soglasje. Tako stoji pred nami naloga, da kar najbolj zastavljamo programe dela in raziskovanj, da se celjski inštitut v tej medicinski veji najhitreje ustrezala. Pripomniti je treba, da bo potrebno tudi v celjski zdraviliški veji, dosedaj še ne vključeno zdravljenje krajev pritegnjenemu razreševanju in sodelovanju, pa celo iz mejnega področja sosednih republik. Upamo, da bo za Slovenijo kot Celjski inštitut začel že januarju prihodnjega svojim nalogam ustrezno delovati.

RADEČE

RASTE NOV ROD?

Kulturno življenje v Radečah poživlja v glavnem šolsko pionirsko društvo, ki se je na radeški osnovni šoli formiralo iz vseh vrst krožkov; leti zdaj živijo in delajo v okviru šolskega kulturnega društva. Pobudnik in vodja tega društva mladih kulturnih delavcev, je profesor in ravnatelj šole Janez Pešec. Že njegov oče se je v Radečah ukvarjal z amatersko kulturo, si ustanovil ansambel z odraslimi amaterskimi igralci, ki ga je dolgo vrsto let uspešno vodil od premiere do premiere. Amaterskega kulturnega društva odraslih danes ni več. Enako dobro in v zadovoljstvo vseh občanov, pa ga nadomešča že prej omenjeno šolsko društvo, ki zelo uspešno sodeluje tudi z

glasbeno šolo, moškim pevskim zborom Svoboda in sindikalno godbo iz Papirnice. To pa so hkrati tudi nosilci vsega kulturnega življenja v Radečah. Omeniti še velja pevski zbor na Jaginjevi, ki deluje v okviru Svobode. Tako ta društva skupno nastopajo na raznih proslavah, praznikih in ob drugih prireditvah. Šolsko kulturno društvo prireja za letošnje novo leto delo Ruže Lucije, Zaromil. Ob koncu šolskega leta pa bodo uprizorili delo Pavla Golie, Princeska in pastirček.

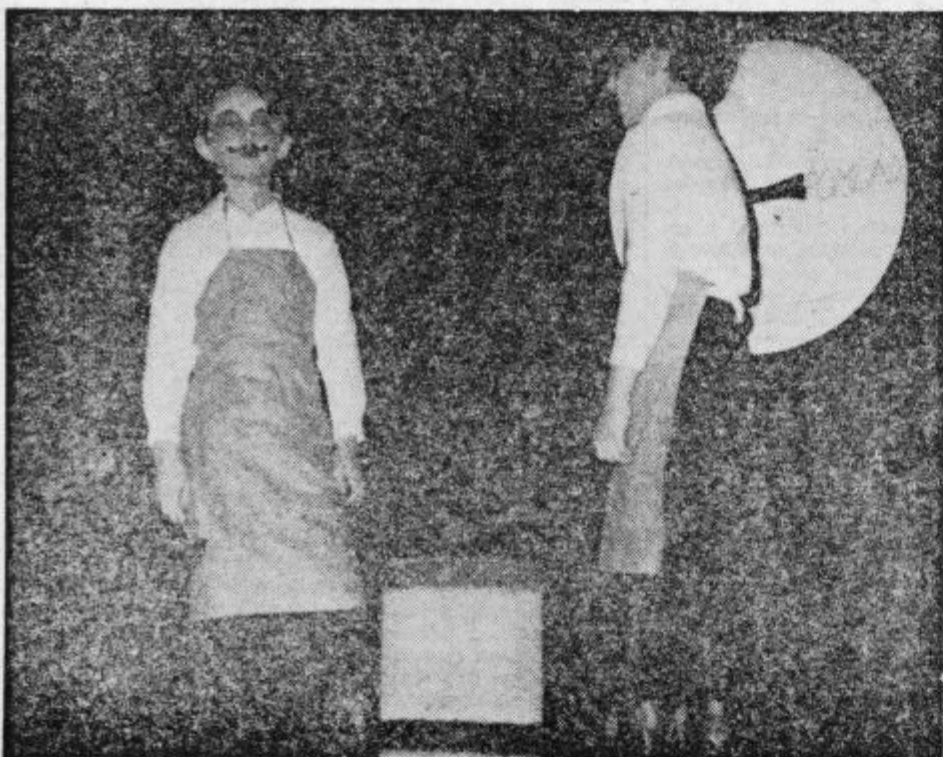
Tu in tam poživlja kulturno življenje v Radečah gostovanje SGL iz Celja, čeprav je na žalost treba povedati, da predstave celjskega gledališča niso najbolje obiskane, posebno ne tiste

z novejšo in morda malo bolj zahtevno tematiko. Veliko več je zanimanja za preproste ljudske igre, torej gre tu predvsem za dela, ki jih ljudje že poznajo. Škoda.

Vendar upamo, da bodo iz vrst pionirskega kulturnega društva izšli tudi mladi in navdušeni entuziasti, ki bodo polnili dvorano kulturnega doma.

Nekoč tako uspešni amaterski dramatik v Radečah raste nov rod, če naj verjamemo reku, da iz malega raste veliko. Bo kdo, ki bo te mlade igralce in pevce prestregel, ko bodo sfrčali iz šole na svoje v širne možnosti, ki jih nudi življenje.

MATEJA PODJED

Takole resno pa potekajo vaje pri pionirskem kulturnem društvu.

OBMOČJE

SODNIKOV NI

Pred kratkim je bilo na okrožnem sodišču v Celju posvetovanje, ki se ga je udeležil tudi predsednik vrhovnega sodišča SRS Jože Pavličič. Razpravljali so o izvrševanju akcijskih programov in o delovnem položaju. Poleg vodij oddelkov okrožnega sodišča so poročali tudi predsedniki občinskih sodišč Celje, Slovenske Konjice, Smarje pri Jelšah, Šoštanj in Zalec. Po skrbni analizi ugotovljenega stanja so ocenili, da sodišča prizadevno in uspešno izvršujejo svoje akcijske programe, zlasti kar zadeva starejše sodne primere in zadeve gospodarskega in kriminalnega. Soglasno so sklenili, da bodo z izvrševanjem akcijskih programov intenzivno nadaljevali in poskrbeli za čimprejšnje dokočanje nakazanih prioritarnih starejših zadev.

V posebni točki dnevnega reda so obravnavali kadrske probleme. Ugotovili so, da je udeležba sodnikov pri občinskih sodiščih, Smarju pri Jelšah, v Sloveniji in v Celju pa tudi okrožnem sodišču. Nezadostno število sodnikov je problem teh sodišč in na ovira za uspešnejše hitrejše opravljanje pravosodja. Sklenili so, začno brez odlašanja na šolsko akcijo za izpopolnitev vilo sodnikov pri občinskih sodiščih, hkrati pa bodo čeli s smotrnim kadrenjem sodnikov za okrožna sodišča.

Ob koncu so soglasno razili željo, naj postane posvetovanja te vrste redna oblika koordinacije del sodišč in reševanja skupnih problemov.

PROMET PO NOVEM ZAKONU

VOZNIKI DA, PEŠCI NE

Inšpektor UJV Celje Franc Štiherl je v razgovoru za Novi tednik povedal nekaj zanimivih podatkov o stanju na naših cestah po sprejetju novega zakona, ki je začel veljati pred dobrim mesecem, 1. oktobra. Zanimivo je, da je bilo v oktobru prejšnjega leta — torej odkar velja novi zakon — na območju UJV Celje za 17,8 odstotka manj prometnih nesreč, kot v istem mesecu lani. Bilo je tudi manj poškodovanih in to za 19,0 odstotka ter kar za 47 odstotka manj smrtnih žrtev kot lani v oktobru. Stanje prometne varnosti se je tako v celoti izboljšalo v primerjavi z lanskim oktobrom za 28 odstotkov pri nesrečah in posledicah.

»Vzrok izboljšanju ni samo novi zakon, ki ima sicer precejšen vpliv na to, ampak tudi okrepitev in nadzor naše službe na cestah, pripoveduje inšpektor Franc Štiherl. »Nekaj podatkov. Letos oktobra je bilo vloženih zaradi kršitev cesto-prometnih predpisov 700 prijav, lani v istem mesecu 650. Mandatne kazni so bile letos 3000 din, lani 4000 din. Seveda vse v oktobru. Povečalo pa se je število odvzema vozniških dovoljenj, ki smo jih v oktobru odvzeli kar v 205-tih primerih,

največ zaradi vinjenosti — 64 — in zaradi prevoza železniških prog — 80! Med njimi je bilo kar 21 profesionalnih voznikov.«

Prvi mesec veljave je imel novi zakon poseben vpliv na voznike motornih vozil, občutno manj pa na pešce, ki se ne zavedajo, da novi zakon velja za vse uporabnike cest — torej tudi za njih — in da v njem iščejo »luknje« ter svojo »vladavinov«. Vozniki so zlasti postali disciplinirani pred prehodi za pešce in v križiščih (semaforje ne prevozijo več ob rumeni ali rdeči luči ali vsaj v občutno zmanjšanem številu), niso pa dovolj razumeli novega zakona tam, kjer so umetno ustvarjali kolone, ker niso hoteli prehitovati, pa je to dovoljeno.

Omenili smo že, da so poseben problem pešci, tako pri prehodu za njih, kot tudi drugje. Tako je UJV Celje organizirala dve akciji, ki sta bili namenjeni prav pešcem in kolesarjem. Opozoril je bilo izrečenih 434, mandatno kaznovanih zaradi nepravilnega prečkanja 166 in tistih, ki so prečkali prehod v trenutku, ko je bilo v neposredni bližini vozilo, 158. V obeh akcijah pa so še kaznovali 277 voznikov, zoper 133 je bil vložen pred-

log za kaznovanje, 103 pa so dvzeli vozniško dovoljenje zaradi hujših kršitev (alkohol, prehitovanje, izsiljevanje, prevoz železniške proge itd.).

Na Martinovo soboto je bila tudi peturna akcija na nekaterih mestih celjske UJV, predvsem zaradi alkohola. Ustavili so 900 voznikov, 35 jih je vozilo pod vplivom alkohola (takojšen odvzem voznškega dovoljenja), 20 so jih predlagali sodniku za prekrške, 119 je bila izrečena mandatna kazen, 11 so odvzeli prometno dovoljenje zaradi tehničnih pomanjkljivosti na vozilih in 34 so jih opozorili zaradi formalnih kršitev.

Takšni so torej podatki po enem mesecu veljave novega zakona. Dejstva so znana: navkljub vsemu se je izboljšala disciplina voznikov, poslabšala pa disciplina pešcev. Inšpektor Franc Štiherl (postregel je tudi s podatkom, da je do 11. novembra umrlo na cestah celjske UJV 95 ljudi, lani v cellem letu 155) je zagotovil, da bodo z akcijami za uvedbo reda nadaljevali, saj ne želijo, da bi bile naše ceste še bolj krvave in žrtev še več. Nekaj zaključkov pa bi morali iz tega potegniti tudi pešci, kajti zakon velja za vse.

TONE VRABL

SLAVJE NA PAŠKEM KOZJAKU

Pred dnevi so v izredno lepem sončnem popoldnevu velenjski planinci na Paškem Kozjaku proslavljali četrto stoletja svojega uspešnega in plodnega delovanja. Zbrali so se nekdanji in sedanjí agilni odborniki društva ter drugi gostje, katere je najprej pozdravil sedanjí predsednik društva prof. Peter FICKO.

Le-ta je poudaril, da je hkrati z rastjo mladega in razvijajočega mesta Velenja raslo in se krepilo tudi planinsko društvo, ki je od začetnih 87 članov v 25 letih naraslo na 1945. Tako je sedaj PD Velenje med 127 planinskimi društvi v Sloveniji po številu članstva na 8. mestu, kar je vsekakor zelo lep uspeh. Poudaril je, da je društvu uspelo v svoje vrste vključiti vse tiste rudarje in druge delavce ter mladino, ki si po napornem delu in učenju želi oddiha in sprostitve v naših gorah. To je uspelo še zlasti zato, ker je društvo do sedaj organiziralo kar 68 izletov na vsa slovenska pogorja, udeležencev na vseh teh izletih pa je bilo kar preko 3000. Pred kratkim so odprli tudi Saleško planinsko pot, ki pelje po obronkih planin Saleške doline in ima 21 postojank z žigi za posebne legitimacije, ki so vsakomur na voljo. Po prehojenih poti pa bo prejel vsak udeleženec poseben spominski znak.

Tovariš Ficko je še posebej pohvalil neumorne odbornike IVANA in Staneta JAMNIKARJA, Alojza PENSKA, Vinka

OCEPKA in Franca OJSTERSKA, ki so za svoje dolgoletno delovanje prejeli tudi posebna priznanja. Tekom 25 let je društvo zabeležilo vrsto uspehov tako pri obnovi in dograditvi Doma na Kozjaku, do katerega so pred kratkim speljali tudi povsem novo cesto, ki ne služi samo planincem, ampak tudi delavcem in kmetom s področja Paškega Kozjaka za boljše in hitrejšo povezavo s Saleško dolino.

Pri vsem tem je zlasti pomembno tudi to, da so člani Saleškega alpinističnega odseka tekom nekaj let dosegli izredno pomembne vzpone na izredno težko dostopne vrhove ter si tako upravičeno pridobili celo obče jugoslovansko kakor tudi evropsko reputacijo v svetovni alpinistični areni. Tovariš Ficko je še poudaril, da so saleški alpinisti zlahtnina in da je treba to dejavnost v bodoče še bolj podpirati.

Navzoče planinske delavce ter druge je v imenu Planinske zveze Slovenije pozdravil profesor Tine Oreš, ki se je agilnim planinskim delavcem z Velenja zahvalil za njihovo vsestransko delovanje v prid planinske miselnosti in jim hkrati čestital k lepemu jubileju. Čestitkam se je pridružil tudi predstavnik planinskega društva Soštanj, ki je velenjskim planincem ob njihovem jubileju poklonil umetniško sliko domačega slikarja Jožeta Svetine.

V. KOJC

**OPEKARNE LJUBEČNA
VAM PRIPOROČAJO
SVOJE KVALITETNE
IZDELKE!**

GRADITELJI!

Odločite se za pravočasen nakup opečnih in klinker izdelkov, ki vam jih nudimo v kompletni izbiri.

Poleg vseh vrst zidne opeke izdelujemo še stropne elemente, porolit plošče, fasadno opeko in visokokvalitetni klinker.

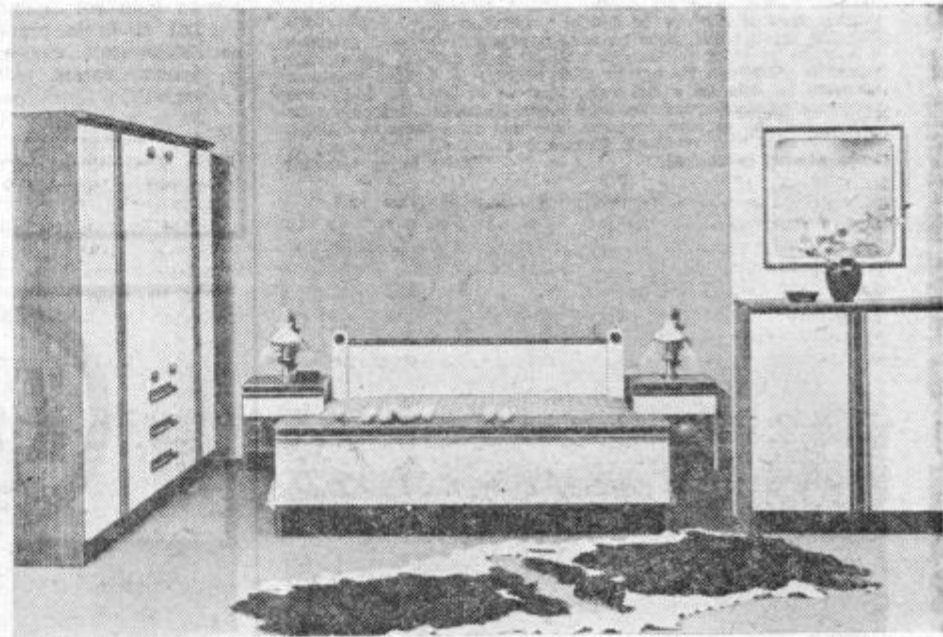
Posebno priporočamo montažni MAP strop, katerega gradnja je izredno hitra in enostavna.

S predplačilom si zagotovite sedanje ugodne cene in kratek dobavni rok.

Naši izdelki pomenijo jamstvo kakovosti. O tem se sami prepričajte in nas obiščite.

Vse informacije daje prodajni oddelek v Ljubečni, telefon 22-601 in 25-800.

En ogled je vreden več kot 1000 besed...

SPALNICA »PETRA«

PRIVOŠČITE SI VELIKO UDOBJE NA MAJHNEM PROSTORU

Zadošča vam že 14 kvadratnih metrov, da si omislite eno izmed inahic spalnice PETRA: kombinacija furnirja tanganjika in belo obarvanih površin (na sliki), vso v furnirju tanganjika ali pa v hrastovem furnirju. V petdelno omaro lahko shranite oblačila tudi veččlanska družina. Prostor za posteljnino ob vznožju postelje.

KREDIT DO 15.000 DINARJEV. OB NAKUPU Z DEVIZAMI 3-ODSTOTNI POPUST.

PETRO si lahko ogledate v naši prodajalni. Za dodatne informacije pišite na naslov: Lesnina, SJEP, 61000 Ljubljana, Parmova 33.

lesnina
CELJE, ČUPRIJSKA 1

FOTOKRONIKA

Med kongresom slovenskih sindikatov v Celju, je skupina predsednikov Občinskih sindikalnih svetov obiskala Velenje, kjer si je ogledala TGO Gorenje in REK, TOZD Termoelektrarno Soštanj. Povsod so bili kratki razgovori z vodilnimi sindikalnimi delavci v omenjenih delovnih organizacijah in ogledi.

Foto: Lojze Ojsteršek

Velenje je obiskala 20-članska delegacija naprednih žena iz Celovca, katero je vodila predsednica MILENA GROBLÄCHER (na sliki sprejema pozdrave pionirjev velenjske občine oziroma pionirja MARKA LEMPETA iz OS Gustav Silih). Delegacijo naprednih slovenskih žena iz Avstrije je sprejel predsednik IS občine Velenje FRANJO Ing. KLJUN, nato pa so jim pripravili kulturni program, v katerem je poleg recitatorjev nastopil tudi dekleški pevski zbor velenjske gimnazije. Po ogledu TGO Gorenje in vzgojno varstvene ustanove so bile še v Soštanju, kjer so si tudi ob kulturnem programu ogledale spominsko sobo Karla Destovnika-Kajha v tankajšnji šoli. Da so bile slovenske žene nad sprejemom in željami, da se končno reši vprašanje Slovencev v Avstriji, zadovoljne, ni treba posebej poudarjati.

Foto: Lojze Ojsteršek

Takšen je bil prizor te dni na F. ozell, ko so kmetje pripravlili na odkup jabolka za predelavo.

Foto: T. Tavčer

od naročnika
do naročnika

NAŠ KRAJ

● LAŠKO: MLADI INVALIDI

Stara sem 18 let in sem članica Invalidskega društva v Laškem. Že dalj časa živim v Laškem, obiskujem pa srednjo ekonomsko šolo. Mladi invalidi Laškega in bližnje okolice smo zelo veseli, da je občina poskrbela tudi za nas invalide, saj dolgo časa ni bilo nikogar, ki bi skrbel za nas.

Končno je tudi nam, invalidom posljalo sonce, saj imamo zdaj organizacijo, ki z veseljem in posluštom do nas, rešuje probleme invalidske mladine. Organizira nam izlete in tako tudi mi lahko spoznavamo lepoto naše domovine.

Tudi ob najrazličnejših praznikih se nas spomni naše društvo. Dobimo skromna darila, za katera smo mu vsi neizmerno hvaležni. Čudovit je občutek, da nismo zapostavljeni, čeprav smo invalidi. Zahvalila bi se rada tov. predsedniku Invalidskega društva in vsem ostalim sodelavcem, ki skrbijo za nas, invalidno mladino. Želim, da bi naše društvo še naprej tako uspešno delalo in, da bi se mu širom po naši domovini, kjer takih društev še ni, priključila in ustanovila nova, ki bi imela prav toliko poslušta do invalidske mladine, kot ga ima naše v Laškem.

Članica invalidskega društva Laško VERA CEGLEC

● PRIZADEVNI ŠOŠTANJČANI

Občni zbor SSD Bilba Röck, ki je bil na belovoški šoli in združen s športnim dnevom, kjer so učenci višjih razredov prehodili pot nad 20 km iz Soštanja do Belih vod in nazaj v svoje mesto, je izzvenel v plodno delovno konferenco. Poleg bogatih poročil o opravljenem delu so na zboru sprejeli nove delovne naloge, ki članstvo tega društva, enega najboljših v republiki, zavezuje k novim oblikam in vsebini življenja. SSD B. Röck šteje nad 500 članov, ki so največje rezultate svojega dela dosegli pri izgradnji telovadnice solidarnosti, razvoju taborništvu in planinstvu, košarki, rokometu, smučanju in šaha. Vse priznanje zaslužijo tudi zvesti pripadniki gimnastike, saj so izvedli kvalitetno samostojno telovadno akademijo. V reviji SAMORASTNIK zasledimo tudi vrsto prispevkov iz športa. Vadba, pohod, izlet, teženja, nastopi in bogat sistem tekmovalj — to so bile karakteristike društvenega delovanja, ki ga bodo letos še dopolnili glede na rezultate ankete vsega članstva — kaj si želijo pri oblikovanju novega društvenega programa. Za najboljši športni razred je bil izbran 7. a, za najboljšo športnico pa Bajc Karmen, ki je v zadnjem letu kot predsednica tudi vzorno vodila to društvo.

Tudi učenci belovoške šole, čeprav skromna skupina, imajo svoje SSD in

so ob tej priliki poročali o svojem delu pri razvoju smučanja, strelišča in šaha ter svojih srečanjih s pionirji iz Raven in Topošice.

Člani SSD so postavljali vrsto vprašanj predstavnikom TTKS Velenje, TVD Partizan Soštanj, C. SSD v SRS in ZS o delovanju in financiranju SSD, možnostih razširitve društvene dejavnosti, ustrezne pomoči širše skupnosti pri razvoju množične telesne kulture. Lahko trdimo, da so dobili konkretne odgovore, saj sta predsednik IO TTKS Velenje in predsednik TVD Partizan Soštanj tov. Bajc Rudi ter ravnatelj šole tov. Natek Matjaž zagotovila društvu tudi v prihodnje vsi moralno in materialno pomoč pri opravljanju njihovega dela. Za predsednico novega UO je bila izvoljena Ladija Trobina, za tajnico Jana Božič SSD pa bodo pomagali tudi dijaki in dijakinja velenjske gimnazije iz Soštanj, ki so zrastle v tem društvu.

K. JUČ

● KONJICE: AKCIJA RK

Na pobudo Republiškega odbora RK bodo tudi v Slovenskih Konjicah organizirali v naslednjem letu akcijo zbiranja starega papirja in drugega odpadnega materiala. Akcijo bo vodil občinski odbor RK, njen namen pa bo dvojen. Prvič ta, da bo RK z akcijo pomagal industrijskim podjetjem ki rabijo odpadni papir in ostale odpadne materiale kot osnovno surovino, drugič pa ta, da se bo organizacija RK tako neposredno vključila v boj proti onesnaževanju okolja. Člani konjiškega odbora RK bodo organizirali akcijo tako, da bodo vsem gospodinjstvom v občini poslali plastične vreče, v katere bodo občani naložili papir, staro obleko in drug odpadni material, nato pa bodo te vreče pobirali in jih pošiljali podjetjem, ki tak odpadni material potrebujejo. Akcija RK bo stekla v prvih mesecih prihodnjega leta.

D. S.

● ROGATEC: NOVA TOVARNA ZA ŠMARČANE

Prejšnji teden so v Rogatecu položili temeljni kamen za tovarno hladilniških kondenzatorjev, ki jih bodo izdelovali za matično tovarno v Velenju. Nova tovarna bo temeljna organizacija združenega dela TGO Gorenje Velenje, v njej pa bodo v prvi fazi zaposlili 60 ljudi, pozneje pa okoli 500. Po sedanjih izračunih bo gradnja tovarne zahtevala okoli 30 milijonov dinarjev, Gorenje pa bo v osnovna sredstva te tovarne vložilo 2 milijona 200.000 dinarjev.

Ob polaganju temeljnega kamna v Rogatecu je bila izrečena misel, da je postavitve nove tovarne hladilniških kondenzatorjev pomoč manj razvitemu območju šmarske občine.

MST

Kmetijsko živilski kombinat Kranj
TOZD Komercialni servis — enota Agromehanika
Cesta JLA 1, tel. 24-778, 23-485

Prihvatljive naše trilobovite in vinogradniške traktorje PASQUALE — TOMO VINKOVIC vam nudimo do 25. decembra 1971 na kredit.

Udeležba po dogovoru od 30 do 50 %, ostalo kredit od 18 do 24 mesecev. Kreditira se tudi vse priključke.

Rezervne dele za te traktorje dobite v naši trgovini v Kranju na Koroški c. št. 25 tel. št. 24-786, lahko pa naročite rezervne dele pišmomo z oznabo katalogske številke, nalogi vam jih pošljemo po pošti najkasneje v dveh dneh.

Iz lastnega proizvodnega programa vam nudimo na kredit pod gornjimi pogoji:
— izkopalnike krompirja
— škropilnice 200, 300 in 500 litrov (40 atm. pritiska)
— kultivatorje z drobilci
— polavtomatske sadilnice za krompir.

SREČANJE

KLEPI

Premnogi šentjurčan v kratki pogleda avto in tablo z napisom »TAXI«. To bi bilo nič nenavadno, če bilo v Sentjurju več taxiistov — a je edini.

Pogovor naju je z lasnikom Verbič Rajkom zanesel tak da sem kmalu izvedel nekaj o edinem taxiistu v Sentjurju.

Je Celjan, sedaj pa stanuje v Trnovcu pri Sentjurju, končan osnovni šoli, je nadaljeval šolanje na poklicni šoli v Celju. Nazadnje je zaposlen pri podjetju »KOPAS«. Glede na to, da je večkrat ločen od družine tu po tisoč kilometrov, si je lel vrniti v Sentjur. Tako je odločil in pričel svojo novo službo.

VODNA SKUPNOST SAVINJA - SOTLA

Jutri dopoldne bodo predstavniki temeljnih in organizacij združenega dela, skupnosti, ki opravljajo gospodarsko in komunalno dejavnost, občani, ki opravljajo samostojno obrtno ali drugo gospodarsko dejavnost ter krajevnih skupnosti podpisovali samoupravni sporazum o ustanovitvi območne vodne skupnosti Savinja - Sotla.

Tako se tudi vodno gospodarstvo prilagaja in sprejema načela nove ustave. Gleda na ustanovitev samoupravne interesne skupnosti za vodno gospodarstvo, v kateri bodo usklajevali svoje interese vsi koristniki vode z posebno podjetja — po novem podjetja za urejanje voda — za opravljanje vodnih gospodarskih storitev.

OGLAŠUJTE V

NOVI tednik

OB TAKSIJU

si zadovoljen? a je bilo težko. Stran-

ke so bile redke, toda iz dneva v dan se njihovo število povečuje.

In kaj pravi žena na tvoji poklici?

»Sprva je bila nezaupljiva, saj se je zavedala, da se bom težko uveljavil, ker sem prvi voznik taksija v Šetjurju. Vseeno pa je bila vesela, saj se sedaj lahko bolj posvečam družini.«

Ali ugotodi vsaki želji?

»Da. Upoštevam tudi telefonska naročila.«

In tvoje želje?

»Imam jih več, ki pa jih ne morem povedati, ker bi si jih potem zaželel še kdo drug. Nato se nasmehe. Da bi se mu vse želje izpolnile.

B. PODPLATAN

VELENJSKI INVALIDI — NAJPREDI SPISEK

zadnjem občnem zboru invalidov za velenjsko občino je predsednik

društva EDVARD CENTRIH (na sliki) med drugim povedal tudi zaskrbljujočo podatek. Medtem ko je pred dve letoma bilo v velenjski občini 365 invalidov (toliko v društvu), jih je letos že 740, seveda pa še vsi niti niso zajeti v tej že tako veliki številki. V glavnem so v društvu vključeni delovni invalidi, zato bodo v prihodnjem obdobju naredili vse, da bi izpopolnili spisek vseh invalidnih oseb, zlasti tistih, ki so na terenu.

Tudi v zadnjih letih je bilo delo društva invalidov v glavnem usmerjeno v razne pomoči invalidnim osebam (strokovni nasveti, omogočanje raznih zaposlitev itd.), prirejanje izletov, sodelovanje s sorodnimi društvi v Mozirju, Zalcu, Laškem in drugod ter športno rekreacijskem področju. Tu so zelo povečali število članov in tudi dosegli lepe uspehe, saj je med drugim Rasiko Lah celo postal svetovni prvak v plavanju na igrah v Londonu. Zelo dobro so bila obiskana številna predavanja o invalidskem in pokojniškem zavarovanju, uspešno pa je bilo tudi sodelovanje z nekaterimi delovnimi organizacijami v Velenju in Sošanju. Med splošnimi predavanji so prevladovala predavanja o boleznih hrbtenice, živčnih in živčno mišičnih boleznih, tuberkulozi, raku in sladkorni bolezni.

S takšnim delom bodo nadaljevali tudi v prihodnjem obdobju, največ pozornosti pa bodo posvetili izpopolnitvi spiska o vseh invalidnih oseb na velenjskem področju. Tudi v naslednjem obdobju bo vodil društvo invalidov za velenjsko občino dosedanji predsednik Edvard Centrih.

Tekst in foto: LOJZE OSTERSEK

SPOMIN NA DR. POTOKARJA

Septembra leta 1944, sem se znašla v bolnici Judenburg. Čakala sem na porod. Ob viziti naslednjega dne me je zdravnik vprašal, od kod sem doma. Ko so ostali člani ekipe odšli, mi je ta zdravnik po slovensko prišepnil, da pride kasneje k meni. Res je prišel in zanimalo ga je vse o meni, o moji družini in o Celju. Tudi on je bil doma iz Celja. Dr. Potokarja smo imeli vsi zelo radi.

Nekaj dni kasneje je bil v bolnici alarm. Sestra Berta iz Maribora mi je povedala, da dr. Potokarja ni več. Kaj se je zgodilo z njim, ni nihče od nas nikoli izvedel. Marsikdo v bolnici se je razjokal ob spominu nanj. Nam, njegovim rojakom je ostal v najlepšem spominu.

Dva dni zatem, 21. septembra, sem rodila hčerko Cvetko. Zač je živela le 17 mesecev.

MARIJA ČRETNIK, Tomšičev trg 8, Celje

NOVO ZA MLADE

VIA ELEGIJA

grofjev, je spet pričel z delom. Odločil se je za novo skupino, z novimi načrti, se zagrizel v delo in zdaj že vadi skupaj z Romanom Mužičem, ki igra kitaro, Zvonetom Vrunčem, ki igra bas in Radovanom Rea z orglami. Vsak dan pridno vadijo v mladinskem klubu, kjer so jim dali prostor. Kot člani in predstavniki Mladinskega kluba bodo igrali večkrat v samem klubu brez kakršnegakoli honorarja. Upajo, da se bodo uveljavili tudi drugod.

Vsem je glasba pri srcu in igrajo le za razvedrilo s svojimi lastnimi instrumenti. Poleg tega so že vsi igrali pri drugih ansamblih, ki so kasneje razpadli. Vsi so tudi zaposleni in tako vadijo popoldne v prostem času. Igrajo pa predvsem komercialno glasbo. Mladi bodo tako raje prihajali v Mladinski klub, ki je namenjen prav njim. Tako bodo mladi pritegnili made in vsi bodo zadovoljni.

MIRA PLAHUTNIK

NAROČITE NOVI tednik

MALA ANKETA

OBRNJNI K LJUDEM

Nastajajoče samoupravne interesne skupnosti s posameznih področij dela oblikujejo v teh dneh svoj lasten obraz. Programi so nared in na vpogled vsem delovnim ljudem, porabnikom in potrošnikom. Ledina je zorana in od nas je odvisno kako jo bomo obdelovali naprej.

Za mnenja o delu interesnih skupnosti na začetku poti in o tem kaj pričakujejo od njih smo vprašali predsednike skupščin ali izvršilnih odborov posameznih interesnih skupnosti.

MILA STAMEJČIČ, predsednica izvršnega odbora temeljne skupnosti otroškega varstva, Celje: »Skrb in odgovornost za skladen razvoj in našim možnostim usrežajoče zadovoljevanje skupnih potreb je tista prvina v delovanju novih delegatskih skupščin samoupravnih interesnih skupnosti, ki jo je treba najbolj izpostaviti. V delegacijah se bodo preverjale in usklajevale potrebe in možnosti, tu bodo delovni ljudje postavljali zahteve, določali prioriteto glede na obseg in težino problemov, ki jih želijo razreševati in skladno s tem usmerjali presežek svojega dela. Menim, da je največ odvisno od razvitosti samoupravnih razmerij.«

ANTON ASKERC, predsednik skupščine kulturne skupnosti Celje: »Kultura ne bo več na piedestalu le nekaterih, ker že postaja last mnogih. Prodor v bazo, med delavce, povezovanje z delovnimi organizacijami, podružljanje kulture — to so izhodišča, ki si jih je naša temeljna skupnost zadala v program. Prepričan sem, da se bo interes za kulturne dobrine povečal, ker danes že moramo računati na osveščenost delavca, ki se želi kulturno izobraževati. Povezava posameznih kulturnih ustanov z delovnimi organizacijami je vzpodbudna, je pa tudi nujna, ker le tako bomo pretrgali krog nerazumevanja, ki je med potrošniki in porabniki kulture že dolgo prisoten.«

FRANC RAMSKUGLER, predsednik izvršnega odbora temeljne telesne kulturne skupnosti: »Naša začasna skupščina je naležala na nekaj težav, vendar izhodišča so postavljena, ljudje pa jih bodo sprejeli ali odklonili. Mislim, da so temelji trdni, gradili pa bomo seveda v prihodnjih letih in upam, da bomo zgradili boljši odnos med porabniki in potrošniki kot je bil doslej. Telesna kultura mora postati množična in v Celju imamo že nekaj takšnih pozitivnih akcij. Ne bom jih našteval, pokazale pa so, da so ljudje zanje sprejemljivi. Z njimi bomo nadaljevali, delali pa bomo tudi, da bo telesna kultura last vsakega posameznika, tudi tistega, ki ni športnik.«

ALOJZ POTOČNIK, predsednik izvršnega odbora interesne skupnosti zdravstvenega varstva in zavarovanja: »Odkar gremo s svojim zdravstvenim programom med ljudi, med potrošnike, smo zanj bolj odgovorni. Ljudem pa ga moramo razložiti in povedati, zakaj dajemo toliko denarja, zakaj zdravimo alkoholike, zakaj potrebujemo denar za onkološki inštitut v Ljubljani, pa ga bo morda zmanjkalo za celjske investicije. Morda, pravim, ker govorim na splošno. Potrošnik zdravstvenega varstva danes sme reči kakšno besedo, saj daje zanj iz svojega žepa. Samo vedeti mora, kam gre ta denar in za kaj. Povezava je nujna in v tem je tudi smisel posameznih interesnih skupnosti.«

Usklajevanje potreb in možnosti, povezovanje med potrošniki in porabniki, pravica — vedeti o tem, kam gre denar, ki smo ga zaslužili in kdo z njim razpolaga, to je nekaj osnovnih izhodišč pred katerimi stoje danes posamezne temeljne interesne skupnosti.

Z. S.

PRVI KRAJEVNI PRAZNIK V DRAMLJAH

Lepo nedeljsko sončno jutro je bilo, da malo takšnih v letošnji jeseni. Praznične Dramlje so bile v zastavah, ko so zjutraj imeli slavnostno sejo krajevne skupnosti in družbenopolitičnih organizacij kraja. Prisotni gostje so bili predsednik izvršnega sveta skupščine občine Sentjur inž. Jože Bučer, predsednik občinske konference SZDL inž. Stanko Lesnika, predsednik občinskega združenja ZB NOV tov. Peter Hlastec in drugi. Na slavnostni seji je predsednik KO SZDL Franc Trupej orisal dosedanje delovne uspehe in nakazal razvoj kraja v prihodnjih letih.

Drugi del proslave je bil v Lazah. Tu je bila odkrita spominska plošča LUDVIKU MASTNAKU, prvemu organizatorju narodnoosvobodilnega gibanja v Dramljah. Ustreljen je bil že leta 1941 od okupatorja. V tej hiši je leta 1941 bil sedež partizanske tiskarne. Prav pri tej hiši, kjer je spominska plošča in pri sosednjih, se je 30. 10. 1941 ustavil prvi Štajerski bataljon.

Po govoru je v kulturnem delu proslave sodelovala šolska mladina, člani ZSMS, pevski zbor in godba na pihala. Na sliki Peter Hlastec govori ob odkritju spominske plošče.

KMETIJSTVO

RAZGOVOR POD ZELENIH POHORJEM

„ŠPANOVIJA“, KI GRE!

Gorenje nad Zrečami je slikovita pohorska vas, še strnjena kot venec okoli cerkve in šole. Tu so sosedje še vedno sosedje. Višje zgoraj proti Resniku so kmetije raztresene kot redko posejana njiva, kjer je sosed redki svet. Tu v Gorenju je Pavličeva kmetija. Gospodar Ivan jih ima 44, po letih žene Eme ni spodobno spraševati. Imata štiri otroke, kar vse štiri dekleta. Nič zato. S hčerami pridejo sinovi — zetje.

Grunt, ki ga obdelujeta Ivan in Ema zvečinoma sama, meri okoli 21 hektarjev. Okoli sedem in pol hektarja je obdelovalna zemlja, vse drugo so gozdovi. Nekaj gozda je Ivan pred nedavnim dokupil. Nekoč so na posestvu poleg gospodarjev bili še hlapci in dekletje, vselej kup otrok. Veliko delovnih rok je bilo. No, pa tudi danes ni neobdelan noben kosček, le za delo v gozdu večjih ne gre brez »šitarjev«.

N IVSE STARO
KAR ZA PODRETI

Na zunaj je Pavličev hlev kot vsi drugi Stara oblika nazven, kar precej obsežen, nobenih modernih potez. Toda znotraj je hlev urejen po najnovejših načrtih. Je urejen za splakovanje, ima napajalnike in krmilno mizo. To je že zelo veliko in dosti pripomore k lažjemu gospodarjenju. Zakaj ni zidal novega hleva? Odgovor je bil zelo preprost!

»Novega bi ne mogel postaviti. Ne bi si mogel privoščiti takih izdatkov, za popravo pa je nekako šlo. Saj je bil še čvrst in prostoren hlev. Ni vse staro kar za podreti.«

ČAKAJO NA DOGOVOR
MED GG IN KZ

Pavličevi imajo povprečno 23 kubičnih metrov odkazanega lesa letno. Zdaj ko je več hoste, ga bo okoli 50 kubičkov. Lesa je vse premalo, da bi se dalo živeti le od njega. Vsaj 150 kubičkov letno bi ga moral sekati, da bi pri sedanjih cenah mogla družina živeti spodobno življenje. No in tako so vezani tudi na drugo proizvodnjo. V Gorenju, tej gorski vasi, niso enaki pogoji kot v dolini ob bregovih Dravinje. Tu ne zraste kuzuza, ki bi jo mogli »šrotano« ali silirano pokladati živini. Da zraste, mora živina pomuliti in prežvečiti na tone sena in trave. Druge krme ni. Pitanje je torej kar zahtevna reč, če ni draga, je pa vsaj zamudna, da je živinca spitano do zahtevane teže.

Ivan Pavlič meni, da bi bilo Gorenje bolj primerno za proizvodnjo mleka. Kmetje bi morali imeti več krav. Več krav pa zato nimajo, ker odkupa mleka ni. Mleko za prašičjo pičo ni rentabilna stvar. Okoli dvajset kmetov bi v Gorenju in bližnji okolici moglo pridelovati mleko in cesta v dolino je prevozna poleti in pozimi. O vsem tem bi se morali pogovoriti na višji ravni. Pogovoriti bi se morali kmetijska zadruga in gozdno gospodarstvo, kajti pohorski kmetje so kooperanti na obeh straneh. Kaj če se dva botra zanašeta drug na drugega? Potem ostane pobit navadno brez ure v žepu...

SODELOVANJE GRE
BREZ PREPIRA

Pavličevi traktorja nimajo, vendar ga bodo morali ime-

ti. Sedaj so trije v »spanoviji« za en traktor. Vse gre dobro, če gre za spravilo lesa, za oranje, kak prevoz. Zatakne se in tesno postane ob košnji. Ob takšnem vremenu, kot je bilo letos, bi ne imel krme pod streho, če bi ne bilo prevetrovalnika. Traktorjev bo moralo biti na Gorenju več.

V skupni lastnini in uporabi imajo črpalko in sod za greznico in še nekatere druge stroje za gozd in poljedelstvo. V tej vaški kmečki skupnosti so poleg Pavliča še Anton Dečar, Ivan Rutnik, Jože Dečar, Jože Hohlar in Ivan Hren. Nekatere stvari bodo tudi še v prihodnje imeli skupno, saj se vendar ne izplača, da bi vsak imel vse. In razumejo se!

ŠE ENKRAT —
POHORJE NI DOLINA

Ivan Pavlič odkrito pove, zakaj z zakonom o gozdovih niso zadovoljni. Dokler ob

gozdarstvu ne bo razvita dopolnilna kmetijska dejavnost, bo pohorski kmet moral iskati dopolnilni zaslužek. Onim v dolini je lažje. Bliže tovarnam in mnogim delovnim mestom v gospodarstvu so. Lažje ulovijo tu in tam kak dinar. Pohorski kmet, ki je nekaj lesa žagal, je vložil nekaj živega dela in tako nekaj živega dela tudi prodal. Če so cene lesa plafonirane, sicer pa neustrezne za les do spravila v dolino, takega dodatnega zaslužka ne bi smeli jemati za zlo. Tako pa so Pohorci v škripcih. Lesa za posek je premalo. Kolikor ga je, ima šibko ceno. Pitanci ne gredo v denar, mleka nihče ne odkupuje — kako naj potem pohorski kmet dobi denar za šolanje otrok, davke, zavarovanje, kakšen časopis, knjigo in še kaj?

O vsem tem in še čem se je sukal pomenek pod zelenim Pohorjem.

J. KRASOVEC

LETINA

KAM BOMO Z JABOLKAMI?

Letošnja sadna letina je Savinjske postavila pred nov problem. Sadje so dostej namreč lahko prodali, večkrat ga je celo primanjkovalo. Letos pa se je stanje obrnilo. Problem je namreč, kako obilno letino pospraviti in prodati. Tako veliko sadja leži pod drevmi, da se ga kmetom zaradi nizkih odkupnih cen ne splača pobirati. Jabolka plačujejo od 30 do

50 par za kilogram. Ta cena bi bila sicer sprejemljiva, če bi veljala za sadje na tleh. Da pa bi kmetje plačevali pobiranje bi to storili v svojo škodo. Tudi tistih, ki bi jabolka pobrali in odpeljali brezplačno ni. Predelovalna industrija zmore predelati le polovico vse letine.

Kmetijskemu kombinatu »Hmeza« so letos pomudili kmetje okoli 100 ton sadja.

Predstavniki kombinata so se pogovarjali s predstavniki nemške predelovalne industrije o odkupu našega sadja, vendar je zadeva zaradi prenizkih odkupnih cen padla v vojo. Tudi pogovori s kupec iz Belgije niso bili uspešni.

Obiskali smo Andraž nad Polzejo, kjer je bila letošnja letina sadja obilna. TONE OGRAJENSEK iz Dobriča je povedal: »Kolikor sem

imel posod za jabolčnik, sem jih napolnil. Kljub temu imam doma 3 tone nabranih jabolč, vendar do danes še ni bilo nobenega kupca. Obratu kmetijstva v Polzeji sem prodal jabolka po 50 par, kar je sicer zelo malo, kljub temu pa boljše kot nič.« MARIJA CRETNIK, prav tako iz Dobriča, pravi: »Sadja se letos res ne izplača prodajati. Poleg pobiralcev sem morala plačati še prevoz, tako da ostane zelo malo.« IVAN POTEKO, upravnik obrata kmetijstva Polzeja je povedal, da si zelo prizadeva pomagati kmetom pri prodaji sadja. Odkupili ga bodo nekaj več kot 100 ton.

Pridelovalci in kupec sadja so sklenili, da bodo prodajne cene prvovrstnega plantažnega sadja določali vsak mesec sproti. Za november so se že dogovorili za najvišjo ceno: 5,50 din za kilogram.

Kljub prizadevanju pa sadje še vedno leži pod drevesi in bo tam verjetno tudi ostalo.

Tekst in foto:
TONE TAVČAR

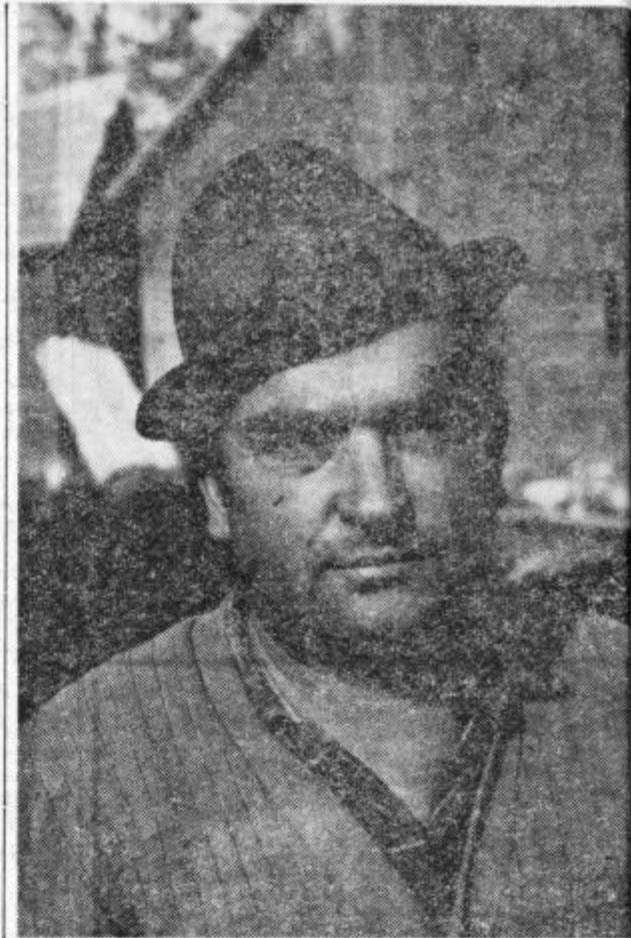
Tone Ograjensek

Marija Cretnik

Ivan Poteko

KAM Z MLEKOM

Nedaleč od Sentjurja leži vas Kameno. V vasi je približno trideset hišnih števil. Pretežno so to kmetije, ki imajo tudi po deset glav živine, predvsem so to krave molznice. Tako se tu zbere precej litrov mleka, ki ima v današnji prehrani velik pomen. Na pobudo vaščanov je bila v vas ustanovljena zbiralnica mleka. To akcijo je podprl tudi kmetijski kombinat. Pred tem so morali vaščani nositi mleko v Sentjur, če so ga hoteli prodati. Z ustanovitvijo zbiralnice je bilo gospodinjim prihranjenega veliko časa in truda. Vse bi bilo lepo in prav, če ta zbiralnica mleka ne bi po treh letih razpadla. Vaščani so se jezili, da jim mleko ni bilo pravilno merjeno, da jili je odjemalka v najhujšem mrazu pustila čakati po deset minut in še več, z izgovorom, da ima pač drugo delo, čeprav je bila za prevzem mleka plačana in je bil določen tudi čas prevzema.

Vaščani so se upravičeno začeli pritoževati odgovornim na Kmetijskem kombinatu, vendar so naleteli na gluha ušesa.

Zbiralnice tako ni več. Vaščani spet odvažajo mleko, vsak zase pač, v Primož.

Beremo in govorimo o tem, kako je treba kmetu pomagati in skrbeti za naše kmetijstvo, rezultati pa so bolj jalovi.

Menim, da bi se morali ob tem zamisliti tudi v Kmetijskem kombinatu in urediti vse potrebno, da bi odkup mleka nemoteno potekal. Bilo bi to v dobro kmetu in naši družbi.

C. D., Sentjur

agrotehnika

KMETOVALCI — GOZDNI
POSESTNIKI!

V naši blagovnici lahko kupite verige za razne znamke motornih žag in sicer: STIHL, JONSEREDS, HOMELITE, HUSQUARNA, DOLMAR, JO-BU, ALPINA in PARTNER. Za večidel teh tipov žag so vam na razpolago tudi meči in pogonski zobniki.

Da boste pri svojem delu v gozdu imeli uspeh, si te nadomestne dele nabavite pravočasno. Se priporoča AGROTEHNIKA PE Celje!

PO SLEDEH DELEGATSKEGA VPRAŠANJA

BRATOVŠČINA ČRNE TEME

O POGUMNI ČETICI DROBCENIH ŠOLARJEV S KRIŽAN VRHA NAD BISTRICO OB SOTLI, KI ZANIKA, DA JO JE STRAH, A NE VEDO, DA JE TISTA TESNOBA OKOLI SRČKOV STRAH IN NE KAKŠNA BELO OBLEČENA PRIKAZEN • OB TEM PA ŠE BESEDICA, ČEPRAV NE NARAVNOST, O ENAKOSTI OTROK V TEMELJNEM IZOBRAŽEVALNEM PROCESU, KI JE ZAPISANA V USTAVI, URESNIČENA PA ŠE NI ...

Na eni zadnjih sej zborov občinske skupščine občine Šmarje pri Jelšah je delegat Ciril Robek iz Trebč pri Bistrici ob Sotli povprašal, kaj bo z njihovimi otroki, ki hodijo pozno v noč domov iz šole, prestrašeni v trdi temi kolovratijo po blatu, v temini gozda, v snegu in dežju na vse strani vse tja do Križanega vrha, kamor odhajajo najoddaljenejši. Rečeno mu je bilo, da bo dala odgovor Temeljna izobraževalna skupnost pismeno in da bo lahko potem obvestil svojo delegacijo in preko nje ostale občane, ki so zaskrbljeni in nezadovoljni s križevo potjo svojih otrok.

Iz delegatskega vprašanja Cirila Robeka se je rodila ideja, ki smo jo nekaj dni po seji zborov skupščine tudi uresničili. S Francem Rautnerjem smo se podali na pot, ki nam je v mnogočem odprla oči.

ZUNAJ SE ŽE TEMNI

Nič kaj prijeten dan ni bil. Bil je eden tistih, ki so s svojo vlažnostjo napolnjevali že tako žalostno jesensko vzdušje, zalito z deževjem prejšnjih dni. Nad Križan vrhom, preko celih, v nedogled raztresenih vasi Trebč, so viseli deževni oblaki in rahla tema se je že vlačila po opustelih senožetih in obrisih gozdov v daljavi. Pri Vrbančičevih v Trebčah je brlela luč, skrita za zavesami. Vstopili smo.

»Lepo, da ste se spomnili na to deco,« sta dejala Vrbančičeva dva, Ela in Tonček, ko smo modrovali za mizo o križih in težavah križanvrhskih otrok.

»Ob petih popoldne končajo s poukom in okoli šeste ure že vidimo prve drobljance, ki dokaj hitro korakajo mimo naše hiše,« je živahno pripovedovala Ela Vrbančič. Takrat je že temno v takšnem letnem času, a za deco se najhujše začne. Velikokrat smo slišali, da se otroci, zbrani v gruči, ustavijo v hribu sredi gozda in zajokajo ker jih je strah teme. Nekaj se jih pri nas izloči iz skupnice in odidejo na drugo stran, največ pa jih potem krene proti Križan vrhu. Če je lepo, še nekako gre, a če je dež in sneg, potem je joj. Ne veste, kako se mi smilijo,« je končala s svojim pripovedovanjem Vrbančičeva, Tonček mož pa ni bil tako prizanesljiv.

»Ni vrag, da ne bi mogli tega nekako rešiti.« Kako?

DOLGA, DOLGA POT

Iz vogala Vrbančičeve hiše so se prikazali prvi drobljanci. Rutice deklic in na oči potisnjene kape in klobuki malih mož

so se pomikali v hrib. Vstali smo in se zahvalili Vrbančičevim za prijazenost in gostoljubnost.

Sredi prvo, drugo, tretje in četrtošolčkov smo se počutili več kot prijetno. O kakšni zadržanosti pred tujimi ljudmi ni bilo govora. Sredi velikih in skoraj pretežkih šolskih torbic smo krenili v breg, doživljem naproti.

Tisto s predstavljanjem smo opravili na pol uradno, brez podajanja rok in vendar je bilo prisrčno. Spoznali smo Resnikova dva, Marinko in Jožija, Kovačičevo Darinko, Kunejevo Jožija, Ulčnikovega Bena, Marjanco Kunejevo in soimenjakinjo Bratuševo. Bilo je še nekaj drugih, a so po kakšni uri hoje izginili v temo.

Ni bilo treba kaj dosti vpraševati, le težko je bilo ugotoviti v tej trdi temi, ki jo je razsvetljeval le ozek pramen majhne svetilke, kdo je govoril. Le to vem, da je prvi Joži v šoli dober in drugi prav tako, da je Beno prav dober, obe Marjanci tudi in da tudi Marinka in Darinka dobro rineta skozi goste gozdove šolskega znanja. Takšnega s preveč dvojkami med njimi ni, bodite no pametni, saj to se vendar ne spodobi.

No, Marjanca, Joži, Beno, Marinka in drugi imajo pač nesrečo, da so od Bistrice oddaljeni skoraj dve uri, saj drugače teh večernih poti ne bi bilo. Na tej poti pa se marsikaj zgodi, kot se je Resnikovi Marinki, ki je prišla domov s povezano roko, ker je pač padla. V šoli so ji ročico lepo povezali in ji jo pritrčili na povezo, to pa okoli vratu in Marinka je veselo čebljala naprej. Da ne bi slučajno kdo mislil, da med njimi ni bilo kavalirja: Ulčnikov Beno je jadrno vzel Marinki težko torbico in si jo obesil na prsi in družbica je rešila problem. Ostale torbice je naložil Resnikov Joži na edino kolo, ki obstaja v tej bratovščini »črne teme« in potem so vsi pomagali rinuti kolo.

NI NAS STRAH!

Radovednost pa takšna! Vprašali smo jih, če jih je kaj strah hoditi po tej temi. »Strah?«, so začudeno vprašali, kot da prvič slišijo to nemogočo besedo. »Ne, strah nas res ni. Če jočemo? Kje pa! Le kdo si je to izmislil? Da bi jokali? Ej, kateri od sta malih« včasih res

Ivanka Ulčnik: »Teško je z otroci...!«

zavčili, če zatuli sova ali zalaja lisjak, drugače pa ni sile.«

Četnica ne mara priznati, četica trdno drži skupaj, četica je kot eden.

Prišli smo do gozda in kar naenkrat se je iz teme oglasilo malo glasneje »lahko noč« in potem čisto tiho, nekaj podobnega glasu piščančka »lahko noč«. V grmovje sta, ne da bi vedeli, izginila Darinka Kovačič in Joško Kunej, ki ga je komaj za pečenj, prvošolčka. Da ne bi prehitro pobegnila v svojo črno temo, smo jih še pobarali, kako dolgo bosta hodila skozi gozd.

»O, le četr ure, nič več.« In že sta izginila.

Skupinica se je manjšala, kolona manjšala, živčav se je počasi utišal. Eden za drugim so odha-

jali po samotnih poteh pusto obraslega pogorja Križan vrha. Ostala sta le Resnikova dva in Ulčnikov Beno, ki mora v šolo najdalj: celih sedem kilometrov, od tega polovico v precej strm breg.

Ustavili smo se na Križnem vrhu pri Resnikovih, kjer sta končala svojo nočno pot Marinka in Joži. Mama Marija ni mogla vzdržati, da nam ne bi potožila, kako hudo je z otroci.

»V šoli so skoraj celi dan, ničlikokrat nas je strah, da se jim ne bi kaj zgodilo. Poglejte, kako naj se ti revčki učijo, če pa pridejo izmučeni domov. Tudi postoriti je treba tu in tam kaj, smo pač na kmetih, ljudi pa ni. Učijo se zvečer, zaspani pa še siliti jih človek ne more, saj morajo zjutraj spet vstati zelo zgodaj in odriniti na pot v dolino. Včasih mi je tako hudo, da kar zajokam.«

Vsaka beseda bi bila odveč. Kmalu smo se vstali in pospremili še zadnjega do doma, Ulčnikovega, na vrh Križan vrha.

Ponovil se je isti prizor, zavzele natanko iste besede, obtožba za obtožbo. Ceste ni, ta ki je, je slaba, sami ne moremo nič. Res mora biti tako?

Mož Ivanke Ulčnik je bil nekoliko glasnejši.

»Ze res, da smo s samoprispevkom za šolstvo marsikaj naredili, da smo postavili nove šole, preuredili stare, ampak zdaj bi tudi mi, v Bistrici ob Sotli radi nekaj imeli od tega. Le enoizmenski pouk bi rešil naše otroke te nočne more. Pravite, da so rekli, da ne jokajo, ko gredo domov? Seveda, saj ne bodo hoteli priznati, jaz pa sem videl na svoje oči. Ničlikokrat sem jim šel naproti, zlasti še pozimi: bili so kot preganjana čreda ovac, preplašena zaradi volkovega tuljenja.«

Mnogokje građe zraven šol bazene, mogočne telovadnice in kaj vem kaj še vse, pri nas pa še tega ne morejo omogočiti, da bi imeli vsi pouk dopoldne.«

REŠITEV JE ENA SAMA

Nehote smo pritrčili Ulčniku in ko smo prišli v dolino, kamor nas je zapeljal z avtom, ki se je po kolotcah Križan vrha skoraj razbil, smo morali kar naprej pritrjevati: delegatu Cirilu Robeku, ki smo ga obiskali mimo grede, ravnateljju šole Bistrice ob Sotli, Joži Poljšaku, našemu sobesedniku in spremljevalcu Fran-

cu Rautnerju pa Vrbančičevima in drugim.

»O tem problemu smo razpravljali že večkrat, prisoten je na vsakem sestanku krajevne skupnosti Bistrice ob Sotli in skorajda na vsaki seji občinske skupščine, o njem pa venomer govori-mo tudi na šolskih sestankih,« je povedal na koncu našega potovanja v temo ravnatelj bistriške šole Jože Poljšak. Bistriška šola je že zdavnaj premajhna, velikokrat je bilo že obljubljen, da bomo dobili novo. Vem, da se je na področju šolstva v šmarski občini mnogo premaknilo na boljše, da se vsega ne da urediti v enem letu. Toda: v času, ko se bo to urejalo, bo odrasla ena generacija, ki bo odnesla v življenje grenke in trpeke spomine na mladost.

Križanvrhski problem ima več rešitev. Po mojem bi bila vsekakor najdražja, če bi jim naredili cesto, z njo pa bi bil omogočen prevoz. In še to: da ne boste slučajno mislili, da je samo s Križan vrhom tako. Ne, takšnih Križan vrhov je pri nas še precej: območje Trebč, Vrhunci in tako naprej.

Vsekakor bi bilo najpametnejše, če bi povečali šolo, uredili enoizmenski pouk in potem nobenemu otroku ne bi bilo treba več pešati po temi. Vemo tudi, da naša občina tega ne zmore iz tega pa sledi, da bo tukaj nujno potrebna širša in obilnejša pomoč celotne slovenske skupnosti.«

Je pa seveda še ena rešitev. Ta namreč, da bi otroke pripeljali vsaj do tja, do koder je možen prevoz z avtobusi, to pa skoraj pol poti. Vsekakor več kot nič.

Otroci, ki smo jih spremljali, so prav gotovo že spali: Marinka z bolno roko, Kunejev Joško, ki je tako majhen, da ga je grmovje kar vsrkalo vase in vsa ostala četica strumnih Križanvrhskih otrok, ko smo mi še vedno premlevali njihovo pot domov in v šolo.

So mar otroci iz Križan vrha, Vrhunc, Trebč, Bohorja in od drugod iz šmarske občine edini v Sloveniji, ki pešajo v temi in brezmočno jokajo nad svojo usodo? Ne verjamemo. Takšnih poti in takšnih otrok je pri nas še veliko. Medtem ko razpravljamo na vseh nivojih o šolskih reformah, vseh mogočih oblikah vzgoje in izobraževanja, novih telovadnicah in bazenih, šolskih vrtovih in celodnevem bivanju, ko se ponekod šolska mreža modernizira do najvišje možne mere, še mnogo, mnogo otrok pešajo ure in ure in — joka.

MILENKO STRASEK

Vsi kakor eden...

DO VARŠAVE IN NAZAJ (4) PIŠE: DRAGO MEDVED

VARŠAVA JE SPOMENIK

Med bivanjem v glavem mestu Poljske, smo stanovali v hotelu Varšava. Bolje rečeno, samo spali in jedli. Drugače pa smo se razkropili po tem velikem mestu, ki šteje milijon in pol prebivalcev. Ravno v času, ko smo bili v Varšavi, je bila v veliki palači »Kulture in nauke«, ki jo je zgradila Sovjetska zveza 1953 leta kot darilo Poljski, velika razstava. Prikazovala je razvoj Poljske v tridesetih letih po zadnji svetov-

ni vojni. Povzpeli smo se z dvigalom prav na vrh te velike palače, odkoder je čudovit razgled na Varšavo. Pred nami se je razkropilo mesto, ki v celoti predstavlja spomenik človeški veličini in neuničljivosti duha in boja za obstanek. Na videz so suhoparne številke, ki pripovedujejo o najrazličnejših podatkih. Ko pa človek uzre številne hiše in ulice, ki so bile zgrajene po vojni, težko primerja tisto strahotno sliko uniče-

nega geta ali »Starega mjestaa«, kjer so bile dobesedno cele ulice porušene do tal. Naj samo enkrat uporabim statistični podatek: med vojno je bilo porušenih osemdeset odstotkov Varšave. Na območju, kjer je bil varšavski geto je bilo ubitih pol milijona Židov, hiše, kjer so stanovali pa so zravnali z zemljo. Na tem prostoru danes stoji množica novih stanovanjskih blokov, ki so poleg »uradnega spomenika«, ki stoji

na velikem trgu največji spomenik z mladimi življenji, ki sedaj tam živijo in delajo.

Na velikem trgu »Starega mjestaa« se zbirajo golobi, slikarji in množice turistov. Nikoli jih ne manjka. Impresionirani so ob hišah, ki obkrožajo in tvorijo trg. V bližini je muzej, kjer nam pokažejo film, ki je bil posnet neposredno po vojni in ki ponazarja podobo trga po bombardiranju. Potem stopimo na trg in pred nami

je takó, kakor da se ne bi nič zgodilo, kakor da ne bi med zadnjo vojno na trgu počila ena sama puška. Poljaki so poiskali stare načrte (če so po kakšnem čudežu še kje ostali), zbrali so izjave očividcev, fotografije in na vse mogoče načine so zbrali toliko gradiva, da so se lahko lotili obnove trga in ulic. Danes je ta del mesta popolnoma obnovljen in najbolj avtentični spomenik žrtvam strahotne zadnje svetovne vojne, ki jo je Poljska tako krvavo občutila.

Težko je pisati o vseh teh vtisih tega velikega mesta, ki ima tako široke in dolge ulice, da se ljudje in promet — vse porazgubi. Nikoli nimaš občutka, da si v mestu, ki ima več kot milijon ljudi. Povsem drugače pa je, ko se spustiš v tiste ozje in

lično pisane ulice, kjer najdeš rojstno hišo velike znanstvenice in Nobelove nagajenke Marie Curie, ali na vrsto krajev, ki spominjajo na velikega Chopina, ki ima čudovit spomenik v mestu. Le kdo bi si mogel predstavljati Varšavo brez Chopina!

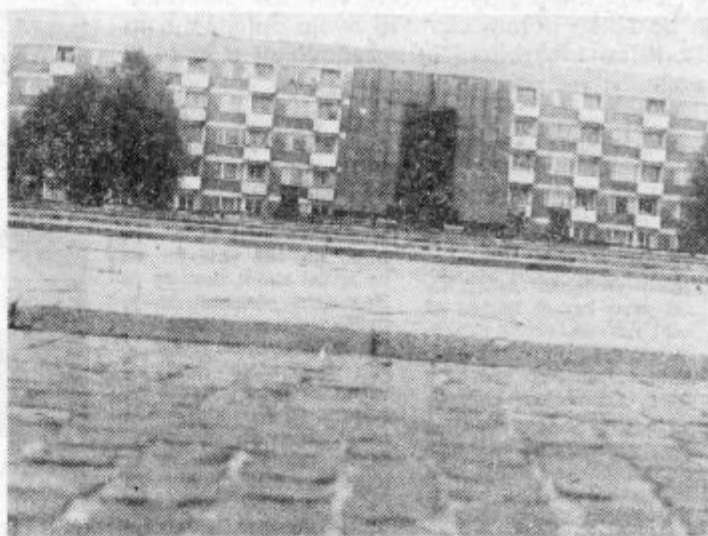
Na vsakem koraku se ponujajo ljudem knjigarne. Veliko knjigarn, ki so bogato založene. Razporejene so celo po jezikovnih področjih. Ne manjka tudi starih antikvariatov, kjer so na voljo knjige po nizkih cenah. Vsekakor pa smo imeli premalo časa, da bi lahko videli še kaj več, kar nam je gotovo ostalo skrito. Toliko časa smo še imeli, da smo skočili še do stare kraljevske palače, ki jo še vedno obnavljajo z zbranim denarjem, ki ga prispevajo vsi Poljaki in številni turisti, ki mečejo denar kar v veliko vitrino, ob kateri stoji maketa palače.

Veličastno je urejen prometni »vstop« v Varšavo, kjer so zgradili veliko cestno pentljo s številnimi nadvozi in podvozi, da ima človek občutek, kakor da je prišel v Chicago. Poljaki so izredno ponosni na ta svoj urbanistični podvig.

In kakršni turisti bi bili, če se ne bi v tistem našem varšavskem dnevu razkropili po trgovinah. Tukaj smo prvič občutili razliko. Nikjer vrečke ali kakšne priložne stvari. Vse ti zavijejo v papir, ki je podoben »pakpapirju«, vse ti lepo zvežejo z vrvice in hajd na ulico s paketi kot dedek Mraz. A o tem in še čem podrobneje v naslednji številki.

Vse te hiše so bile zgrajene po vojni — do potankosti v takšni obliki kot pred letom 1939.

Na tem mestu je bil geto. Za velikim spomenikom se vidi eden od številnih sodobnih stanovanjskih blokov.

VOJAŠKE VAJE - KOKARJE 74

PIŠE DRAGO MEDVED

5

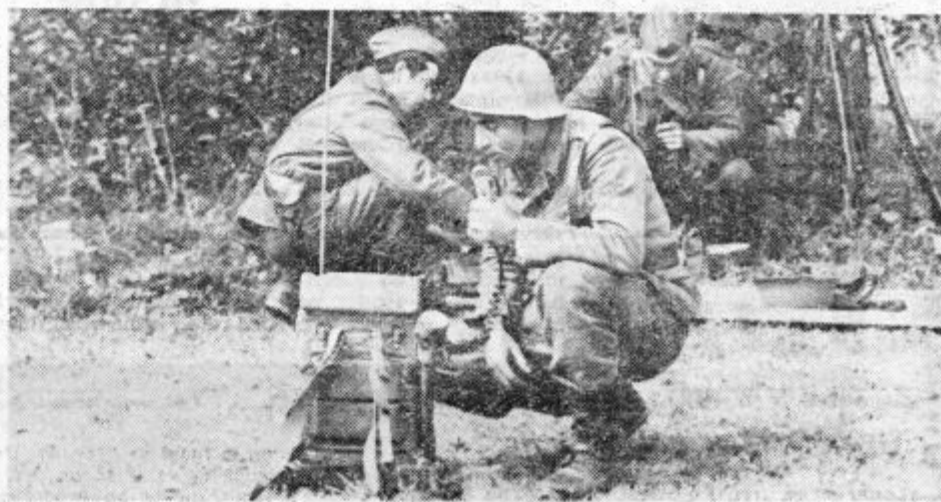
POT PELJE DOMOV

Dnevi so minevali, prehitro za vse tisto, kar je bilo treba postoriti, da je bila naloga v celoti opravljena. Nekaj dni je tudi deževalo in vojska je počivala pod šotori. Vsak trenutek so izkoristili, da so si uredili obleko in opremo. V popoldnevih so bile tudi ure v rednem programu za politične informacije doma in v svetu. Kapetan prvega razreda Vitomir Jušković je fante seznanjal o tem položaju, vsakdo je dobival časopise, skratka, enota je bila dobro informirana o vsem, čeprav je živela v gozdu pod »milim nebom«.

Ob pisanju teh reportažnih zapisov moram izkoristiti tudi priložnost, da zastavim besedo, dve o pojavu, ki sem

ga bežno omenil že na samem začetku v prvem nadaljevanju. Pisal sem o pozivu. Pisal o tem, da to ni le košček papirja ali simbol administracije ali birokratskega stroja, ampak poziv je nekaj več. Je tudi tisto budilo v človeku, budilo za nekatere dolžnosti pa tudi pravice, ki so nam dane z ustavo. Predvsem pravica in dolžnost za obrambo domovine. Toda očitno tega niso vsi tako razumeli. Letošnji primer je pokazal, koliko je takšnih, ki se niso odzvali na poziv. Opravičeno ali neopravičeno. Odstotek »neprišlekov« je bil v vsakem pogledu prevelik. Ne gre pri takšnem ugotavljanju za pikolovstvo ali za zadoščenje določenim rubrikam v administraciji. Gre za

veliko več. Gre za odgovornost, ki ne sme v nobenem trenutku zatajiti, gre za miselnost in zavest, ki mora biti jasno izoblikovana in ne sme dopuščati nobenega dvoma in omahovanja. No, tudi v komandi tabora niso ob tem pojavu stali križem rok. Povabili so na razgovor vsa vodstva občinskih skupščin in družbeno političnih organizacij in jih seznanili s pojavom. Pogovorili so se kako bi v bodoče ta problem uspešneje reševali. Tako je obiskal naš tabor tudi generalpolkovnik Franc Tavčar Rok, komandant ljubljanskega armadnega območja. Takoj, ko se je v našem taboru življenje v polni meri res razživele, so se sestali tudi komunisti cele enote in »razprav-

Vezisti so bili povsod. Nobene vojaške operacije si ne moremo predstavljati brez njih.

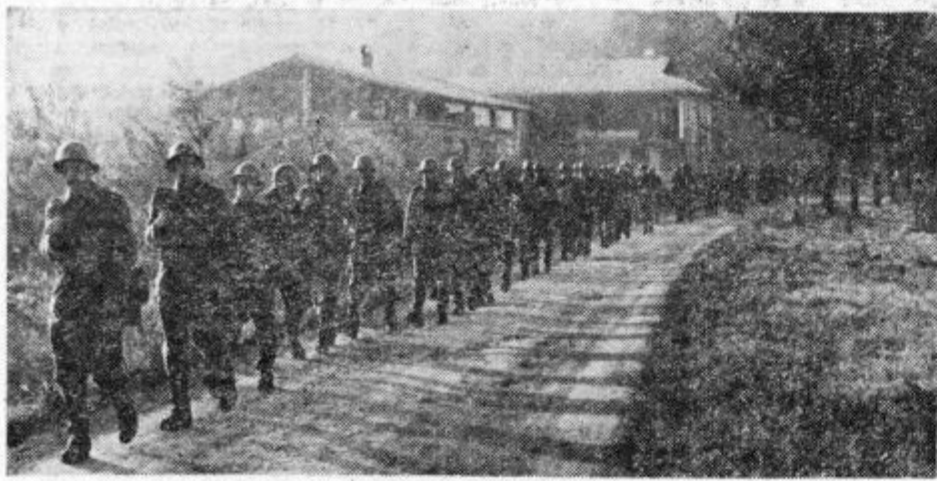
ljali o problematiki, ki se je pojavljala v taboru. In najneposredneje je tekla beseda ravno o tistih, ki se vajam niso odzvali. Komunisti enote so zahtevali, da se tisti, ki se niso udeležili vaje opravičeno, tudi najstrožje kaznujejo.

Takšna enota, ki se zbere pod smrekovimi vrhovi, živi polno družabno življenje in se njena aktivnost ne konča na cesti z lopato v roki ali pa na položaju ob minskem polju ali na strelišču. Ob strokovnem znanju, ki ga mora vsak vojak obvladati, mora biti tudi dobro informiran o družbenopolitičnem življenju in delu doma ter o vseh dogajanjih v svetu. Le tako je sčasoma možno oblikovati kar najbolj celovite osebnosti v vrstah naše vojske in le dobro osveščen vojak bo tudi na položaju ob svojem strokovnem znanju dober in zanesljiv borec. Moram poudariti, da smo

v enem samem tednu tudi na tem polju izorali marsikatero ledino in poželi nemalo uspeha. Fantje so bili zadovoljni. Ne samo zaradi tega, ker so bili tople oblečeni in ker so imeli polne porcije pasulja. Ne, bili so zadovoljni tudi zaradi tega, ker so vedeli, da so povsod vključeni v družbeni proces, da so vključeni v takšno vojaško življenje, ki daje vsakemu posamezniku pa tudi kolektivu možnost do veljave, da je vsakdo lahko pokazal kaj zna (seveda ne na škodo drugega) in da se je v vseh enotah pokazala tista osnovna skrb za človeka, ki našo armado na vseh področjih tako značilno socializira. Ob takšnem vzdušju pa tudi napori niso več napori, ampak same po sebi umevne naloge, ki pač zahtevajo določeno stopnjo truda. Brez tega seveda ne gre, najmanj pa v vojski. A o tem je bilo že dovolj besed izrečenih in napisanih. Naj zaključim to svo-

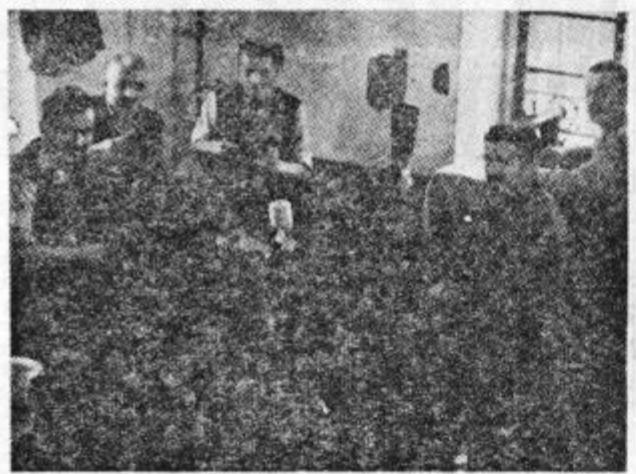
je »poročanje« iz vojaškega tabora Kokarje 74 z mislijo komandanta enote kapetana prvega razreda Nikole Sporičiča, ki je ob zaključnem sestanku ob slovesu tisto sončno nedeljo dejal svojim fantom: »Bili smo dober in homogen kolektiv, naloge ste opravili zelo dobro. Vrnite se domov — sami veste, kaj morate zadržati zase in ob čem ste lahko ponosni. Zdaj ve vsak za svojega sosedo v enoti in ob prvi priložnosti, ko se bomo spet videli, želim, da ste vsi zbrani v še bolj popolni obliki kot doslej. Tako kot smo bili ta teden skupaj na vaji, tako bi jutri ob pravem napadu na našo svobodo krenili proti sovražniku. Da ga uničimo!«

Potem smo tisto sončno dopoldne pobrali vsak svoj nahrbtnik in krenili proti parkirnemu prostoru. Za nami je bila vaja, velika vaja, po silnosti orožja in tehnike pa tudi po srcu.

Kolona je v jutranji svežini krenila na delo. Danes, jutri, tako vsak dan. Le njihove sence vedo za pot.

80 KONUSOVIH LET

Konusova čevljarstva delavnica leta 1947

MEJNIKI V RAZVOJU

Kot smo že omenili, so delavci tovarne usnja Konus pričeli delati takoj po končani drugi svetovni vojni. Prvzaprav niti ne bi mogli reči začeli, bolj prav je — da so delo marljivo nadaljevali, saj je tovarna obratovala tudi med vojno. Proizvodnja usnja in drugih izdelkov, ki jih je delala tovarna, je bila v tem času zelo pomembna, saj je po vojni vladalo splošno pomanjkanje. Ker pa je bila strojna

oprema že zelo izrabljena, rezervnih delov za vzdrževanje pa je primanjkovalo, je bilo delo zelo težavno in potrebna je bila velika iznajdljivost da so vsaj vsi ključni stroji bili vedno pripravljani za proizvodnjo.

Začetne težave povojnega Konusa pa so bile premagane že do leta 1947, kar dokazuje tudi prva gradbena investicija. Tega leta so namreč nadaljevali graditev dvonadstropnega železobeton

tonskega objekta usnjarne, katerega prvi del je zgradil že bivši lastnik pred vojno. To je bila prva investicija v Konusu po drugi svetovni vojni.

Konjska tovarna usnja se je takoj po vojni imenovala Tovarna usnja Slovenske Konjice. Takratni direktor ing. Rihard Pečenko pa je leta 1947 zasnoval novo ime — Konus, narisal pa je tudi Konusov znak, ki je bil v veljavi do leta 1974.

Konus je nadaljeval s proizvodnjo predvojnega asortimenta, dopolnjeval pa ga je s potrebnimi in zahtevami tržišča. Moderniziral je obrate, ustanavljal je nove, proizvodnjo pa je zakrožil tudi z integracijami.

Že leta 1955 je Konus spet pričel proizvajati umetno usnje — to proizvodnjo je začel že prejšnji lastnik — ki je danes dokaj pomembna postavka v njegovi proizvodnji (konit). Pomembna pa je tudi plastika, s katero se je pričel ukvarjati 10 let pozneje. Plastične utenzilije in pikerji pa so v šestdesetih letih postali tako iskani, da je Konus leta 1968 s nakupom prvega ekstruderja proizvodnjo znatno povečal.

Klasičnim usnjem jermenom, katere je proizvajal že bivši lastnik, so v Konusu dodali v letu 1964 še ekstremultus jermena, ki so jih pričeli izdelovati po zahodnonemški licenci.

Posebno poglavje v razvoju Konusa pa so integracijski procesi. Konus je bil eden izmed prvih industrijskih kombinatov na slovenskem, ki je spoznal, da so z razdrobljenostjo in premajhno specializacijo ne pride daleč. Proces povezovanja se je pričel leta 1959 s pripojitvijo krznarne Rečica, končal pa leta 1966 z integracijo Krznarstva Kuna iz Maribora. V teh letih so se pod Konusovo streho združile naslednje delovne organizacije: Jugotanin Sevnica, Koko Konjice, Konfekcija Majšperk, usnjarne: Lenart, Ljutomer in Miren, ustanovljen pa je bil tudi obrat copatarn v Ločah in sicer v prostoru, ki ga je Konusu odstopila Opekarna Loče.

ter Krznarstvo Kuna iz Maribora.

Po končanih povezavah prišlo v proizvodnjo Konusa do bistvenih sprememb. Pričeli so proizvajati konfekcijo (Koko in Majšperk), krzno in krzveno konfekcijo (Miren in Maribor), tanin in fural (Sevnica), v Konjicah pa so med tem časom uvedli proizvodnjo netkanih tekstilov — kosona in konfina.

V želji, da bi bila prodaja čim hitrejša — za kupca pa proizvod čim cenejši — je Konus pričel ustanoviti lastne trgovine. Prvo trgovino je ustanovil leta 1952 (v Beogradu), zadnjo pa leta 1969 (v Ljubljani). Konus ima danes blagovne hiše v Beogradu, Novem Sadu, Ljubljani, Novi Gorici, Celju, Ptuj in Mariboru.

Integracijski procesi ne dvomno pomenijo za Konus pomemben mejnik v njegovem povojnem razvoju. Pri teh procesih pa lahko ugotovimo dve bistveni stvari. Kot prvo navedimo dejstvo, da so bili ti procesi v dolgotrajnem smislu predhodnik obširnih integracijskih procesov v slovenskem ekonomskem prostoru in da so kot taki dali tudi določene rezultate. To je bilo za tedanje razmere vsekakor razveseljivo, žal pa moramo na drugi strani ugotoviti, da so v Konusu v času integracij naleteli na dokaj skromno moralno podporo družbe, da o skromni finančni podpori ne govorimo posebej. Vse integracije so bile prstovoljne, Konus je z njimi nekatere obrate skoraj dobesedno reševal pred nerentabilnim poslovanjem in zato pomoč, ki so jo nudili Republiški rezervni sklad, banke ali drugi družbeni dejavniki ni bila takšna, kot jo je Konus pričakoval.

Konus je vsa leta skrbel tudi za modernizacijo posameznih obratov, v skladu s potrebami tržišča pa je spreminjal tudi proizvodni program. Lahko rečemo, da so prav novi programi oziroma nove proizvodnje pogojevale tudi modernizacijo posameznih obratov.

(Prihodnjic: Delavci govore)

TRGOVINA Z LESNIM IN GRADBENIM MATERIALOM

MEDLOG PRI CELJU

— VSE NA ENEM MESTU ZA GRADNJO HIŠE

— IZBIRA VAM BO LAHKA — BLAGO STALNO RAZSTAVLJENO

Verjetno ste na to kot graditelj že pomislili — ta misel se je utrnila tudi nam in smo v tem morda uspeli. Pridite in ocenite naš trud. Če boste zadovoljni z nakupom, svetujte tudi

vi z nami: vse, kar je potrebno za gradnjo vaše sreče — izberite v trgovinah z lesnim in gradbenim materialom »SLOVENIJALES« Medlog 18 pri Celju, telefon 25-933 in 25-944

SLOVENIJALES

CELJSKA NOGOMETNA PODZVEZA

Rezultati I. skupine: Kovinar — Senovo 1:1, Ljubno — Brežice 2:0, Olimp — Pivovar 2:0, Papirničar — Straža 1:0, Celulozar — Boč 3:4 in Šoštanj — Opekar 0:0.

LESTVICA I. SKUPINE PO 10. KOLU:

LJUBNO	10	8	1	1	24:7	17
OLIMP	10	6	3	1	22:5	15
STRAZA	10	6	2	2	25:11	14
PAPIRNICAR	10	6	2	2	29:15	14
ŠOSTANJ	10	5	2	3	16:14	12
BREŽICE	10	4	2	4	19:22	10
CELULOZAR	10	3	2	5	17:28	10
KOVINAR	10	2	5	3	14:7	7
OPEKAR	10	3	2	5	15:16	7
BOČ	10	2	2	6	16:28	6
SENOVO	10	2	2	6	16:27	6
PIVOVAR	10	0	1	9	9:27	1

Rezultati II. skupine: Smarje — Senovo B 4:0, Dravinja B — Velenje B 2:1, Krško B — Gotovlje 0:3, Zalec — Vransko 4:0, Oplotnica — Ponikva 3:1 in Kozje — Polzela 0:3.

LESTVICA II. SKUPINE PO 10. KOLU:

ZALEC	8	8	0	0	51:1	16
POLZELA	10	7	0	3	28:12	14
GOTOVLJE	10	6	2	2	27:12	14
OPLOTNICA	9	5	0	4	9:17	11
DRAVINJA B	9	5	1	3	27:14	11
KOZJE	7	4	2	1	12:11	10
PONIKVA	9	4	1	4	28:18	9
VRANSKO	9	4	1	4	19:26	9
SENOVO B	9	1	2	6	9:26	4
VELENJE B	9	1	1	7	22:26	3
KRSKO B	9	1	0	8	9:30	2
SMARJE	9	1	0	8	11:62	2

Staša Gorešek

ZIMSKI PLAŠČ

Cepprav bo v letošnji zimi inzela moda najraje različne kombinacije kril, jopičev in pletenin, bo vendarle ostala zvesta tudi zimskemu plašču. Saj mu je namenila vso pozornost in poskrbela za novosti in spremembe tako pri krojih kot pri materialih in barvah.

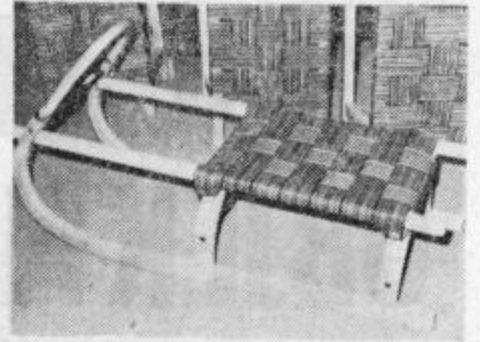
Zimski plašč, tako kot nova modna oblačila nasploh, je zelo široko in ohlapno krojen. Pod rameni je nabran in se širi vse do roba, široki so tudi rokavi. V pasu široka linija, stisnjena s pasom. Če bomo takemu plašču dodali krznen ovrtnik, bo močno spominjal na rusko zimo.

Prav tako moderen pa je tudi plašč z roglan rokavi, v katerih je vsita kratka široka pelerina, ki daje ženskemu plašču popolnoma drugačen, nekoliko starinski izgled.

Najbolje bo, če bomo za plašč izbrale klasičen angleški tweed, toplo kameljo diako ali druge debele volnene tkanine.

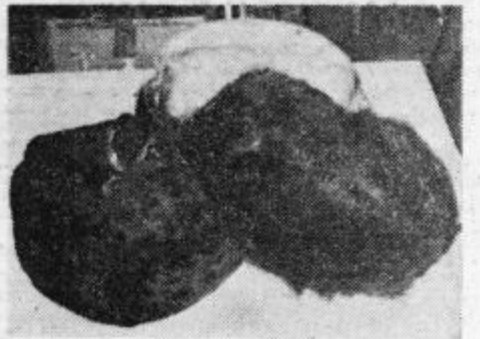
priporočamo

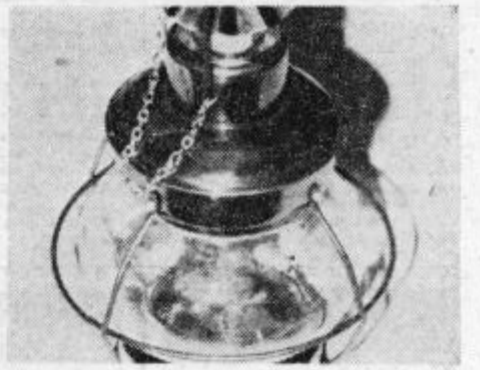
Te dni imajo na športnem oddelku veleblagovnice T veliko izbiro zimskih sank v treh različnih velikostih (95, 1.10 in 1.20 cm) s sedežem iz pisane vrečevine. Cene so: 130.50, 140.70, 150.30 din.

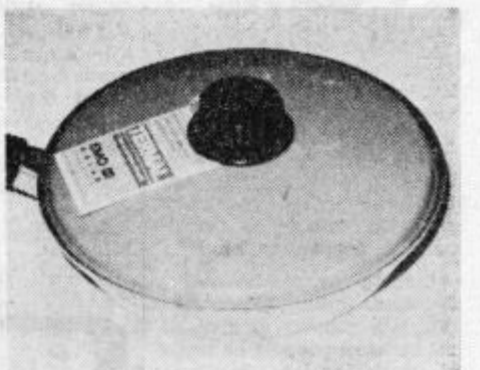
Zenske ali moške smučarske rokavice, usnjene, v različnih barvnih kombinacijah, lahko kupite na športnem oddelku veleblagovnice T. Proizvajalec je Toper Celje, ceni teh na sliki pa sta 279.00 (ženske) in 217.88 (moške).

V prodajalni Univerzale smo izbrali za vas tople moške kučme. Na voljo imajo različne oblike in različne vrste krzna (bobber, rakun, tjulen, avstralska ovca). Cene se sučejo od 353.00 do 560.00 din.

Bliža se čas daril. Tokrat vam priporočamo počjo petrolejko — steklenico, iz katere se oglasi glasba, ko jo dvignemo. Petrolejka je obenem lep dekorativen predmet, prodajajo pa jo v veleblagovnici Tkanina. Cena 171.20 din.

Morda še ne poznate Termal posode s pokrovom, v kateri lahko pečete z masčobo ali brez nje, je odporna proti ogrebninam in se enostavno čisti Proizvaja Emo Celje, prodajajo pa jo v veleblagovnici Tkanina. Cena 193.10 din.

ZDRAVNIK ODGOVARJA - SVETUJE

Vprašanje: Noseča sem štiri mesece in veliko kadim. Zanima me, če je to škodljivo za otroka in kakšne so lahko posledice. Bralka Irena M. iz Celja

Odgovarja dr. Milan Bekič: Človek si je vedno prizadeval in se boril za dvig življenjske ravni. Tako si na eni strani zboljšujemo življenjske možnosti, na drugi strani pa v svojem okolju ustvarjamo razmere, ki nam lahko ogrožajo zdravje.

Kajenje, čeprav ne sodi med bolezni, je medicinski in družbeni problem in ima poseben pomen. Vse kaže, da je znatno širši in da je prizadet ne samo posameznik, temveč družba kot celota. Vse bolj se srečujemo z boleznimi, ki so posledice kajenja. Seznan teh bolezni je dolg in se stalno povečuje: rakasta obolenja, obolenja srca in ožilja, bolezni dihal in še nekatere druge. Dokazano je, da je nikotin vzrok za sterilitet, v nosečnosti pa lahko privede do splava ali do prezgodnjega poroda. Nikotin prehaja skozi posteljico in škodljivo deluje na potek

nosečnosti. Tega prej nismo vedeli, saj so znane talidomidske tragedije postavljale v prvi plan škodljiv učinek zdravil. Številni zdravstveni delavci pri nas in v tujini svoja opazovanja dopolnjujejo in skrbno iščejo motnje, ki kvarno vplivajo na ženo in na otroka.

Zanimiva je študija 6363 žena, ko so strokovnjaki ugotovili med nekadilkami samo 3,3 odstotka novorojenčkov s težo pod 2 in pol kilograma; pri ženah, ki so pokadile do 10 cigaret dnevno je ta odstotek 4,8, pri 10 do 20 cigaretah pa 5,6 odstotka.

Enako je z dolžino otrok. Poprečna dolžina dečkov — novorojenčkov je pri nekadilkah 51,5 cm, pri kadilkah pa 48,7 cm.

Nosečnost je manj zaželeno pri ženah, ki kadajo in pri njih je število spontanih splavov večje.

Poskrbeti bi morali za široko akcijo preprečevanja kajenja med nosečnostjo in na sploh. Pri tem naj nam omaga spoznanje, da je zdravje pravica in da bolezen ni neizbežno breme, ki ga moramo sprejeti.

ZAKAJ LASJE IZPADAJO

Zmerno izpadanje las je naravno, ker lasišče izmenjava lase. Ti niso trajni in ne nosimo istega lasu vse življenje. Življenjska doba enega lasu je približno 5 let za lase na zatilju in na vrhu glave in 2 do 4 leta za tiste ob čelu in na sencih. Las nato izpade. Iznad lasne brbončice pa zraste nov, mlad las. Kadar izpade dnevno do 30 las, smemo izpadanje imenovati naravno in se približno po enem mesecu samo ustavi in novi lasje, ki rastejo, so po debelini in barvi enak izpadlim. Včasih je takšno naravno izpadanje las navidezno bolezensko, ker lasišče menja večje število las hkrati, kar pa traja le nekaj dni in se ustavi.

Lasje najbolj izpadajo poleti, kar kaže, da se to ujema s časom, ko se tudi živali gošijo. Seveda je sedaj lasišče redkejša, a se do jeseni lepo popravi. Izpadajo normalno le dolgi, doraščeni lasje, ne izpadajo pa mladi, kratki lasje, to je lasje, ki niso daljši od dveh cm in imajo priročno konico. Popolnoma naravno je tudi, da imajo stari ljudje redkejša lase, ker je pri njih obnavljanje pač počasnejše oziroma ga ni.

Če pa izpadajo tudi mladi, na koncu koničasti in kratki lasje, moramo pomisliti na bolezensko izpadanje. To ima zelo različne vzroke. Povzročitelj se lahko naseli na lasišče iz naše okolice. Posledice so vidne: kraste, luske, gnojne bullice. Lasje tu postopoma izpadajo in se neradi obnavljajo.

Izpadanje las je prav pogosto po hujših nalezljivih boleznih, ki imel bolnik zvišano temperaturo nad 39 stopinj C. Lasje lahko izpadejo slabokrvnim, malokrvnim in živčnim osebam.

Vendar izpadajo lasje zaradi seboje, to je stanje lasišča, kjer opazimo ali močno izločanje kožne masti in mastne lase ali pa nastajanje suhih luske in prihlaja v lasišču. Pri obeh oblikah izpadajo lasje. Vzrok tega stanja je še nepoznan, oziroma že domnevajo, da ima prste vmes virusna infekcija. Prekomerno izločanje masčobe skušamo omejiti. A ne s pogostim umivanjem in drgnjenjem lasišča z alkoholom, temveč z dieto. Izogibali se bomo vseh mastnih in pikantnih jedi, alkohola in črne kave. Uživali pa bomo veliko svežega sadja in zelenjave ter bomo s tem dobili vase obilo vitaminov A in D ter B, ki običajno primanjkujejo vsaki bolni koži.

Zelo pomembna je splošna higiena lasišča. Lase moramo vsak večer krepko skrtati s ščetinasto krtačo. S tem zmasiramo lasišče, poživimo krvni obtok ob lasnih korenincah in lasišče je sposobno, da požene nove, zdrave in krepke lase. Pomembno je tudi umivanje las. Umivajmo si jih vsakih štirinajst dni, ker prebogosto umivanje las samo pospešuje izločanje masti in s tem tudi izpadanje las. Pri tem opravilu ne smemo varčevati s toplo vodo. Lahko uporabljamo šampon, lahko pa tudi jajčni rumenjaki, ki ga dobro spenimo. Pri tem moramo lasišče prav dobro izprati, ker so ostanki rumenjaka najidealnejše okolje za razvijanje bakterij, ki bi škodile lasišču in lasem. Umivanje glave dokončamo s spiranjem v mlačni vodi, ki ji dodamo žlico kisa.

Za utrjevanje in krepitev las si lahko pripravimo tudi lasno vodo. Petsto gramov svežih in opranih koprivnih korenin pomešamo s sto gramami kamiličnih cvetov in vse skupaj namočimo osem dni v litru alkohola. Po osmih dneh odcedimo tekočino z izstiskanjem skozi krpo v čisto steklenico. Nato dva dela zeliščnega izvlečka razredčimo z enim delom prekuhane in ohlajene vode in dodamo dve do tri kapljice peruškega balzama in nekaj kapljice parfuma. S tem si masiramo lasišče štirinajst dni vsak drugi dan, nato pa enkrat do dvakrat tedensko. Koprivni izvleček se dobi tudi v lekarni. BJ

**pogostimo
vas
s kavo**

**Za vsak nakup nad 100,00 din
v vseh prodajalnah »T« v Celju
in izven Celja -
degustacijski kupon za kavo.
Izkoristite ga v Veleblagovnici »T«!**

T EXPORT-IMPORT
TEHNO-MERCATOR
CELJE

JUBILEJ LAŠKEGA KOMUNALNEGA PODJETJA

15 LET RASTI!

Na prelomu leta bo minilo 15 let odkar je bil v Laškem ustanovljen nov kolektiv, KOMUNALNO PODJETJE, sestavljen iz različnih majhnih delavnic. Ob slovesnosti, ki bo prihodnji teden, se bodo spomnili tudi ustanovitelja, že pokojnega prvega direktorja Cirila Vizjaka. Hkrati s podjetjem praznujejo petnajst let zvestobe od prvih dni obstoja še: sedanji direktor Franc Šibanc, predsednik DS in mojster Ernest Suhelj, Berta Štubelj, Stana Horjak in Evgen Šipek. Trideset delavcev bo ob slovesnosti deležno priznanj za zvestobo podjetju in za požrtvovalno delo. Je že moralo biti požrtvovalno ob tolikšnih uspehih v teh njihovih 15 letih.

Pred petnajstim leti je postal problem pitne vode v Laškem pereč. Nekateri višje ležeče hiše v Laškem že od

vojne sem niso imele vode. No, niso bili samo Laščani tako žejni vode. Pivovarna, najbolj pomemben potro-

nik, se je začela širiti. No, takrat se je porodilo KOMUNALNO PODJETJE LAŠKO, ki je prevzelo od mest-

ne komunale v upravljanje vodovod, hkrati pa prevzelo investicijo izgradnje novega vodovoda od Jepihovca do Laškega v dolžini 11 kilometrov, vključno z novimi rezervoarji na Kristofu in pod gradom. Sledili so vodovodi Smohor-Rečica-Debro, nadalje Ogeče-Laško, vodovodi v Globokem, podaljšek v Lahomno in Marijagradec pa vsa omrežja po novih naseljih Laškega Taborje I in II. Hkrati z novimi potrebami po vodi so se povečevale tudi prostornine rezervoarjev, ki za omrežje Laškega skupaj znašajo nad 1.600 kubčnih metrov prostornine. Podjetje je gradilo vodovode tudi v Vrhu, v Brezi, Jurkloštru itd.

se lažje prilagaja potrebam tržišča, ustvarja pa hkrati mnoge težave. Komunalno podjetje je po eni strani že na robu industrijske proizvodnje, po drugi pa ne more preslišati klica občana, ki se mu je v vratih zlomil ključ.

Razvoj KOMUNALNEGA PODJETJA v Laškem seveda ni viden na sedežu, kjer so njegove centralne delavnice. Večji del kolektiva dela na terenu, kajti podjetje prevzema pogosto kar kompleksna naročila, od nosilnih strešnih konstrukcij, preko elektroinstalacijskih del v stavbah in vnanjosti, do vodovodnih instalacij, centralnih kurjav pa do krovsko-kleparških del, vključno z namestitvijo strelovodov.

**OD BREŽIC
DO HRASTNIKA
IN V KUMROVCU**

Od majhnih delavnic izrazito obrtniško uslužnostnega značaja si je kolektiv Komunalnega podjetja Laško s svojo kvaliteto dela, solidnostjo v pridržavanju sprejetih rokov, ustvaril ugled naprej v domačem mestu pa v vsej občini in nazadnje na širšem slovenskem prostoru. Komunalno podjetje je sodelovalo pri investicijah v laški pivovarni, TIMU, v Boru, pri vrsti objektov v Čateških toplicah, črpalki in restavracijah na Čateškem hribu, v Brežicah, v Termoelektrarni Brestanica, hrastniški steklarni. Prav ponosni so na 30 ton težko strešno konstrukcijo za trgovski paviljon v Krškem in na

prevzem vrste inštalaterski del pri gradnji spominskega doma v Kumrovcu.

**DESETKRAT VEČJI
USTVARJENI
DOHODEK**

Ob 15. obletnici lahko z zadovoljstvom gleda kolektiv KOMUNALNEGA PODJETJA na prehojeno pot. Leta 1960, ko je bilo podjetje ustanovljeno prve mesece, je kolektiv štel 30 zaposlenih, danes zaposluje ob dosti bolj razviti tehnologiji okoli 80 delavcev vseh kvalifikacijskih struktur in 15 vajencev. Kolektiv se lahko ponaša s tem, da je pomembno vzgajališče kadrov, saj je od ustanovitve sem doseglo v delavnicah visoko kvalifikacijo vsaj 200 mladih ljudi. V podjetju ni nekvalificirane delavca. Polkvalificiranih je 13, priučeni 21, kvalificiranih 16 in visokokvalificiranih 20. Ostali v podjetju imajo srednjo in višjo strokovno izobrazbo. Pogled na to strokovno razvrščenost dokazuje strokovno sposobnost kolektiva in seveda postavlja prej naštetih dela v razumljivejšo luč.

In če primerjajo dohodek, je letos vsaj desetkrat večji kot pred petnajstim leti, tudi če vzamejo v obzir inflacijski faktor.

V petnajsto leto obstoja pa vstopajo z začetno investicijo, z izgradnjo nove proizvodnje hale, ki bo gotova, tako računajc, do konca leta in se bodo najbrž točno ob 15. obletnici, z novim letom selili z delom proizvodnje pod novo streho.

**IZREDNO PESTRA
IN VSESTRANSKA
DEJAVNOST**

Kot dedič nekdanje mestne komunale je Komunalno podjetje v Laškem prevzelo tudi druge dejavnosti, ki jih je po nakupu stavbe Kamniktita z veliko truda in stroški spravil kolektiv pod eno streho. Te dejavnosti so:

- KLJUČAVNICARSTVO ●
- ELEKTROINSTALATERSTVO ●
- VODOVODNO INSTALATERSTVO ●
- KROVSKA IN KLEPARSKA DELAVNICA ●
- AVTOMEHANIKA ●
- VODOVOD IN DISTRIBUCIJA VODE.

Ta vsestranost in pestrost sicer pomore kolektivu, da

Predsednik osnovne organizacije sindikata Stane Ratej, direktor Franc Šibanc in predsednik DS Ernest Suhelj na kratkem posvetu o tekočih nalogah in problemih.

TEKMOVALNI ŠPORT: NI JIH BILO!

V Celju je predsednik IO TTKS Franc Ramskugler sklical sestanek vseh predsednikov športnih društev (ali njihovih namestnikov ali koga drugega iz društva!) zaradi ustanovitve in formiranja zveze za tekmovalni šport, kot ene izmed glavnih nosilk telesne kulture v občini po novih predpisih. Žal se sestanka (zakaj?) niso udeležili predstavniki takšnih društev, kot so Atletsko društvo Kladiivar,

HDK Celje, ZPK Neptun, TVD Vojnik in Celje — mesto, Opekar Ljubečna in Invalidsko društvo. Poleg formiranja zveze za tekmovalni šport so na omenjenem sestanku govorili tudi o programskih izhodiščih za prihodnje leto. Podobne sestanke bodo sklicali tudi za predstavnike, ki delajo v temeljni telesni vzgoji (SSD) in športni rekreaciji, sklicatelji pa pričakujejo, da bo tam boljša udeležba, kot pri zvezi za tekmovalni šport, ki pa je pravzaprav med vsem najpomembnejša.

Se t. iniciativni odbor

za tekmovalni šport Tone Erjavec, Nace Krumpak in Viki Dorn mora do prihodnje seje pripraviti vse ustrezne materiale, ki pa bodo verjetno privabili tudi vse zainteresirane! TV

LJUBITELJI SMUČANJA

Tudi letos bo sejem rabljene smučarske in drsalne opreme. Kdor jo želi kupiti, naj pride 23. novembra med 8.—12. uro v dvorano Atletskega društva Kladiivar, Kersnikova ulica. Tudi s tako kupljeno opremo boste

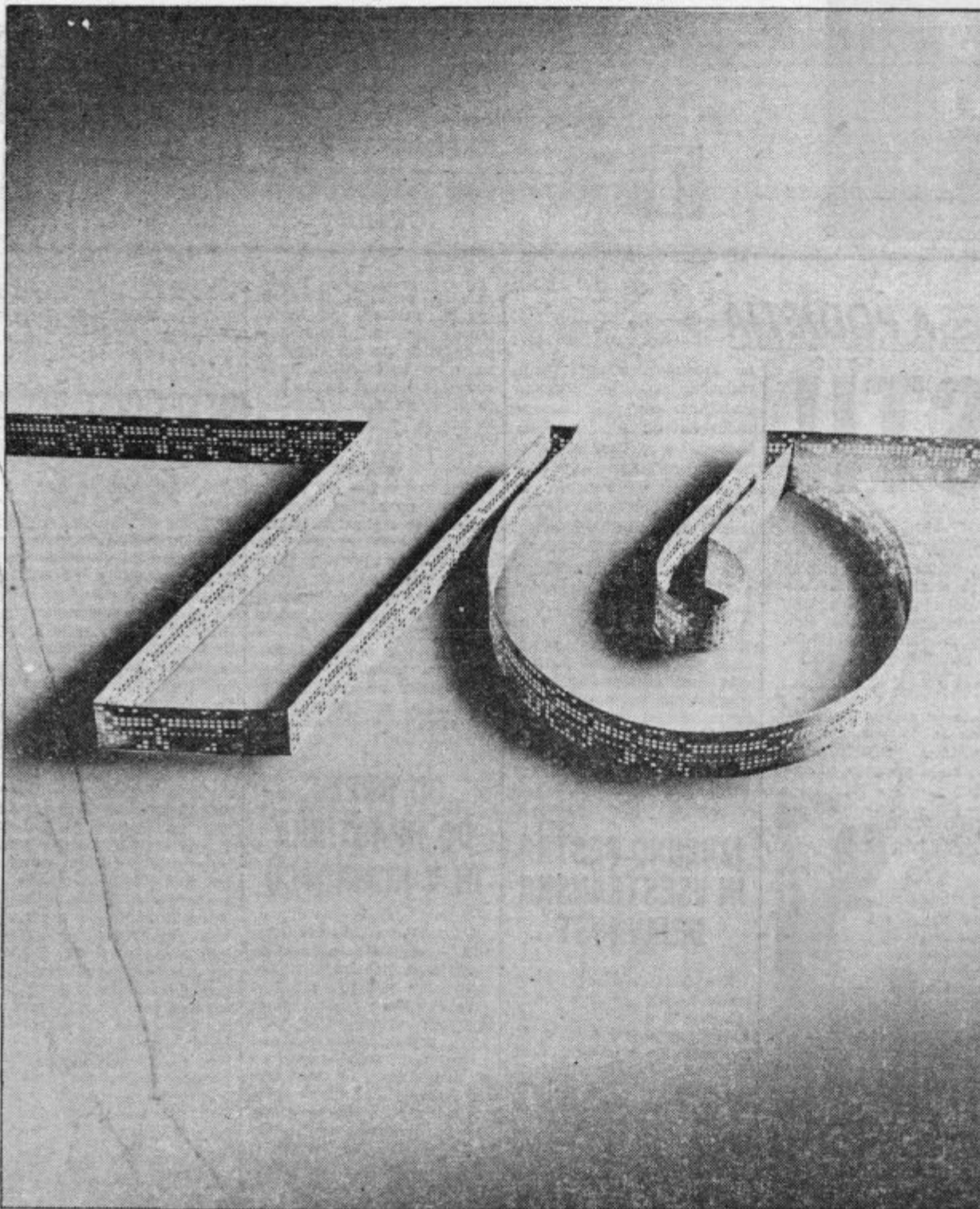
lahko uživali na snegu ali ledu v letošnji ter prihodnjih zimah.

ZBRANI SLOVENSKI DIABETIKI

V soboto, 16. novembra ob deseti uri dopoldne bo v prostorih socialnega zavarovanja občni zbor društva diabetikov iz Slovenije. Poleg uvodnih formalnosti bodo na občnem zboru predvajali diapozitive o epidemioloških značilnostih diabetesa v Sloveniji, predavanja pa bo imel prim. dr. Srečko Košuta.

pravi naslov za denarne zadeve

ker smo naše poslovne enote prek terminalov povezali z našim elektronskim računskim centrom, poslujemo še hitreje, učinkoviteje in zanesljiveje; zdaj imamo še več časa, da prisluhnemo vsaki vaši želji

Ljubljanska banka

od naročnika do naročnika

KOMUNALNO PODJETJE LAŠKO

razpisuje

naslednja prosta delovna mesta:

računovodje

vodje komerciale

vodje elektro delavnice

POGOJI:

pod 1. višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri, samostojno delo kot šef računovodstva

pod 2. višja ali srednja strokovna izobrazba komercialne ali tehnične smeri z najmanj 10-letno prakso

pod 3. srednja strokovna izobrazba elektro smeri, zaželeno praksa v obrti ali VK delavec elektro smeri z 10-letno prakso v obrti.

Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

Fismene prijave z dokazili pošljite na isti naslov kot zgoraj.

O izidu razpisa bomo kandidate pisмено obvestili.

IZOBRAŽEVALNA SKUPNOST CELJE

obvešča starše, da bo vpis vseh novincev v prvi razred vseh osnovnih šol v občini Celje v ponedeljek 18. in torek 19. novembra 1974 od 9. do 11. ure dopoldne in od 15. do 17. ure popoldne.

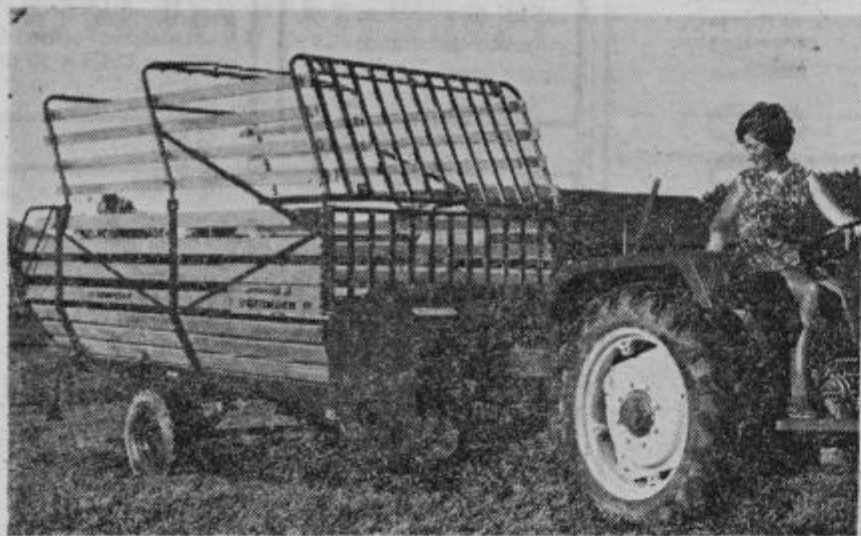
Sole bodo vpisovale otroke, rojene v letu 1968, pogojno pa rojene v januarju, februarju in marcu 1969. leta. K vpisu naj starši pripeljejo otroke ter prinesejo s seboj rojstni list.

KMETOVALCI!

— Dober gospodar pametno nalaga svoj težko prihranjeni denar, zato ga nalaga v SIP-ove kmetijske stroje, saj ve, da je v teh strojih več vreden.

— Sedaj je najprimernejši čas, da se oskrbite s kvalitetnim in sodobnim strojem za spravilo sena

SAMONAKLADALNA PRIKOLICA
PIONIR 17

Močna in široka PICK-UP naprava vam zagotavlja veliko učinkovitost. Miren in enakomeren tek dvodelne nakladalne naprave. Servis in rezervni deli takoj pri roki.

STROJNA INDUSTRIJA
63311 ŠEMPETER
V SAVINJSKI DOLINI

kjer dobite vse po znižani ceni

to je zlato pivo!

Iz kristalno čiste pohorske studenčnice, ječmenovega sladu in izbranega hmelja smo zvarili pivo, na katerega smo ponosni.

To je pivo, ki je za svoj izjemno bogat in poln okus z usklajeno DE LA QUALITE 1974 v Bruxellesu. Prijetno grenkobo prejelo zlato medaljo MONDE SELECTION

To je zares ZLATO PIVO. Za tiste, ki vedo, kaj je dobro pivo.

EXPORT PILS — po izvornem receptu pivovarne HP TALIS, Maribor.

MALI OGLASI

ZA OGLASE, OBJAVLJENE POD OZNAKO (SIFRO), NI MA MO NASLOVA! ZANJE NAPISITE PISME NO PONUDBO, KI JO, ZAPECATE, NO V PISEMSKEM OVITKU IN Z OZNACBO SIFRE — OZNAKE NA OVITKU, PRINESITE ALI POSLJITE V NAS OGLASNI ODDELEK, KJER JO BO DVIGNIL PRINASELEC OGLASA, S TEM PA BO PREVZEL TUDI VSE NADALJNE INFORMACIJE. ZATO NAPROSAMO, DA OD NAS NE ZAHTEVATE NASLOVA

S SPREJEMANJEM OGLASOV ZAKLJUCIMO VSAK PONEDELJEK OB 12. URL HKRATI OBVEŠAMO VSA PODJETJA IN POSAMEZNIKE, DA NE POSREDOJEMO PREKLICOV ZA ZDRAVSTVENE IZKAZNICE IN OSTALE OSEBNE LISTINE, KI JIH PREKLICUJE LE URADNI LIST SRS LJUBLJANA, VESELOVA 11 IN ZVEZNI LIST BEOGRAD, JOVANA RISTICA 1.

PRODAM

SLIČO 1000 special, letnik 71, prodam po ugodni ceni. V račun vzamem tudi Zastavo 750. Juteršek Marjan, Ljubecna 42, Skofja vas.

KARAMBOLIRAN avto prodam. Ogled in informacije pri: Franc Gorjak, Trnovlje 102, Celje — tel. 241-817.

JABOLKA — namizna — kanade 300 kg in tudi mešane sorte 300 kg, po 1,80 dinarjev za kilogram, prodam. Dostop z avtom do hiše. Zvodno 1 (stari rudnik) Pečovnik, pri Oblak.

ENOSTANOVANJSKO hišo z vrtom v Celju, prodam. Ponudbe pod »Centers».

STEDILNIK na trdo gorivo, dobro ohranjen, prodam. Cvetko, Celje, Muzejski trg 8.

GOZD 45 a, blizu Grobelnega, prodam. Nova vas 5, Sentjur.

ZASTAVO 750 poceni prodam. Nova vas 5, Sentjur.

SLADKO SENO in otavo prodam. Nova vas 5, Sentjur.

KÜPPERBUSCH in žensko kolo, prodam. Ogled vsak dan do 9 ure, Teharje 22.

TELICO brejo 8 mesecev, prodam. Jože Fluks, Gorica 49, Celje.

PRIKOLICO za moped, prodam. Stanko Krašovec, Tevčeš 9, Laško.

HLEVSKI GNOJ, prodam, ugodno. Imam lasten prevoz. Franc Veber, Galicija 66, Zalec.

SKODO 1000 MB — 67, dobro ohranjeno, prodam. Miran Mlekar, Celje, Zagarjeva 15 (Zg. Hudinja).

TRAKTOR Ferguson 35 h.s., prodam. Ivan Bratuša, Polje pri Bistrici št. 8, p. Bistrica ob Sotli.

STAYER 18, plug in koso, prodam. Cena po dogovoru. Jakob Turnšek, Pernovo 9, Zalec.

ZASTAVO 750 letnik 1973, registriran do marca 1975, prodam. Janko Jezernik, Andraž 87 a, Polzela.

ZAGO, cirkularsko, železna konstrukcija, novo, z električnim motorjem 3 KM ali brez njega, prodam. Poizvedbe na bencinski črpalki INA v Laškem, ali telefon 73-920.

TRIKOLO letnik 69 ccm 235, Java letnik 71 ccm 248, 8, prodam ugodno. Jože Končnik, Loznica 37, p. Za-

lec. AVTO SPACEK, letnik 1972, prodam. Kokanovič, Tkalska 3/a, Celje, ogled mogoč v popoldanskem času.

ZIDANO GARAZO v centru, prodam. Lukač, Zidanska 13.

KRAVO vozno, 8 mesecev brejo, prodam. Franc Koželj, Bukovžlak 48, Teharje.

2 ENOFAZNA ELEKTRICNA motorja, prodam. Avgust Rom, Kasaze 44, Petrovče.

RENAULT R-4 export, prodam. Ivan Korošec, Celje, Na zelenici 4.

TRAKTOR Mimor s prikolico, kosilnico, plugom, osipalnikom in okopalnikom vse novo, prodam za 3,5 milijonov dinarjev. Ponudbe pod »Izredna prilika».

STANOVANJE prodam. Zidanska 22, Celje (Stradek). Informacije po telefonu 26-814.

MALO RABLJENO sobno in kuhinjsko kredenco, ročno masivno delo, prodam poceni. Ida Kranjc, Celje, Delavska 23.

OPREMO za spalnico, prodam. Informacije: Krempuš, krojač, Petrovče 10.

HISO z manjšim posestvom vseh kultur, prodam zaradi onemoglosti, Celje, Zagrad 85/a.

KOMPLETNO rabljeno spalnico s trdega lesa, pomivalno omaro, 3 karnise, dodatno peč, 50 l sadno stiskalnice na vzmet s hrastovim podstavkom — primačem, prodam. Jakob Piliš, Celje, Trnovlje 203.

KRAVO simentalo, dobro mlekarico, brejo in bikca starega 6 mesecev, prodam. Stanko Jug, Zagrad, Zvodno 21.

SPALNICO dobro ohranjeno poceni prodam. Stanko Gorišek, Ljubljanska c. 27, prtiličje.

FIAT 750 de Lux, letnik 72, prevoženih 20.000 km, prodam ugodno. Leopold Ilc, Celje, Tavčarjeva 10.

POLOVICO enonadstropne hiše — dva 3 sobna stanovanja (eno stanovanje takoj vseljivo, v strogem centru Celja, prodam. Hiša je z malimi popravki primerna tudi za pisarniške prostore. Ponudbe pod »V CELJU».

STAVBENO parcelo na lepem sončnem kraju, voda, elektrika oddaljeno 5 m, cesta v gradnji do parcele, prodam. Franc Zolger, Zg. Tinsko 43, Loka pri Zusmu.

ZASTAVO 750, 1. 66, poceni prodam, lahko tudi po delih. Tel. 26-097.

FIAT 750, letnik 1968, prodam ugodno. Majda Pešec, Nušičeva ul. 8, Celje.

SPALNICO, rabljeno, prodam ugodno. Anica Vrtačnik, Slandrov trg 6 — 3. vhod.

AVTO R-4, l. 1970, prevoženih 50.000 km, prodam. Informacije po tel. 229-01 od 6. do 14. ure.

PARCELO z gradbenim dovoljenjem in materialom za enostanovanjsko hišo, prodam. Ponudbe pod »Sentjur».

KUPIM

STANOVANJSKO hišo — dobro ohranjeno, v okolici Celja (Hudinja, Ostrožno, Šmarjeta) kupim. Ponudbe pod oznako »Gotovina takoj».

ENOFAZNI elektromotor 1-2 KM, dobro ohranjen, kupim. Ignac Jošt, Gotovlje 91, Zalec.

KRMO za goved, kupim. Sikosek, Kompoie 115, Store.

ZAPOSILITEV

SVET osnovne šole Slavko Slander, Prebold, razpisuje prosto delovno mesto U ali PU — razredni pouk, za določen čas, na podružnični šoli Gomilsko. Nastop za-

poslitve takoj. Pogoji: tečaj MOM — I. razred.

KVALIFICIRANEGA prodajalca-prodajalko, sprejme v delovno razmerje PEKO, prodaja obutve Zalec. Ponudbe pisemne ali osebne na naš naslov.

STANOVANJA

STAREJŠA upokojenka nudi sobo in souporabo kuhinje, za pomoč v gospodinjstvu. Ponudbe pod »Mirna».

ZAKONCA, ki pričakujeta otroka, nujno iščeta sobo. Ponudbe pod »Pred zimo».

DVE dijakinji ali dve poštini delavki, sprejemem na stanovanje. Ponudbe pod oznako »Lava».

OGREVANO sobo — opremljeno oddam dvema študentkama. Ponudbe pod »Mirna».

SOBO s posebnim vhodom oddam. V poštev prideta dva mlajša samska fanta. Cesta na Ostrožno 55, Celje.

SOBO ali garsonjero, lahko neopremljeno, iščem v Celju. Rajko Potočnik, Gornji grad 92.

USLUŽBENKA išče opremljeno sobo za 7 mesecev. Ponudbe po tel. št. 239-71 int. 439 od 12. do 18. ure, Marjana.

MLADA zakonca pod nujno kupujeta garsonjero do enopolninskega stanovanja v Celju. Javite na naslov: Božič, Celje, Nušičeva 9.

OPREMLJENO sobo v Celju ali bližnji okolici, iščem. Ponudbe pod »Uslužbenka».

ZAROCENCA iščeta opremljeno sobo s souporabo kopalnice, možnost kuhanja in pranja. Ponudbe pošljite pod oznako »Zarocenca».

OPREMLJENO sobo v Velenju, išče nujno mlajši samski izobraženec. Javite po telefonu 063-24-895 po 15. uri.

OPREMLJENO sobo oddam mlajšemu fantu. Jože Kolar, Celje, Ljubljanska 6.

NA stanovanje sprejemem dobrega fanta ali dekletke. Mariborska cesta 176.

OPREMLJENO in ogrevano sobo s centralno kurjavo, oddam dvema dekletoma. Ponudbe pod »Periferija».

PROSVETNI delavec išče ogrevano sobo, lahko tudi izven Celja, proti Vojniku. Ponudbe pod »Nujno».

RAZNO

V CENTRU mesta vzamem v dopoldansko varstvo otroka. Ponudbe pod »esen».

KDOR mi posodi večjo vsoto denarja, za dobo enega leta,

mu vrnem z visokimi obrestmi. Vzajem tudi čeke. Ponudbe pošljite pod oznako »Nujno potrebujem».

OD NAROČNIKA DO NAROČNIKA

FERRALIT ŽALEC

i š č e

v Zalcu ali bližnji okolici samska stanovanja ali samske sobe za svoje sodelavce.

Ponudbe sprejema splošno-kadrovski sektor Ferralita Zalec, Slandrov trg 22, ki daje obenem vse potrebne informacije s tem v zvezi.

Komisija za razpis prostih delovnih mest pri

Okrožnem sodišču v Celju

objavlja

prosti delovni mesti

DVEH STROJEPISK

POGOJI: srednja ali nepopolna srednja šola in 3 mesece poskusnega dela. Stanovanj ni.

Pisemne ponudbe z dokazili o šolski izobrazbi in življenjepisom pošljite predsedništvu okrožnega sodišča v Celju v 15 dneh po objavi.

Delovna organizacija

OPEKARNE LJUBEČNA
Ljubecna 36 Celje

objavlja

dve prosti delovni mesti
v administraciji

za katera se zahteva srednja šolska izobrazba — ekonomska srednja šola ali upravno administrativna srednja šola.

Zaželena je praksa in znanje strojepisja.

Prošnjo v rokopisu, življenjepis in zadnje šolsko spričevalo pošljite kadrovski službi do 20. 11. 1974.

NOVA
samopostrežna trgovina

TABOR pri Vranskem

kava - izbrana za vas

POGLEJMO NAOKROG

MORALA MED GLISTAMI

Nevoščljiva glista moškega spola se obreguje ob drugo glisto moškega spola:

— Sram te bodi, bigamist. Po tolikih tednih srečnega zakona si omisliš še eno ženo.

— Sram bodi tebe, pravi napadeni, če bi takoj ne mislil najgrše bi lahko pomislil, da je moja dobra žena prišla pod lopato na dvoje.

TEŽAVE S TUJKAMI

Stranka v ambulanti trmasto zahteva, da jo zdravnik sterilizira. Naposled mladi moški podpiše izjavo, zdravnik pa stori, kot je pacient zahteval. Ko se ravno prebujajo iz narkoze, mu zdravnik ponuja telefonsko slušalko rekoč:

»Vaša žena je pri telefonu. Ravno sprašuje, kako dolgo traja, da vas vakciniramo proti črnim kozam...«

»Vidite, pravi pacient, pa sem spet zamešal tujek!«

NEHVALEŽNEŽ

Peter pride malce zgodaj z rajže domov. Žena ga vzburjena in v sami srajčki pričaka med vrati, zadaj pa sinček ves čas žlobudra:

— Oči, oči. V omari je strah, v omari je strah...

Oče ne verjame, da bi le pomiril sinčka in mu dovedal, da strahu ni, odpre to omaro. V omari najde prijatelja iz pisarne zavitega v rjuho:

— Ta je pa lepa. Leta sem te podpiral. Spravil sem te od stajista do pomočnika šefa in zdaj imam v zahvalo to, da strašiš mojega otroka!

ASTROLOŠKA POMOTA

Ženin nevesti, ko sta po bučni svatbi končno sama, tiho na uho:

— Povej, ljubica, si devica?

— Ne, ljubi, tehtnica sem...

Tudi hostese so imele v dneh kongresa polne roke dela, zato se jim je tu in tam nekaj minutni počitek prav prilježen. Prijetne so bile v ljubkih kostimčkih, ki so se rodili v skicirki kreatorke Monike Perovič, sešili pa so jih v Elegantu Celje.

Francoski romanopisec Jules Verne je napisal mnogo pustolovskih romanov, ki so doživeli velik uspeh. Pisal je, kot mu je narekovalo pero, in misli so mu tekle brez prave povezave. Zato se ne smemo čuditi, ko beremo v eni izmed njegovih številnih knjig:

»Leto 1793! Celo v tem času strahote so francoški služabniki izpričali svojo skrajno vdanost. Mnogo se jih je raje dalo giljotinirati namesto gospodarjev, katerih niso hoteli izdati; ko pa so se časi umirili, so molče spet začeli zvesto opravljati svojo službo.«

NEKAJ KONGRES- NIH

GLEJ, NOVI TEDNIK

Takole je vzkliknila kolegica, pomočnica urednice Prosvetnega delavca MARJANA KUNEJEVA, ko ji je prijazna hostesa ponudila naš NOVI TEDNIK. Na začudenje vseh, ki so vzkliku prisluhnili, ga je tudi komentirala: »Tolikokrat smo že naročili kolegu in našemu sodelavcu Milenku Strašku, naj nam Novi tednik »zrihta«, da smo že čisto obupali. Se danes ga nimamo, pa mi je moja urednica naročila, da naj kakšen izvod ukradem, če ga ne dobim. Radi bi ga namreč pri nas spoznali.«

LEPŠI JE VSEKAKOR

Prvi vtis — poglavitni vtis. Teda kako naj bi kongres, ki svojo vrednost in težo pokaže na koncu. In vendar je 8. kongres ZSS v Celju daleč odstopal od vseh dosedanjih. Bil je nesporno lepši. Lepši je bil zato, ker doslej ni bilo kongresa, ki bi ga krasilo 42 odstotkov delegatov mladih. Če tem dejavnikom priključimo še četrto čednih deklet, ki so bile za informatorko, kurirke, skratka hostese, potem ni dvoma — osmi kongres je bil najlepši doslej.

111 DELJENO S ŠTIRI

Za v sredo popoldne smo sprejeli novinarje osmega kongresa slovenskih sindikatorov v prostorih naše redakcije. Potem smo krenili na Stari grad, kjer nam je Grupa poetica pripravila lep kulturni večer.

Nepozaben je bil večer na Starem gradu. Poslušali smo stare slovenske balade in romance. Na sliko so čitali Grupa poetica: Miro Podjed, Ančka Kumrova, Bogomir Veras. Foto: D. M.

Zadnji skupni večer smo s kolegi novinarji preživelj na Golteh. Ko smo stopili iz gondole, nas je na pragu že čakala domača silovka. Tudi vzdušje celega večera je bilo temu primerno, pa tudi prav je tako. Delovni kongresni dnevi so bili naporni. Foto: T. T.

In kaj bi brez sekretarja Dušana Rebolja. Prav privoščimo mu tako slasten grizljaj, ki ga je sredi kar med številnimi kongresnimi opravili. Tako zaključujemo to našo fotokroniko. 111 novinarjev je spremljalo kongres, mi smo vse skupaj delili s štirimi — s štirimi posnelki. Foto: D. M.

LJUBEZEN PO SVETU

OBČUTLJIVA HRBTIŠČA

Usuni so ljudstvo na Borneu, otoku, kjer ljudje živijo v rodovnih skupnostih pod strehami velikih ali dolgih hiš. Tu se ljudje rojevajo, umirajo in ljubijo pod isto streho. In če smo ravno pri ljubezni, je treba povedati, da jih je skupno življenje pripravilo do tega, da so zelo iznajdljivi, pravi umetniki. Ko pade noč se stoki bolnih in umirajočih mešajo z jokom lačnih otrok, sesajočim mlaskanjem dojenčkov in pritajenimi vzdihni parov v ljubezenskem objemu.

V ljubezenski igri, ki mora ostati vendarle dokaj prikrita, je treba imeti izurjeno in občutljivo telo — zlasti nežnejši del ljubečih se parov mora biti občutljiv in spreten, znano pa je, da so polinezijska ljudstva veliki telesni uživači.

Dekletce, komaj rojeno, dobi za prvo darilo debelo blazino, imenovano »fakamolus«. Nikoli ne sedejo na trda tla, nikoli na kamen ali deblo. Vselej ženske sedajo na svojo blazino in kdor ženski, ki je na obisku, ne ponudi blazine, je skrajno neolikan. Zakaj to? Zato, da dekletova stegna, sedalo in bokli ne postanejo neobčutljivi na dotik. Ko deklet začne zoreti, se začneja masaža s »tapo«, to je neke vr-

ste mešanico masti in rastlinskih dišav. S pomočjo tega mazila postane koža občutljiva, sviežo mehka in prožna. Način masaže je tudi takšen, da so zbujeni živci v hrbtenici od vratu do trtice. Tako so ženske pri Usunih voljne za ljubezen ob spretnem dotiku na hrbtu, od tam, kjer se hrbtenica

začne do tam, kjer izgublja hrbet svoje ime. Tako so ženske pri Usunih vzbujene že ob dotiku, pa jim zato ni potrebna dolga ljubezenska predigra.

Na naši siki deklet, katere najobčutljivejši del hrbta je zaščiten s pasovoma, da ne bi imel uspeha nezaželen vsiljivec.

